

શ્રી
આવશ્યક ભાવાર્થ પ્રકાશ
અને
પ્રશ્નોત્તર કુસુમાવળી.

જૈનશાળાના ઉપયોગ અર્થે તથા શ્રદ્ધાસુ જનોની
ધર્મ જ્ઞાનની શ્રદ્ધાના વૃદ્ધિ કરના અર્થે
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા
આનંદરામ પરમાનંદદાસની કૃપની
ભાવનગર

આદિતી પુસ્તકી પ્રત ૧૦૦૦

અમદાવાદ
શ્રી "મુદ્રણકનામદિર" લિમિટેડ-પ્રા.લિ.આ

સવ ૧૮૫૭ સને ૧૯૦૦

કિંમત ૩ ૦-૮-૦

સર્વે ૧૮૧૭ ના રૂપ મા આકંટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી આ
 સુરક્ષા સંબંધી સર્વે હક પ્રસિદ્ધ કરવાએ સ્વયંથીન રાખ્યા છે
 માટે કોઈએ હાથ નાગર હાથ નહી

ઉપકાર પત્રિકા

નીચેના સદ્ગૃહસ્થોની ઉદારતા વડે આ પુસ્તક પ્રસિદ્ધ
 થયું છે માટે તેઓનો આ સ્થળે ઉપકાર માનવામાં આવે છે
 શા છગનલાલ પુજાભાઈ હા નડુભાઈ ભાનગરી
 શા ત્રિકમલાલ કાળિદાસ તથા નેમની પત્નિ મણીભાઈ „
 ભાયાણી ત્રિભૂવનલાલ અજ્ઞાનમર „
 શા કુલચંદ્ર જુહા હા તેજ ભાઈ ગામ વારણા
 ગાધી દુર્લભભાઈ ત્રિભૂવનદાસ મુગઈ
 શા દેવચંદ્ર કુંવરભાઈ ગામ ઉચડી હાલ કનકલા
 વળીન મણીલાલ મુગઈ હા દિનાળીભાઈ
 શા મગનલાલ જોશભાઈ ભુભલી
 શા પાનાચંદ્ર જાદવભાઈ હા માણેકલાલ જામનગર
 ભારતર માણેકલાલ દયાળભાઈ
 ભારતર કેસવલાલ લાડકચંદ્ર
 મોહન રિઠનદાસ વનમાળીલાલ મુખડિયા
 શા દયાળભાઈ નાથાભાઈ હા કુલચંદ્ર જામનગર
 ગાધી સમીપતાલ કુન્જરદાસ હા અબાભાઈ
 શા બાવા દેરા હા રિઠનદાસ

ઉપરના શુભેચ્છાઓ આ કામમાં સનોપમાર મદદ
 કરી છે તે ઉપરાંત, તેવીજ મદદ ‘જૈનદિનેચ્છુ’ માસિકપત્રના
 એડિટર સાહેબ મેલીલાલ મનસુખરામ શાહ (નિમલપુર
 વાગા) તરફથી મળેલી છે તેમજે હયાતના સબધી સર્વ ફાયદો,
 ખરા છમરથી આપીને પોતાની ઉદારતા બતાવી છે આ પુસ્તક
 કોઈ હંતુ, જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રની ધમ્મિકા ધમ્મનાર વૈગમવાળા
 બાવ સજ્જીને સસારના પ્રતિબંધનથી છુટા પાડનારો છે
 માટે જે પૂજ્ય પુત્રો (મહા પુત્ર પૂજ્યશ્રી ઉમેદચંદ્ર
 મહારાજો) એની ઉત્તમ યોજના કરી તેમનો તથા તે યોજના
 પ્રસિદ્ધિમાં લાવતા જે ગૃહસ્થો સહાયબૂત થયા છે તે સર્વો
 યત્ન ખરેખર સ્તુતિપાત્ર અને અભિનંદનિય છે

૧૮	પમિતિ અમુદ	શુદ્ધ
૧૪	૧ ડિ. ડિ. ડિ. એ	૫. ૫. ૫. એ
,	બત પાણી વોડોએ	બત પાણી વોડોએ
૧૬	૩ નિતા હડે	તેના હડે
	૪ વિરપર નાઇ કમ્પે	વિરપર નાઇ કમ્પે
૧૭	૧૧ અપરિગ્રહિય ગમણે ૨	અપરિ ગ્રહિય ગમણે (૨)
૨૫	૨૩ માળા વનમ	માળા વન
,	૨૬ દસમા જતની નોટ(૧)	(૧૧)
૨૮	૮ સચારો દુરદિને	સચારે દુરદિને
,	૨૦ માણુ ભોમ	માણુ માણુ ભોમ
,	કેટલિજન	અનુલિજન
૨૯	૧ નાણા	નાણુ
,	૧૧ સનિવાય	સનિવાય
,	૧૪ કાગ અણુવે	કાગ અણુવ
,	૧૭ જુમણા	જુમણા
૩૧	૨૩ નીળ સમણુ સુવતી	પ્રમુખમાયી
	નોટ પ્રમુખ	
૩૮	૮ માળા સદસણુ, નિ	માળા સદસણુ નિવાણુ સં
	વાણુ સં	
૪૦	૧૮ પોરમદિ	પતરમદિ
૪૧	૫ આમણુએ	આસાપણુએ
,	૧૬ સન જૂરે છવ	સ ૧ પાણુ જૂરે છવ
૪૨	૧ હા તા જોમ	હા. તા જોમ
	૧૫ પજવ સણાણુ	પજવ સણાણુ
૪૩	૧૩ અનિવાણુ દીવી	અનિવાણુ દીવી
,	૧૩ સમુદ્યુ માળામોમ	માળા મોમ નિ વજાને
	નિ વજાને આ ઇધ	આ ઇધોસુ દિવસમુદેસુ
	એમુ દિ.	

પૃષ્ઠ પંક્તિ અશુદ્ધ	શુદ્ધ
„ ૨૧ ચાઉવિસ	ચઉવિસ
૪૬ ૧ ચદ્રાખાહુ	ચદ્ર ખાહુ
૪૭ ૭ ખાડખડિયા	ખાડખડિયા
૪૮ ૩ કુલથી	કુલની
૫૧ ૭ જોજનની ઉચે	જોજનની કોડકોડ ઉચે
„ ૨૨ કોડ ઉચે	કોડ ઉચે
૫૮ ૧૦ ત્યાગી છે	ત્યાગી છે

પ્રશ્નોત્તર કુસુમાવળી

પૃષ્ઠ પંક્તિ અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૬૪ ૧૦ નૈપાતિક	નૈપાતિક
„ ૧૫ નેરાદય પય દર્ધ	નેરાદય પય દમ્બ
૬૬ ૨૦ જીનસાન	જીન સાસન
૬૮ ૧૫ તથ ?	તથ ?
૭૧ ૮ શુ કરવા ઇચ્છો છે ?	શુ કરના ઇચ્છો છે ?
„ ૧૦ જે પાપ કરીને	જે પાપની આજોખણ કરીને
„ ૨૫ ઉતરી કરણ	ઉતરી કરણેણ
૭૨ ૨૨ તેની	તેમા
૭૪ ૫ અપાયાગમતિશય છે	અપાયાગમાતિશય છે
૭૮ ૧૮ ચોગ્ય આશા	ચોગ્ય આશાએ
૭૯ ૨૨ ચરિનાચારની	ચારિત્રાચારની
૮૨ ૧૨ ખીજી અધ્યયન (આવસ્યક)	ખીજી અધ્યયન (ચોવિમ સથુએ આવસ્યક)
૮૫ ૮ આવસીઆણ	આવસીઆણ
„ ૨૪ અને તે	અને તે
૯૨ ૧૬ અગ્નિતા તથા	અગ્નિના તથા

૫૦ પશ્ચિમ અક્ષર	શુદ્ધ
૯૩ ૧૨ ચારિત્રાચારના સમયે	ચારિત્રાચારના સામાન્ય
૯૭ ૧૬ પામ દેવ છે	પામ દેવ છે
૯૮ ૨૩ બેને	બન્ને
૧૦૦ ૧૧ પરિણામ	પરિણામ
૧૦૨ ૨૨ નેમા	તેમા
૧૦૭ ૪ ચિહ્ના વળીતું	ચિહ્ના વળીતું
૧૦૮ ૧ દુઝડુપ	દુઝડુમ
૧૧૦ ૧ પદાયા લગા મા	પદાર્થો લેવા મા
“ ઉપયાગના છ	ઉપયોગનો છે
૧૧૭ ૨૫ વિહાર	વિપાર
૧૧૮ ૧ ૫ માર્ગિક	પરમાય
“ ૧૭ સુખમમળ	સુખ મમળ
૧૧૮ ૧૭ કેવી પ્રકારના છે ?	કેવળ પ્રકારના છે ?
૧૨૫ ૧ આરોગ્ય	આરોગ્ય
૧૨૮ ૧૨ ખેડની	ઉપેતી
૧૨૮ ૧ અને અર્ધધુન્ધા	અને તે અર્ધે ધુન્ધા
“ ૪ આપનીક	આપનીક
૧૩૦ ૧ છે તે	છે તે
૧૩૫ ૨ પડીને	પેલીને
૯ નિ	નિ
૧૩૬ ૧૪ ૬ આખિયો	દુ આખિયો
૧૩૮ ૧ ભાવકમી	ભાવકમી
૧૪૧ ૧૨ માત્ર નેતુ	તમામ નેતુ
૧૪૭ ૨ સમદ	“સમદ
૧૫૩ ૧૧ અથવા	આથવ

શ્રી આવશ્યક ભાવાર્થ પ્રકાશ.

પાઠ ૧ લો નમોઠાર મત્રનો

નમો અરિહતાણ, નમો સિદ્ધાણ, નમો
આયરિયાણ, નમો ઉવઝ્ઝાયાણ, નમો લોએ સંન
માહુણ.

પાઠ ૨ જો તિજ્જુતાનો

તિજ્જુતો, આયાહિણ, પયાહિણ, વહામ,
નમ આ મિ, સક્કાએ મિ, મમાણે મિ, કલવાણ,
મગ્ગ, દેવય, સે,ય, પગ્ગુનાસ્સા મિ.

ભાનાર્થ — (જને પાઠનો) અરિહત, મિદ્ધ, આ
આર્થ, ઉપાધ્યાય તથા સર્વ જૈનમુની જો પચ પ મેદિરે
નિક્કલ્ય શુદ્ધે જો દાપ જેડી પચાગ નમન પૂર્વક સંનિ
ધિએ અમિતવન કરી ભાગેના પાપની આજોપણ કરી માનવ
જ્નેગતી જ ની દના મારી ઇચ્છા છે, તેમા હે પ્રભુ !
તમે સદાય થાઓ !

પાઠ ૩ જો ઇરિયાવહિનો*

ઇહઠા મિ પટિક્કમણ (૧) ઇરિયાવહિયાએ,
નિગહણાએ. (૨) ગમત્તા ગમતો. (૩) પાણકમણે,

૦ સામાયકના મુજ પાઠો વચે જે આકાગ મુખ્યા છે તે સ
પાના છે

બીય કમલે, હરિય કમલે, ઉસા ઉતિગ, પનગ
 દ ગ, મદિ મકડા, સતાણા સ કમલે (૪) બે, મે,
 ઇના, વિરાહિયા (૫) એગે દિયા, બેઘદિયા, તેઠ-
 દિયા, ચઉરિદિયા, પ ચે દિયા (૬) અભિહયા, વ
 તિયા, લેસિયા સ ઘાઘયા, મ ઘટિયા, પરિયાવિયા,
 કિયામિયા, ઉદવિયા, ઠાળા ઉઠાળ, સ ઠામિયા,
 ઇરિયાઓ વનરોવિયા, તસ્મ મિછછામિ દુક્કડ (૭)

ભાવાર્થ — શુન્ય ઉપયોગથી રસ્તે ન આવ કરના
 ' પાણુકમલે ' વિગેરે પ્રાણીના નવ નકાર તથા ' એ
 ગદિના વિગેરે પાંચ પ્રકારે તે દર પ્રકારે પીઝ કરી દેવા
 નો તે સર્વની પાસે દુષ્ટતાની કાળા માગી પશ્ચાત્તાપ પૂવક
 મારા અનિવેન્ને પિયાર આપીને તેથી વધારે નિનગ થતા
 કાચોત્તમની નિપિ કઈ છુ

પાઠ ૪ થો તસ્સઉતરિનો

તસ્સ ઉત્તરિ કરલેપુ, પાપહિત કરલેણ, વિ
 મોહિ કરલેણ, વિસહિ કરલેણ, પાનાણ કમ્માણ,
 નિધ્વાએણ ઠાએ, ઠામિ ઠાઉસ્સગ્ગ. (૮) ના ૧૫,
 ઉસ્સસિયેણ, નિસ્સ સિયેણ, ખાસિયેણ, દિયેણ,
 વ ભાઘયેણ, ઉદ્ધયેણ, પાપનિ સમેણ, ભમવિએ
 પિત મુજાએ (૧) સુદ્ધમેહિ અગસ ચા લેહિ, સુદ્ધ-
 મેહિ ખેન સ ચાલેહિ, સુદ્ધમેહિ નિહિ સ ચાલેહિ,

(૨) એવ માર્ગ એહિં આગારેહિ, અણગો, અ
વિગદિએ, હુજ્જમે કાઉસગો. (૩) જાવ અગિહ
તાળ, ભગવતાળ, નમે કારેણ, નપારેમિ (૪)
તાય કાય, કાણેણ, મેણેણ, જાણેણ, અપ્પાણ
વેસિરામિ (૫)

ભારતીય — ઇગિયાવદિ પડીકમીતે જે પાપથી તિ
નન થયો છુ તે પાપથી વધારે નિવૃત્ત થવાની આશાએ
ત્રણ મહ્ય, આગ પાપ અને આટ કમે એ સર્વેનું ચિતરન
કરી તેથી પાપ દહવા અર્થે દયા વિગેરે તેર કારણ મિ
લાય, ગિયર કરસા ત્રણ જોગથી ચરિત થવાની બધી આ
મે દુશ્મનો ત્યાગ કરે છુ

પાઠ ૫ મે

દર્શનાચારની શુદ્ધિ અર્થે લોગસ્મ.

(અનુષ્ટુપ યત)

લોગસ્મ ઉન્નયગઢે, ધમ્મ તિધ્ધયદે છમે,
અગિહતે ઠિત્તિસ્સ, અઉવિસ પિ દેવણી. (૧)

(આર્યાવૃત)

ઉસળ મહ્ય ચ વદે, સણર મસિનહણ
ચ મુમય ચ, પઉમપ્પહ મુપાસ, છળંચ ચદ
પહ વદે. (૨) મુવિહિ ચ પુદ્ધ દત, મિયળ
સિયસ વામુ પુદ્ધિચ, વિમળ મહુત ચ છણ,
ધમ્મ સતિ ચ વદામિ. (૩) કુથુ અરચ મહિય,
વદે મુણિ મુવ્વય નમિ છળ ચ, વદામિ રિઠ
નેમિ, પામતહ વદ્ધમાણ ચ. (૪) એવ મએ

અભિયુક્તા, વિદ્યુચ રચનવા પરીજ્ઞ જગમરણા,
અઉવીસ, પિ ત્રિપાત્રા, તિથ્યયરા, મે પગાય વૃ
(૫) કિંતિય વદિય મહિયા, જે એ લોગસ્મ
ઉત્તમા સિદ્ધા, આરુગ્ય બોદિ લાભ, ગમાદિ
વર શુભમ દિતુ (૬) અ દેગુ નિમલયન, આદ્ય
શિગુ અદિય પયાસયન, સામર વર ન બીન,
સિદ્ધા સિદ્ધિ મમ વિસદ્ધ. (૭)

જ્ઞાનાર્થ — રસોત્તમા યજ્ઞે ૧૧ રૂપમાદિક શ્રેયીસ
તિથ્યેક તથા તે મિત્તર મહાવિદેહ શ્રેયસ તિથ્ય ના શુ
ભુનું સ્થાવર કરીને, નિમલ વદન કરેલા ઉપગત મારી પ્રા
પ્તિ થના છે કે હે । સિદ્ધા । સદ સોદ્ધા સ્થાવરમાથી તમારું
સ્થાવર તથા તમારું મિદ્ધ-પ સમૃદ્ધિ છે તેની પ્રાપ્તિ
મયા યોગ્ય દશનાયાગની શુદ્ધિ અર્થે સ્થાવરપૂજા તમ મ
નુનું અનુકરણ કરાવું તેમજ આત્માત્માની શુદ્ધિ અર્થે
સ્થાવર દિપાથી નિમલ થવા ઉદ્દેશ કરી શું

પાઠ ૬ ઠો આરીત્રાચારની શુદ્ધિ

દ્રવથથી સાવજીએગ શેવનાના પચ્ચખાખ,
દેન થકી આખા લોક પ્રમાણે, કાળથની બે
થકિ શુધી તે ઉપરાત ન પાળુ ત્યા શુધી, જાન
થકી છ કોટીએ પચ્ચખાખ, કરેમિલતે મામા-
દ્ય, સાવજીએગ પચ્ચખામિ, જાન નિયમ
પજ્જુરાસામિ, દુવિદ્ધ તિવિહેલ, નકરમિ નકા
રવેમિ, મલસા વરસા કાપસા, તસ્સ જાતે પડિમ-
મામિ, નિદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાલ વોસિરામિ.

જાવાર્થ —હે પુનઃ ! દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, બારથી આત્માને શુદ્ધ કરવા અર્થે બે કરણ તથા ત્રણ ભેગને પા પના કામ કરતા અટકારી ધર્મે ધ્યાનમાં પ્રવતક થતા, અ તર્થુત ઉપસત સિયરતા રહે ત્યા સુધી સાત્ત્વ ભેગ રૂ- પી પ્રથમના દુટ અજાત ॥ ત્યાગ કરે છુ

પાઠ ૭ મો નમો શુભ

નમો શુભ, અહિતાપ, ભાગનાતાણ, ૧. આધંગરાણ, તિથયરાણ, સયસા છુઢાપ, ૨. પુરિ- સોત્તમાણ, પુનિસિહાણ, પુનિસ વર પુ હરિયાણ, પુરિસન ગધ હરિયાણ. ૩. લોગુત્તમાણ, લોગના- હાપ, લોગહિયાણ, લોગ પર્વનાણ, લોગ પત્તેય ગગાણ. ૪. અભય દયાણ, અખણુ દયાણ, મગ્ગ દયાણ, સરણ દયાણ, જીન દયાણ, બોહિ દયાણ. ૫. રમ્મ દયાણ, ધરમદેસિયાણ, ધરમ નાય ગાપ, ધરમ આર હિણ, ધરમ, વર, અહિત, અક્ષ વદ્ધીણ. ૬. દીપો તાણ, મરણ, ગર્ધ, પર્ધઠા, અપકિ હુય, વર, નાણ, દસણ, ધરાણ, નિયદ્ધ, છઉમાણ, ૭. જીપાણ, જાનયાણ, તિતાણ, તારયાણ, છુદ્ધાપ, બોહિયાણ, મુત્તાણ, મોયગાણ. ૮. સંવનનુણ, સંવન દરિસિણ, તિવ, મયગ, મત્તય, મણુત, મખખય, મનાગાણ, મપુણગનતિ, મિદ્ધિ ગા, નામધેય, ઠાણ, મપેત્તાણ, નમો જાણ, નિય ભયાણ. ૯.

જાવાર્થ —પાપની આવક અટકાવી સમતાબાનમાં પ્રવતક થતાના ઉત્પાદની મિદ્ધ ભગવત તથા અરિદ્ધત

દેવ અને ધર્મગુરના વધાયોગ મુણુનું તથાચાર મતવન કરે
હુ અથાત્ તથા નમોમુણુ બણી સાર્યક કરે હુ

સામાયક પાળવાની વિધિ

પહેલા પાળી લોગસ સુધીની ક્રિયા આદરવાની રી
તે કરાને હજી પાકને રંગણે નીમે મુજન બોતુ —

નવમા સામાયક મતના, પચ અધ્યારા બાણિ
યના ન સમાયરીય, વા, તજહા તે આલોઈ મળ
દુપણિ હાણે, વાચ દુપણિ હાણે, કાપ દુપણિ
હાણે, સામાયસસસઈ અદરબઅઈએ, સામાઈ ચસસ
અણુવઠીય, સસઈ કરણયાએ, તસસ મિટ્ટામિ દુકક

ભાવાર્થ—મહણુ કરેલા સમગ્ર સ્વભાવધી નવમા
મતના વખત સુધીમા મન, વચન કાપાને સ્થાવર જોગમા
જોડીને તથા તે સજધી ક્રિયામા મુન્ય ઉપયોગે પ્રવેશ
કરતા અમવા અપૂણુ છતા છોડવાની ક્રિયા કરતાથી ને દોષ
લાગે દોષ તેવા સ્વભાવને વિચાર આપી પચાતાપ કરેહુ

સામાયક સમકાએણુ, કાશિય, પાલિય,
તિરિય, કિતિય, મોહિય, આરાહિય, આસુએ
અણુ પાવિતા, નભર્પ તસસ મિટ્ટામિ દુકક

ભાવાર્થ—હવે આગા મુજન ઉપયોગ સદિત નેરે
બાવે સામાયક મત શસ્યુ પાળ્યુ, આચધન પૂરેક પૂર્ણ
કર્યું છતા આગા મિદ વતાણુ દોષ તે તેવા સ્વભાવને
વિચાર આપીને પચાતાપ કરે હુ

સામાયકમા દશ મનના, દશ વચનના, બાર
કાપાના, એ બત્રીશ દોષમાથી દોષ લાગ્યો હોય
તો તસસ મિટ્ટામિ દુકક

સામાયકમા સ્ત્રી કથા, ભાત કથા, દેશ કથા, રાજ કથા, એ ચાર વિકથા માહેલી વિકથા કરી હોય તો તરસ મિટ્ટામિ દુક્કડ.

સામાયકમા અતિક્રમ, વ્યતિ ક્રમ, અતિચાર, અણચાર, જાણતા, અજાણતા, મન, વચન, કાયાએ કરી દોષ લાગ્યો હોય તો તરસ મિટ્ટામિ દુક્કડ.

સામાયકમા કાનો, માત્રા, મીઠી, પદ, અક્ષર, ઓણ, અધિક, વીપરિત બણાયુ હોય તો તરસ મિટ્ટામિ દુક્કડ.

એની પિધિ કર્યા પછી ત્રણ નમોયુજ બણ્યા, તે પછી ત્રણ નમોમરનો કાકિમર્ગ કર્યા પછી સામાયક પ્રત મારી છૂગ થવાય છે.

સામાયક પ્રત સમાપ્ત.

૧ શુદ્ધ શરીરપર સાડાપાય હાથનું વસ્ત્ર ભેઈ પુછ પહે રડ, તેરલીજ લખાઈવાણુ ઓઢડુ, મુઢપતી ભેઈ પુછ બાધવી, શુઢો રોઢરાણુ પગલઢેણુ કરી રાખવા, લણુનિતિનુ પાત્ર તથા પરાંવાનુ રથાનક ભેઈ રાખવુ, કટાસણુ-પથરાણુ ભેઈ પુછ પાથરાણુ પછી સામાયક લેવાની કીયા વિધીમા પ્રવેશ કરવો. શુઢો મુઢ પતી માળા અને ધર્મપુસ્તક એક ઓળા કપડામા બાધવા ૨ણુ કેવળ કટાસણામાજ બાધવા તે અયોગ્ય છે. ધાર્મિક શુદ્ધ વસ્ત્રોથી નાસિકા વિગેરે છુસવુ નહિ જરૂર પડે તો ખાસ તે ખાતાનુ વસ્ત્ર જી. રાખવુ અને સ્વચ્છ અથવા વસ્ત્રથી ધમકીયામા કે સાસ્ર થવાણુમા ઉપવોમ રાખી વખત પૂર્ણ કરવો. પરંતુ સભા વચે કે એકાંત રથાનકે બાજકની પેઠે અશુદ્ધ પુદ્ગલનુ ધૂસણુ કરવુ નહિ તાત્પર્યકે એજ બજણા હામે તથા પગે નહિ નોળતા ચલાસદિત એકાંતે પરગવા.

શ્રી છ આવશ્યકમાથી પહેલો સામાયક આવશ્યક કરુછુ

પાઠ ૧ હો જ્ઞાનાદિકના અતિચારની અજો-
યણ કરવા અર્થે ગુરૂ પાસે આજ્ઞા માગવાનો.

હૃદયમિણ ભતે, તુમેહિ અભણ નાય
સમાણે, દેવગિ પતિકમણુ કાયમિ ? દેવમિ જ્ઞાન
દર્શન આદિન તપ અતિચાર ચિ તનનાર્થે કહેમિ
કાઠિસમગ ?

ભાવાર્થ — હે ગુરૂ ! હિમ સગથી લાગેના કમ
શી એવે જ્ઞાનાદિ તપમા માગેના અતિચારથી પાળા રહ
પાતી કિલામા પ્રવેશ કરીને અનિચાર દોરું ચિતવન કર
વા અથ કાયેત્સમ મર ? એણે જે પ્રશ્નનો જવાબ મેળ
વ્યા પછી સામાયક આવશ્યક ૧ આજ્ઞા માગીને નીચે મુજબ
સામાયક આવશ્યકની ક્રિયામા પ્રવેશ કરશે.

હૃદયમગના વરણુ મારે તમેમતો પાઠ બખુરો તે પ
છી મરમિગતે ગામાતી પાઠ બખુરો

ભાવાર્થ — હે પતમેહિ પ્રમુ ! તમારી સાક્ષીથી
જ્ઞોના અતિચાર ગેવનું વિશેષ નિશ્ચય કરવા સાવર જો
ગ પી આત્માને તજીને તમારાં અનિચારનું તમા અતિચાર

૧ આ પદેવા પાઠથી શી રે દેવ તી પ્રતિકમણુ રથાપન
કરવા તથા જ્ઞાનાદિના અતિચારોનું કાયેત્સમા ચિતવન કરવા
મિત્રતાથી આજ્ઞા માગી છે ગુરૂનો જવાબ મળવા પછી આવશ્યક
ક્રિયામા પ્રવેશ કરશે

ઉત્તમ થવાના કારણનું જો સુખમાં નિર્દોષતાનું ન
 ચેતનમર્ગમાં ચિત્તન કરી તે કુદૃત્યનો પશ્ચાત્તાપ કર્યા છ-છુ
 છુ, તે સદા થાઓ

પાઠ ૨ જે ઇષ્ટશ્રામિ હામિ કાઉમગનો

ઈષ્ટશ્રામિ હામિ કાઉમગ, જોમે દેનમિઓ, આ
 યારો હઓ, ડાઈઓ, વાઈઓ, માળુમિયો, ઉમુતો,
 ઉમગો, અકર્યો, અકરણિઓ, દુઝાઓ, ટુનિ-
 ચિતિઓ, અણાયારો, અણિદિયવો, અસાવન
 માનરો, નારો, તહ, હ સવો, ચન્તિ ચન્તિ, મુઓ,
 સામાજીઓ, તિન્હુ શુતિખ, ચન્હુ કમાયણ,
 ચચન્હુ મહુ વયાળ, તિન્હુ શુલુ વયાળ, ચઉ-
 ન્હુ મિખાનયાણ, બાન્હુ નિહરમ માનગ ધમ
 સ, જ ખ હિય જ વિરાહિય, તરમ મિહુમિ ૮૬૬

ભાવાર્થ — દિવમમાં લાગેતા અતિચાર જે કે મ
 ન, વચન અને કાયાથી ઉત્તમ વિજેર આઠ કારણો મેની
 ચાનાદિદ્ય સુત્રને દોષિત કર્યા હોય તેનું કાઉમગમાં ચિ
 ત્તવ કરી તે કુદૃત્યનો પશ્ચાત્તાપ કર્યા છ-છુ છુ

આવી તરસવતીગી પાઠ બધી રિયર થઈ જોક
 ધ્યાને નહાણું અનિચારો કાઉત્સર્જ કરવો, તે ન આનર
 તો ચાર લોગમનો અથવા બનિય નમે મર મથુરા જો
 મન માથે નમે અરિહતાણ બોધી કાઉમર્ગની છૂગ થયુ

પહેલો આનરવદ સમાપ્ત. (૧)

અહીં નિર્વેગી શકતેમ ધી સમાપ્તિ થવાના જમાદયી
તથા દસનાચારની શુદ્ધિ અર્થે છત્ર સ્તવનારૂપ એક લોગ
૧૯ બહુજો એ બીજો આનંદચક્ર સમાપ્ત. (૨)

ઉપન્યા ચોવીસ છત્રને ઓળખાવનાર ધર્મ ગુરુ છે
માટે તે ગુરુ ધી આસાવન્ય દાનવા અર્થે ત્રીજો ૧૯જો આ
૧૯૧૬ બહુ હું

ખાંડ ૩ જે ગુરુ વદનનો

ઈશ્વારિ ખમાસમણે, વદિછી જનપિજનજાએ,
નિસીહિયાએ, અષ્ટ જાણહ મેનિ ઉગ્ગહ, નિસી
હી, અહો કાય, કાય સદાસ, ખમણિએ, જે,
કિયામો, અપ્પ કિનતાણ, જહુ મુલેજ જે વિવસો
વધકતો, જતા, જે, જવસિ, જય, જે, ખામેમિ
ખમામણે, દેન સિય વધકમ, આનમિયાએ પદિ
કમામિ, ખમાસમાણે, દેનસિયાએ, આસાયણાએ,
તે તિમ, નયરાએ, જ કિ ચિજ, મિછાએ, મણુ દુક
હાએ, વય દુકડાએ, કાયદુકડાએ, કોહાએ, માણાએ,
માયાએ, પાભાએ, સવ્વ કાવિયાએ, મવ્વ મિછાવ
વરાએ, સવ્વ ધમાધ કમલાએ, આસાયણાએ જેમે
દેવસિયો, અધ્યારો કવો, તસ્સ ખસાસમણે,
પદિકમા મિ, નિદામિ, ગરિહામી, અપ્પાણુ વો-
સિરામિ.

બોનાર્થ—હે ક્ષમા સાગર ગુરુ ! આજના દિવસમા
માનથી મએતા અપરધની ક્ષમા માગવા મારી ઇચ્છા છે
તે અવસ્થા કા હૃદય તમારી આગળ મારા મુજબ તમારી

હદમા આની મારી કામથી તમારા ચર્ચુ સ્પર્શ કરે છું
તેમ કરવાથી બે કિંવામના યજ્ઞ હોય તો હાના કરો હે
પુન્ય ! ધણુ શુભ કાર્ય કરવામા તમારો દિવસ વ્યતિકર
યયો હે રિબો ! તમે સન્નમ જનનાવતને ઇદ્રિષ્ટપક છે
તેથી પ્રાર્થના છે કે તમારા અવશ્યના ધર્મ કાર્યમા હું નિ
વાર્તી યજ્ઞ અતરાય કરી હોય તો તે અપરાધની ક્ષમા
મારુ છું તે એમ કે તેત્રીસ વિગેરે કોઈ અસાતના કે
રવાથી અથવા મન, વચન, કાયાના માધ્ય કૃત્યથી અથવા
ક્રોધ, માન, માયા, કપટને લોભ વશ યજ્ઞ કાંઈ પણ તમારા
ઉત્તમ પ્રસંગને ધક્કો પહોંચાડી દોષિત યયો હોઈ તો તે
સ્વમાનને પશ્ચાત્તાપ પૂર્વક તબ્બુ છું

એ મુજબ બે વાર ખમ્મસમણા બણાં.

ત્રીજો આવશ્યક સમાપ્ત.(૩)

ઉપર બતાવેના નજી આવશ્યક છે તે માત્ર એવા
પ્રતિક્રમણ આવસકની ક્રિયાવિધિ છે, તે અવશ્ય કરના
પછી પ્રતિક્રમણમા પ્રવેશ થવાય છે

પાઠ ૪ થો. પ્રતિક્રમણ આવશ્યક

જ્ઞાનના અતિચાર આજોઈ છું.

દિવસ સ બધી જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ, વિરો
જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેમાથી પહેલા જ્ઞાનના
અતિચાર આજોઈ, આગમે તીવિહે પજતે, ત જહા
મુતાગમે, અધ્યાગમે, તદુલયાગમે, એવા શ્રી
જ્ઞાનને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોયતે આજોઈ.

१२।।३; चत्वारिंशद्विधः, दीर्घाण्यन्तः, अक्षरान्तः,
पञ्चम्यान्तः, विजयह्रीन्तः, नैमदीन्तः, योगह्रीन्तः, शुद्ध
विः, दुर्गपश्चिमः, अङ्काने ह्यो सञ्जायो, हाये
नङ्को गञ्जायो, अनङ्गां ह्यो सञ्जाय, सञ्जाह्ये
नसञ्जाय तत्रभिन्नाभि दुष्टः.

[illegible]

પાક ૫, મે. મગફળના અતિચાર આળોઉછું

इ मल्लु मभक्ति पन्भर सखेवो, वा, मुदिक
 परमथ्य मेनलानानि वा ।। कुदमल, पन्नेला
 मभक्त सन्दला जेदना सभक्ति ।। सभलानाम
 जेन सभक्तम्, पथ्य अ पारा, पायाया, वानि
 य-ना, नरुभावरिय वा, तजला ते आगोडु, २
 म म, क म्मा, नितिनिल, पन्पासुड प स रा,
 पन्पासुड स थो, जे पाय अतिथार माथेयी
 ते कोम अतिथार लाग्यो देवतो तन्ना मिम
 मिदुडु

૧. જાણેદ વિશે ઉપર ન સમજાવ મુખી જાણના નીક
જાણના સમજાવ ૨ સમા વિશે પદપાસક સમજાવ મુખી
સમજાવના જાણ જાણના રૂ

લાવાર્થ — મતી દિદિ પૂવક દ' અદા સદિત ખગ
 દેવગુરુ ધમનું અનુસરણ કરવાનો પરિચય કરવો તેજ છ
 દગીનું સાર્યક માનું છુ, તે સિવાય દ્રવ્યલિંગી તથા અન્ય
 દર્શનીયો ત્યાગ કરનાર અદા છે એવી આવકપણાની
 અદામા ધક્કો પહોચાડનાર પાતાળ કળશ જેવા પાત્ર
 અતિચાર છે તે જે ૥ કે છત વચનમા ચક્ષ કરવાથી (૧),
 મિથ્યાનતી ઇચ્છા કરવાથી (૨), ધમ કરખીના રાગનો સ
 દેહ રાખવાથી (૩), મિથ્યાતીયો પરિચય કરવાથી (૪),
 મિથ્યા વની પ્રશસા કરવાથી (૫), શુદ્ધ અદામા દોષ ભાગ્યે
 દોષ તો પશ્ચાતાપ પૂર્વક તેના સ્વભાવને ધિક્કાર આપુ છ

પાઠ ૬ ઠો પહેલા પ્રતના અતિચાર આળોઉછુ

પહેલુ અણુપ્રત શુભાઓ, પાણાઈ વાયાઓ
 નિરમળ. નસછન બે ઇદ્રિય, તે ઇદ્રિય, ચઉરિદ્રિય,
 પચેદ્રિ, જાણીમીછી, સ્વસભ વી, શરીર માહીલા
 પીઠાકારી, સમપરાધી, નિગલેદ્રિય વિના, આકૃટી
 હુણવા નિમિત્તે હુણનાના પચ્ચખાણ, તથા શુદ્ધ
 એકેદ્રિ પણ હુણવાના પચ્ચખાણ. જાનજવાએ,
 દુવિહ, તિનિહેખ, નકરેમિ નગરવેમિ, મજસાવયમા
 દાયમા, એહવા પહિલા થૂલ પ્રાણાતિપાન વિરમણ
 પ્રતના પચ અપ્રચાર, પાયા લા, જાણિયવના, નમ
 માયરિ ચવના, તજહો તે આલોઉ - કળ ધે ૧, પહે ૨,

જખે વિ રેલસ પાણ વોલ્ય સુધી પહેલા પ્રતના પાત્ર અતિ
 ચાર છે આ પ્રત દુવિહ એટલે બે કરણો જમડો, તિવિહ એટલે
 ત્રણ જોગનો તમડો, એ બે મતી (૨૩) ને આકે આદરવાનુ છે

૯નિહિએ ૨, અતિ ભારે ૪, ભત પાલ વોટોએ ૫,
એ પાચ અતિચાર માહેલા જે કોઈ અતિચાર
લાગ્યા હોય તો તસ્સ મિટ્ટામિ દુક્ક ૧)

ભાનાર્થ — સાધુના વ્રતથી જોણુ એવુ પડેલુ યુગ
વ્રત તેમાં વ્રમ હ ને સમજવા પછી વિનાવ્રયોગે રતવગે
જાગીને દહ્યુસની મદાથી નિરત થયો છુ, તેમજ સુખ
હવોને દહ્યુવાથી નિરત થયો છુ તેમ જા પ્રમાદ નરો
પાતળ કળ્યા જેના પાચ અતિચાર એવા દોષ, તે જેવા
કે વ્રસજીને દુ મદાયક ગપેન ભાખ્યા હો. ૧ ભારે
માર માયો દોષ ૨ કાન, નાક વિગેરે અવયવ દાખ્યા તમા
વિષ્ણુ દો. ૩ તેઓના મળ કંપરાન ભાર ભવા દોષ ૪,
ખાવા પીવાના વખતમાં અટકાવ કયો દોષ ૫ એ ઉપ
રના પાચ દોષ એવા દોષ તો પમાતાપ પૂરક તેણ દાખી
રવનાને વિચાર આપુ છુ

પાક ૭ મો બીજ વ્રતના અતિચાર આજોર્ડિષ્ટ

બીજુ અલ્પવ્રત યુસાએ, મુસાનાયાએ
વિરમણ ક યાનિ, ગોવાયિક ભોમાલિક, થાપજ
માસો, મોટકી કુડીસાખ, હત્યાદિક મોટકુ જુકુ
બોલનાના પચ્ચખાણ જાવજવાએ, 'દુવિહ
તિનિહેજ, નકગેમિ નકાન્વેમિ, મણુસા વયસાકાયસા,
એહના બાળકુળ મૃપાવાદ વિરમણ વ્રતના પચ
અધ્યારા, બાણિ એના, નસમાએરિ એવા, તજહા

તે આગોઠિ - ^૧સહસા લખાણે ૧, ગહમા લખાણે,
૨, ^૨સદારમ તમેય, ૩, મોસોનયસ ૪, કુલેલેકરણે
૫, એ પાચ અતિચાર માહેલા જે દોડ અતિચાર
લાગ્યા હોયતો તસ્સ મિહિમિદુક્ક

સાવાધ—સાધુના પ્રતી ઝોધુ એવુ ખીજુ યુગ
પ્રત તેમા વરકન્યાના, જનરના, જમીનના, આ ચાપણ
સોપણ તથા સાચ લેના નિગેરના પ્રસંગોમા જૂઠું જોલાય
છે પણ માત્ર દમાના દારણ સિવાય જુ ત્યા મુખી જે
દરણ અને ત્રણ જોમથી તેવુ જૂઠું જોલાવાથી નિવૃત થયો
જુ તેમ છતા પ્રમાદ વરો પાચ અતિચાર સેના દોય, તે
જોના કે પ્રાર્થ પડે તેવુ જોલાવાથી ૧, પાના ૨ મે પ્રમશ
કરવાથી ૨, આ પુરપે પરપરના મર્મે પ્રકાશવાથી ૩, ધન
નિરૂદ ઉપરેશ કરવાથી ૪, જોટાં ખત પત્રો લખવાથી ૫
એ પાચ દોય લા મા દોય તો પમાતાપ પૂરક ધિસર આપુ જુ

પાઠ ૮ મો ત્રીજ પ્રતના અતિચાર આગોઠિ છુ.

ત્રીજુ અણપ્રત યુવાઓ, અદિના દાખાઓ
વીનમણ, ખાતરખણી, ગાઠડી છોડી, તાણુ પર
કુચીએ કરી, પડી વસ્તુ ધણીઆતી જણી, ઈ-
ત્યાદિક મોટક અદત્તા દાન લેનાના પચ્ચખાણ, ત-
થા સગા સબ ધી, વ્યાપાર સબ ધી અને નજરમી
વસ્તુ ઉપરાત અદત્તા દાન લેવાના પચ્ચખાણ, જન-
જનાઓ, દુવિહ ^૩ તિવિહેણ, નકરેમિ નકારવેમિ, મ-

૧ સહસાલખાણે નિમેરે કુલેલે કરલે એ પાચ અતિચાર
સમજવા ૨ ત્રીજ અતિચારમા આજે 'સપુરપમત ભેય' કહેવું
૩ ત્રિજુ પ્રત (૨૪)મે આકે આદરાય છે

બસા વરસા દારમા, એના ત્રીજા થુલ અદત્તા દાન
 નિરમલ મતના પાચ અધ્યાર, જલિ એના, નસમા-
 ચરિએના, જલહા તે આલોઉ ૧ - તિનાહડે ૨, તક
 ૨ પઉગે ૨ નિરદ્ધ જાધકમે ૩, કુતો ૪ કુ
 માલે ૪, તપડિરૂવગ વનહારે ૫, એ પાચ અતિ
 ચાર માહુલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે
 તત્સ મિહુમિદુકક.

બાવાર્થ—સાધુના મતથી જોણુ એવુ ત્રીજુ થુલ
 નવ છે તેમા ખાતર પાડી, ગાસડીઓ ડોડી પર કુચીથી
 પારકા તાર્કા ઉપાડી સેવુ તે તથા ધણીઆલી વસ્તુ પડેલી
 ઉમચી લેવી, વિગેરે ચોરી કહેવાય છે પણ સગાવડાતાના
 તથા વેપારના કારણસર તેમજ વડેમ વગરની નછીની ચીજ
 લેવાની છૂં સિવાય છત્રુ ત્યાતથી બેમરણ અને નણુ જે
 ગધી ભેઠ નિરદ ન્યાય નિરદ અને ધર્મ વિરદ, ચોરી
 કરવાથી નિરદ થયો છુ છતા પ્રમાદ વશે પાચ અતિચાર
 લેખ્યા હોય, તે જેવા કે ચોરીનો માલ લેવાથી ૧, ગોરને
 મરત આપવાથી ૨ રાજ નિરદ થણુ ચોરી કરવાથી ૩
 જોગી તોત તથા માપ અને અરવ રાખવાથી ૪, માદકો
 વસ્તુ આપતાં ફેરાર કરવાથી ૫ હોય લાગ્યા હોય તે
 પચાતાપ પૂર્વક તેવા સ્વભાવને વિચારે છુ

પાઠ ૯ મો ચોથા મતના અતિચાર
 આલોઉ છુ.

ચોણુ અલટલ થુલાઓ, મેહુણુઓ વિરમજ,
 સદાર સતોસીઓ, અવમેસ મેહુણુ વિહુનો પચ્ય

૧ તિનાહડે વિગેરે વખદારે મુખી પાચ અતિચાર છે

ખાણ અને જે સ્ત્રી પુરુષને મુળ થકી કાપાએ ક-
રી મૈથુન એવવાના પચ્ચખાણ હોય તેને દેવ
તા, મનુષ્ય, તિર્યચ સજ્જી, મેદુલનો પચ્ચ-
ખાણ. તેમા જાનજીનાએ દેવતા સજ્જી
દુવિહુ તિવિહુ, નકરેમિ નકારવેમિ, મણસા
વયમા કાયમા, અને ૨ મનુષ્ય તિર્યચ સજ્જી એ-
ગવિહુ એગવિજ, નકરેમિ કાયસા, એહવા ધ્યા-
યા ધુલ મેદુલનાએ વિરમણ મત્તના પચ્ચ અધ્યા-
રા, જાણિયવવા, નસમાય રિયવવા, તજહા તેઆ-
હોઉ -ઈતરિય પરિગાહિયગમણે ૧, અપરિગાહિ-
યગમણે ૨, અનગહીડા ૩, પરવિવાહકરણે ૪, કામ
ભોગેસુતિવનાલિવાપાપ, એ પાચ અતિચાર મા-
હેલા જે કોઈ અતિચાર લાખ્યા હોય તે તરસ-
મિજીમિ દુઃખ.

ભાવાર્થ—સાધુના મતથી ઓધુ એવુ ચોવુ ધુન
મત તેમા પોતાની સ્ત્રી તથા પોતાના પુરુષ મિત્રા મર્વ
સ્ત્રી પુરુષ સાથે કુચિગ સેવકથી નિરત થયો છુ તેમજ
જે સ્ત્રી પુરુષ પોતાના તથા પરના સ્ત્રી પુરુષ માથે કુચિગ
રોચાળી જાધી કરી છે, તેઓને છૂટતા સુખી દેવ દેવિ
માથે બે કરણુ ઓ નણુ જોગથી જાધી છે અને મનુષ્ય
તથા તિર્યચના સ્ત્રી પુરુષ સાથે એક કરણુ ઓ એક ને

૧-૨ મજથી ચોવુ મત મદણુ કરનારને દેવની સાથે (૨૩)
મે આકે અને મનુષ્ય તિર્યચ સાથે (૨૧) મે આકે જાધી હોય
છે આ મત લણુથી વખતે પુરુષે 'સદાર સતોસીએ અને સ્ત્રીએ
"સપુરુષ સતોસીએ" જેમ કહેવુ સર્વથા પચ્ચખાણવાળાએ એ
પ્રમાણે નહિ કહેતા તેના જાહે પાધરાજ "મુળ થકી કાપાએ"
કહેવુ તેના ઇતરિય વિશે પાચ અનિચાર છે

ગળી જાધી કરે । છે તે છતા પ્રમાદ વડે પાચ અતિચાર
 મેળ્યા દોષ, તે નેચા કે પોતાની રાજીવ છોડી ઉમરની
 વિગાડિતા છે તેની સાથે ગમન કરવાથી ૧, રાજીવ કુમારી
 કા માથે ગમન કરવાથી ૨, પાચી ઓ તથા પુરુષના ૩
 રીસો સ્પર્શ કરીને ગમકીલ કરવાથી ૩, પારખ વેલીયાન
 મેળવી આપવાથી ૪ પોતાના વૈભવની ખેતી છૂટ
 ઉપર વધારે ખ્યાર રખવાથી ૫, દોષ સે મા દોષ તો ૫
 આતાપ પૂનકે તેચા સ્વભાવને વિચ્છર આપુ છું *

પાઠ ૧૦ મે પાચમા વ્રતના અતિચાર આળોડિછું.

પાચમુ અલુનત હુપાઓ, પરિગ્રહાઓ વિર-
 મલ ખેત, વશ્યુનુ યથાપરિમાણ, હિરણ, મુવનનુ
 યથા પરિમાણ, ધન, ધાન્યનુ યથા પરિમાણ,
 દુપંચૌપનુ યથા પરિમાણ, કુરિયનુ યથા પ-
 રિમાણ, એ યથા પરિમાણ કીધું છે તે ઉપગત
 પોતાનો પરિગ્રહ કરી રાખનાના પચ્ચખાણ
 જાનજવાએ, એમવિહ તિવિહેજી, નકરેમિ, મજસા,
 વયસા, કાવસા, એહવા પાચમા યુષ પરિગ્રહ
 પરિમાણ વિરમલ વ્રતના પચ્ચ અધ્યયારા, જાજિ
 યના, ન સમાવરિયના, તજહા તે આળોડિ - ખેત,
 વશ્યુનુ પમાણાધકમે ૧, હિરણ મુવનનુ પમાણા

* એ અતિચારોનો જિને અર્થ પ્રસોગર કમુમાવળી મેાપા
 મવના /વાળથી જાણારો ૧ આ વ્રતમા એમવિહ તિવીદેજી છે
 તેથી (૧૩) મે આડે અ દસાવ છે તેના પલ પાચ અતિચાર છે

ક્રમે, ૨, ધન, પાન્યનુ પ્પમાણાક્રમે ૩, દુષ્ટ
 ચોપનુ પ્પમાણાક્રમે ૪, કૃતિએનુ પ્પમાણાક્રમે
 ૫, એ પાત્ર અતિચાર માહુલા જે કોઈ અતિચાર
 લાગ્યા હોય તો તરસ મિછામિ દુક્ક.

ભાવાર્થ—સાધુ ॥ પ્રત્યેક એક એવું પાત્રનું પુનઃ
 પ્રત તેમાં જેન, ધન, રૂપ, સેનુ, રોગ, અનાજ, નોક,
 ચોપના તથા ધરવાખગે એ નવ પરિમહ મળધી હદ
 કરી ॥ તે ઉપરાંત જીવુ ત્યાં મુખી એક કરણ અને વધુ
 નેગથી પરિમહ રાખુ નહીં તેમ છતાં પ્રમાદ, વસે પાત્ર અ
 તિચાર સે યા હોય તે જેવા કે ખેતર, ધર, વિગેરે નવ
 પરિમહની હદ તોડીને ઉપરના પાત્ર દોષ સે-યા હોય તો
 પમાતાપ પૂરે તેના રાખાને ધિલ્લર આપુ હુ

ખાં ૧૧ મો છઠ્ઠા પ્રતના અતિચાર આગોઉછ

છઠ્ઠું દિસિષ્ટ, ઉર્ધ્વદિસિષ્ટ યથા પરિમાણ,
 અધોદિસિષ્ટ યથા પરિમાણ, તિર્યદિસિષ્ટ યથા
 પરિમાણ, એ યથા પરિમાણ કીધું છે. તે ઉપરાંત
 સ્વચ્છાએ કાયાએ જહને પાત્ર આગ્રવરોનનાના
 પચ્ચખાણ, અવચનાએ, દુવિહ, તિનિહેણ, નકરેમિ
 નકારેમિ, મળમાવયસાકાવસા, એનાછઠ્ઠાદિસિષ્ટિરમ
 જ પ્રતના પચ્ચ અગ્રારા, અણિયના, નસમાયરિ
 ના, તજહા તે આગોઉ - ઉર્ધ્વદિસિષ્ટ પ્પમાણાક્ર
 મે ૧, અધોદિસિષ્ટ પ્પમાણાક્રમે ૨, તિર્યદિસિષ્ટ

૧ આ પ્રત (૧૩) મે આઠે આદતય છે તેના (૫)
 અતિચાર જાણવા

અપમાણાઈ કમ્મેડ, બેનપુટી ૪, ગધામતર ધારે ૫, એ
પાય અતિચાર માહેવા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા
હોય તો તરસ મિટ્ઠામિ દુકડ.

જ્ઞાનાર્થ — ઉચી નીચી ૧ સીધી (વચી) દિમાએ
જવા આસાની હદ કરેલી છે તે ઉપરાંત સ્વછન્દાએ શુભ
ત્યા સુધી જે દરજ્જા અને વસ્તુ જોગથી જા આસ કરવાથી
નિશ્ચય થયો છું તેમ જાં પ્રમાદ વસે માય અતિચાર મેળા
હોય તે જેના કે ઉપગની વસ્તુ સિંચા સી હદ તોડવાથી ૩,
નમમી દિમાની છૂંદા ગાડ જીજી દિશામા જોવડીને જ
વાથી ૪ મુસાફરી કરતા સનેરી હદો ચસપ પગા જતા
આગળ જવાથી ૫, દોર મેળા હોય તો પચાગાપ પૂર્વક
તેમ સ્વભાવને ધિક્કાર આપુ છું

પાઠ ૧૦ મેા સાનમા વ્રતના વીસ અતિચાર આળોઉ છું

સાતમુ વ્રત ઉત્તેગ પરિભોગવિહ પચ્ય
ખાપમાએ, ઉત્તરદીયા વિહ, કતબવિહ, ક્યવિહ,
અલગલવિહ, ઉત્તરજીવિહ, મહાજીવિહ, વચ્ચવિહ,
વીલેનલવિહ, પુરુષવિહ, આસરલવિહ, કપવિહ,
પેલમવિહ, લખખખુવિહ, ઉત્તરવિહ, સૂપવિહ,
નિગયવિહ, શાકવિહ, માહુરવિહ, જમખવિહ,
પાણીવિહ, મુખવાસવિહ, વાહનવિહ, ગાદનિવિહ,
શયનવિહ, સચિતવિહ, દ્રવ્યવિહ, ઇંધાદિકનુ
વધા પરિમાણ કીકુ છે તે ઉપરાંત ઉત્તેગ પ
રિભોગ, ભોગ નિમિત્તે ભોગવનાના પચ્યખાજ જાવ

છનાયે, એગનિહ ૧ તિવિહેલ, નકરેમિ, મહુસા ન-
યસા કાયસા એદના સાતમા મત ઉવભોગ પગિ-
ભોગ, દુનિહે પત્રતે, ત જહા. લોયના ઉય, કમ્મ-
ઉય, તેમા લોયણા ૨ ઉય, સમણોવાસ એલ, પચ-
અર્ધયારા, જાણિયના, નસમાયરિયના, ત જહા તે
આલોહિ - સચિત્તાહારે, સચિત્ત પડી બદ્ધાહારે,
અપો લીયો સહિલખણયા, દુષ્પોલીયો સહી લ-
ખણયા, તુછે મહી લખણયા, હવે ૩ કમ્મઉણ સમ
ણોવાસએણ, પત્તરસ કમ્માદાણાઈ જાણિયના,
નસમાયરિયના, ત જહા તે આલોહિ - ધજાલ ક-
મ્મે, વણકમ્મે, સાડીકમ્મે, ભાડીકમ્મે, દ્રોડીકમ્મે,
કતનાણીજળે, કેસનાણીજળે રસવાણીજળે, લખના-
ણીજળે, નિપનાણીજળે, જ તુપીલણકમ્મે, નીલ-
છણકમ્મે, કનગીદાનણયા, સર, દહ, તલાગ, પરિમો
સાપુયા, અસ જર્ધ પેસણયા, એ પાચ અતિચાર
અને પદર કર્માદાન એ વિસમાથી જે કોઈ દોષ
લાગ્યા હોયતો તસ્સ મિટ્ટીમિ દુકક

જ્ઞાનાર્થ—ઉપરના મતમા ભોગ તથા ઉપભોગ કર
વાના છરીઠ બોલ બતાવા છે તેમાથી મે જેટલી હદ
કરી છે તે ઉપરાંત જીવુ ત્યા સુધી એક કરણ અને ત્રણ
જોગથી તે હદ તોડવાની બધી છે એ મતમા જોજનના
પાચ અતિચાર છે, તે જેના કે સચેતની બધી હોય તે
દિસે સચેત જોજન કરવું ૧, જાડથી ગુદર ઉખેડી ખાવો
૨, પમન્યા વિના કમ્મી ચીજ ખાવી ૩, રીગણા નિગેરે

૧ આ મત (૧૩) મે આદે આદરાય છે ૨ જોજનના પાચ
૩ કર્માદાન વેગરના પદર એ મળી વીસ અતિચાર બણવા

રોડી ખાતા ૪ રોડી વિગેરે તુલ્ય ચીજ સુધી જવી, ૫
એ પાચ તથા ૫ દર પાપના વેખાર છે, તે જેના કે - કાચના
૧, જાથા બધીનાતનો ૧ વનકપાનનાનો ૨, ગળીના કુડરિ
ગેરના મોડનો તથા ગાડી ગામ વીરે કાચનો ૩ જાનક
ના બાકો ૪ ખાલુ કુચા જોડનો ૫, દાડ તથા દાતો
૬, ઉન વિગેરે ૭, મધુ, માખણ વિગેરે નીચા રસનો ૮,
માખ વિગેરેનો ૯ એરનો ૧૦, પાપી ચરખા બીગેરેનો
૧૧, ગોસ્તા કરવા વિગેરેનો ૧૨ દર અગ્નિ મૂકનાનો ૧૩,
સરોવર તળાવ વિગેરે ઉમેચનો ૧૪, પાપી છવેતું
પોતથુ કરી તેની ઉપજ મેલનો, ૧૫ એ રીતે વીઘ રોપ
સેવ્યા હોય તો પશ્ચાત્તાપ પૂરે તેના સ્વભાવે પિઠાર આપુધુ

પાઠ ૧૩ મે આઠમા મતના અતિ

ચાર આગેાઉછ

આઠમુ મત અનર્થા હાતુ વિરમજુ, ચઉ-
નિહે, અજુઠાહડે, પત્રતે, તજહા, અવઝ્ઝાણાયરિય,
પમાયાચરિય, હસરપયાજુ, પાવકમોવએસ,
એહવા આઠમા અનર્થાહડ સેવવાના પચ્ચમાસ
જાનજાએ, દુવિહુ તિવિહેજુ, નકરેમિ નકારવેમિ,
મહસા, વયમા, કાયમા, એહવા આઠમા અજુઠા
હડ નિરમજુ મતના પચ્ચ અઘથારા, જાજિય ના
નસમાયરિય-વા, તજહા તે આગેાઉ - હડરે,
કુકુમ્એ, મોહરિયે, સજુતાહિમરજે, ઉવસોગ
પારસોગ અર્ધરતે એ પાચ અતિચાર માહેવા

૧ આઠમુ મત (૨) મે આઠ આદસય હ તેના પાંચ અ
ગિય ર છે

જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તો તરસ મિટ્ટામિ
હકક.

સાવાર્ય—આદમા વ્રતમા સ્વાર્થેના પરઅર્થે
કમ કરાથી આગ પ્રગરે આત્મા દગમ છે તે જોમ ૬
નમઃ ૧ વિચાર કરવાથી, પ્રમાદથી બી તેન વિગેરના વામણ
હવા ૧ મુકેથી, પાપના ઉપગરણનો સમક કરવાથી, ધર્મનિર
દ ઉપદેસ કરવાથી, એ ચાર દડ જીવુ ત્યાં સુધી જો ક પ
ઓ નજુ જોમથી તજી હુ તેમ છતા પ્રમાદ વશે પાપ
અતિચાર સે યા દોષ તે જોમ કે તિપય વાર્તા કરવાથી ૧,
કુચેટાઓ કરવાથી ૨, અરિવેકે વચન જોનવાથી ૩, પા
પના હથિયાર એકલા કરવાથી ૪, જોગોપજોગ વિગેરે ૨
જવમા અતૂમ રહેવાથી ૫, એ પાપ દોષ સે યા દોષ તે
પચાતપ પૂર્વે તેમ સ્વમાને ધિજગ આપુ હુ

પાઠ ૧૪ મો નવમા વ્રતના અતિચાર આળોઉંહુ

નવમું સામાયક મત સાનજન જોનતુ વિગ
મજા, જવનિયમ પજળુવા મામિ, 'દુવિહુ તિવિ
હોજી, નકરેમિ, નકારવેમિ, મજસા વયસા કાયસા,
એહવી માગી સદહજા, પડપણા, સામાયકનો
અનસાર આવે સામાયક કરીએ, તે વારે ફરસના
એ કરી શુદ્ધ, એહના નવમા સામાયક મતના,
પચ અધ્યારા, જાણિયના, નસમાયરિયવા, ત જહા
તે આળોઉં - મજદુપ્પણિદ્ધાણે, વયુદુપ્પણિ હાણે,

૧ નવમું મત (૧૪) મા આકે આદરાય છ તેના પાપ અતિ
નાર છે આ વ્રત અત્યુદ્ધતકિ જવત મુધી આદરાય છે

કાયદુપ્રજિહાણે, સામાયસ્સ પર્થ્વજ્ઞકરણયાએ, મા-
માયસ્સ અણનઠિય સ્સકન્નવાએ, એ પાચ અ-
તિચાર માહેવા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય
તો તસ્સ મિઠ્ઠિમિ દુક્કડ.

સાપાચ—કપા ૧૧ રિધિ મુલન નીમેલી હદ સુધી
મેકરણ અને રણનેએ પાપથી નિશ્ચય અને સમતા ૨૧
ભારતુ મહણ કીધુ છે તેમ છતા પ્રમાદ વચ્ચે પાચ અતિ-
ચાર મેં યા હોય તે જોય કે જે પાપની બધી કમીએ તેમા
મન ૧ વચન ૨ કાયા ૩, ના જોય જોડે શુન્ય હપમેએ
સામાયકની ક્રિયા કરે ૪ સામાયકની હદ પૂર્ણ થયા અ-
તિ હોદકની ક્રિયા કરે ૫ એ પાચ દોષ સે યા હોય તો
પશ્ચાતાપ પૂરક તેમ સન્તરને ધિક્કાર આપુ છું

પાઠ ૧૫ મો દશમા પ્રત્તના અતિચાર આળોડિછું

હમમુ દિશાવમાસિકન્ત દિન પ્રત્યે પ્રભાત
થકી પ્રારભીને પૂર્વાદિકે છ દિને બેટલી ભૂમિકા
મોકળી રાખી છે તે ઉપરાત સ ઈચાએ કાયાએ
જાહે પાચ આચર સેવનાના પચ્ચખાણ જન
અહોરત, ૧ હુવિહ, તિવિહોણ, નકરેમિ નકારવેમિ,
મજસા પયસા કાયસા, હવે બેટલી ભૂમિકા મોકળી
રાખી છે તેમાહિ જે, દ્રવ્યાદિકની મર્યાદા કીધી
ઠે, તે ઉપરાત ૮૧ મો ૧ પરિભોગ ભોગનિમિત્તે
ભોગનાના પચ્ચખાણ જન અહોરત, એગવિહ,

૧ આ વ્રત વિષ્ણુ તથા શવિ એજ થતા સુધી આદરણ છે
૨ જ આચ કરવાના ધેવની (૨૩) મે આપે જાણી કરાય છે

તિનિહુણ, નકરેમિ, મણસા, વયમા, કાપસા,
એહવા દગમા દિસાનગાસીક નિરમણ વ્રતના
પચ અપારા, નણિયના, નસમાયરિયના, ત ૪૬
તે આળોઉ - આળનાણ પઉગે, પેગનાણ પઉગે,
મદાણનાએ, રનાણવાએ, બહિયા પેગલ પખેવે.
એ પાચ અતિચાર માહેલા જે કોઈ અતિચાર
લાગ્યા હોયનો તમ્મ મિદ્દામિ દુકક

ભાનાર્થ—ઉપરની રીતે ચોતાની ઇચ્છાએ પુર્ણાક
શિખા જા, આર કચ્છાની જાધિ કરી છે, તે ઉપરાત જે
કચ્છો નણુ જોગથી જા આર ૨ નથા કત્તુ નહિ તે
ગજ તેની હદ ઉપસતના જોગપનોના પાચ, એક ક
ચ્છને નણુ જોગથી આવની મસર સુધી લેવા નહિ તેમ
હતા પગમા વસે પાચ અતિચાર મેચા હોય તે જેવા કે
જીભ પામે મગારે (૧), ગ્રામ ગારકત મગારે (૨), હદ
જહાર જાગને મા કરી જોવાને (૩), પોતાનું મોટું જા
તારી માન સમજની કાગ કમવે (૪), કામરી રીરે નાખી
જાણુ કા પત્રી વસ્તુ મગારે (૫), એ પાચ દોષ સે પા
દોર તો પચાતપ પુનક તેના અજાને વિષય આપુ ક

પાઠ ૧૬ મે અગીઆરમા વ્રતના અતિચાર આળોઉછ

અગીઆરમું ચોપધ વ્રત. મઠનઅસણ, પાણુ,
ખાઈમ, માર્જમનું પચ્ચખા ૧, અબ્રહાનું પચખા ૧,
મહીમેવનનું પચખા ૧, માલાવનગ વિવેનણુ

૧ દ્રવ્યનો જોગપનોમ કરવાને (૧) મે આઠે જાણી જાન
છે આ નતમા પાચ અતિચાર છે

પરખાણ, મધ્યમુગધાદિક સાવજીએમનુ પચખાણ,
જાનઅહેત, પજાનુનાસ્સામિ 'દુવીહ, તીવી
હેજ, નકરેમી, નમારવેમી, મજુસા, વધમા, કાયમા,
એહની મારી મફહજા, પરપજા, પાપાનો અનસર
આરે પાપા કરીએ તેનારે દુરમનાએ કરીશુદ્ધ, એ
હના અગીઆરમા પડિપુરજપાપધનતના પચઅ
હઆગ, જાણિયબના, નમમાધનિયબના, તજહા, તે
આજોહ -અપડીવહીય દુપડીવહીય મેજાત સંધા
રયે, અપમજય દુપમજય સેજામચારએ, અપ
ડીવહીય, દુપડીવહીય ઉચાર પામનજા ભુમિકા,
અપમજય દુપમજય હિઆર પાસવજા ભુમિકા,
પોતસહ હિબનાસ સમઅજાણુ પાવજીઆ, એ
પાચ અતિચાર માહેવા હે કોઈ અતિચાર લાગ્યા
હાયતો તસ્સ મિહાગિ દુકહ

જાનાર્થ—જાનારિક આર કારણથી આત્માનું પોરણ
કરવા અર્થે આર આદારની કુમીજ સેવવા રિરેરી મખી,
મોનુ કુનમાળા, વિનેપન અને પાપેપગરણુ રખવા રિ
આહો રાત્રી સુધી મે કરણ નેત્રણુ નોમથી ચદા સદીત,
આતશય તુટે બધી કરીશ અથવા કરી છે તેમ હતા
નમાર વરયે પાચ અતિચાર સેવ્યા હોત ને જેત કે,
જાનક તથા પચારી અરિધિએ જુવે (૧) તેને અનિધિએ
પુત્રે (૨), લઘુનીતિ રુદિનીતિની જગા અનિધિએ જુવે
(૩) તેને અરિધિએ પુત્રે (૪) વપચસ સદીત પોતહ
લગે પ્રગદ કરે (૫) એ પાચ હોત સેવ્યા હોત નો તેત
સ્વનારને ધમાતાર પૂતો નિસાર આપુ છુ

પાક ૧૭ માં બારમા વ્રતના અતિચાર આળોડિયું

બારમું અતિથિ સવિભાગવ્રત. સમણે નિ-
ગ્ગથે, કામુએસણિજેણ, અમણ, પાણ, ખાધમ,
સાગમ, વગ્ધ, પડિગ્ગહ, કબળ પાપપુછણેખ, હરે
પાકિપાર, પીક, ફયમ, મેજન, મયાગ્ગેણ, ઉમ-
હ, બેરજજેણ, પડિલાસેમાણે વિહરામિ, એહવી
મારી સઠ્ઠહણા, પડપણા, સાધ સાધવીની જોગનાઈ
મળે, તેનારે કરસનાએ કરી શુદ્ધ, એહના બારમા
અતિથિ સવિભાગ વ્રતના, ૧૫ વચઅર્થવારા, જાણિ
યના, ન મમાયરિયના, તજહા, તે આળોડિ -
સચિત્ત નિખેનણીયા, સચિત્ત પેહણીયા, કાલા
કરમે, પડે વચસે, મછરીયાએ, એ પાચ અતિચાર
માહેવા જે કોઈ અતિચાર લાન્યા હોય તે
તમ્સ મિજ્ઞામિ દુક્કઠ

ભાનાર્થ — અનુક્રમિતિએ અમુક ઘેરથી આદાર
લેવો, એવું જોઈ મુકગ નથી એવા નિમચ મુનીને મા ।
અમોટ ભોજનમાથી તથા વસ્ત્ર પાત્ર, કાગળ, સચારીયા
ત્રિગેરેમાથી યોગ્ય ઘન કરીશ વળી આપીને પાત્ર લેવાય એવા
પાત્ર, પાટીઆ, ચાનક, પથારી, એસડ અને ચુરણ રિજેક
સાદ પ્રમરના કમપત્ર પદાયા, અસર મગવાથી શ્રદ્ધા
સહિત ભાગ આપવો નિયમીશ એવી શ્રદ્ધા હતા પ્રમાણ
નો પાચ અતિચાર સે શ હોય તે જોવા કે — ૧. દોગરવાની
ચીજ સચેત કિપર મુકે ૧, વહો નવાની ચીજ ઉપર સચેત
વસ્તુ મુકે ૨, અનિવ વસ્તુ વહોનને ૩, પોને મિત્યા

૧ બારમા વ્રતમા આક નથી એવા પાચ અતિચાર છે

૨૪ મોઝા છે હતા જીજ્ઞાસુ હુમ્મ કરે ૪, સન ૬૭ આ
નિમાન કરે ૫, એ પાત્ર દોઝ સેવ્યા હાય તો પમાતાપ
પૂર્વક તેના સમાધાને વિચાર જાણુ છું

પાઠ ૧૮ મો સધારાના અતિચાર આજોડિ છું

અપદ્ધિત, મારણ તિથે સચેતુલા પાપનશાળા
પછને, ઉચ્ચાર પાસવલ ભૂમિકા પરિચેદિને,
ગમગામગમ પડિકમિને, દર્ભાદિક મથાગે મથ
રિને, દર્ભાદિક સધારો દુરહિને, પૂર્વ તથા ઉત્તર
દિશાએ પચકાદિક આસને બેસીને, કરચચ સપ
આદિય મિગસાનત મચચ આજલિકદું, એન
વયાસિ, નમોષ્ઠુલ, અરિહતાણ, ભગવતાણ,
જાવસ પતાણ, એમ અનતાશિદને નમસ્કાર કરો
ને, વત્તમાન પોતાના ધર્મ શુદ્ધ ધર્માચાર્યને નમ
સ્કાર કરીને, પૂર્વ જે વ્રત આદર્યો છે, તે આજોર્ડ,
પડિકમિ, નિહી, નિસત્ય થઈને, સંન પાલાઈવાય
પચ્ચખામિ, સંન શુભાનાય પચ્ચખામિ, મંન-
અનિતાકાણ પચ્ચખામિ, સંન મેહુણ પચ્ચ
ખામિ, સંન પન્નિહ પચ્ચખામિ, સંનકોહ,
માણ, લાણ, જાનમિ, ૬ સણ સદ્ય, કરબી
જાજ જે મ પચ્ચખામિ, જાનહનાયે, તિનિહ,
તિનિહણ, નકેમિ, નમરમેમિ કરત નાણુ જા

૧ સધારા સબધી અવ સમયની ક્રિયા જાણ કરાવું તે
ત્રણ રો માથ છે તેથી (૨૩) નો અત્ક સમજવોઃ એના
પાન અતિચાર નહાય

લાઈ, મણસા, વયસા, કાચસા, એમ અકારે ગાપ
 રવાનક પચ્ચખિને, મઠન અસણ, પાપા, ખાપમ,
 સાધમ, એનિહુ પિ આહાર પચ્ચખામિ જાવ
 છનાએ, એમ ચાર આહાર પચ્ચખિને. જ
 પિય, ઈમ શરીર, ઇદ, કત, પિય, મણુત, મ-
 છામ, ધિજજ, વિસાસિય, સમય, અણુમય,
 બહુમય, ભાડ મરડગ, સમાણ, અણ કરડગ, બૂય,
 માણુમિય, માણ ઉન્હ, માણ ખુહા, માણ પીના-
 મા, માણ બાળા, માણ ચોરા, મળદમા, માણ
 મમગા, માણ વાહીય, માણ પિતિય, સલિમ
 મન્નિનાય, વિવિહા રોગા અકા, પગ્મિહો વસ-
 ગા, કામા કુસતિ, એવ ધિયખુ અગ્મિહિ, ઉ-
 માસ નિસામેહી, વોગિરામિ, તિકકે, એમ શરીર
 વોગિરાવીને, કાળ અણને ક જમાણેનિહરતિ, એ-
 હવી મારી સફેહપા, પરપહા, અણશણ કરે, અ-
 ણશણનો અવસર આને, તે વાગે ફરસનાએ કઠી
 શુદ્ધ, એહવા અપદિમ માગ્ખુતિય, સલેહબા, છ
 સણા, આરાહજાના પચ્ચઅપચારા, જાણિયવ્વા, નમ-
 માયગ્ધિવ્વા, તજહુ, તે આજોઉ-ઈહલોગા મમ
 પપઉગે, પરલોગા સસ પપઉગે, છવીયા સસ પપ-
 ઉગે, મગ્લામમપપઉગે, હામ બોગા મમ પપઉગે,
 એ પાચ અતિચાર માહેલા જે કોડ અતિચાર
 લાગ્યા હોય તે તમ્સ મિટ્ટામિ હુકકડ.

ભાવાર્થ—હવે પછી આ શરીર વડે ધર્મ સગધી
 કાઈ પણ કામ કરવું પચ્ચાત રત્નું નથી તેથી નશુ સત્યથી
 વિમુખ રહીને પતિ મોગ્ય મગ્જો માટે જમાપુછો, તથા
 લઘુનિતિ, વૃદ્ધિનિતિ માટે જગા જોડ પુનઃજાના કારણસર

૧૧ આર કમ્પા અજ્ઞાતના ઘણાં ટોચ તેનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરી, ૫
બ વિરોધી પચારી પાચરી, પૂર્વ તથા ઉત્તર ત ૬ તીર આ
સન કરી બેસતુ પત્રી બે હાથ નેડી મસ્તકે લગડી બે
લતુ કે નમસ્કાર કરે છુ અતલ સિદ્ધને તેમજ મા ૧ મર્મ
માપો, કેમકે તેઓ પામે મે પ્રથમથી મૂળ તથા ઉત્તર
જાત મદબુ કરેતા છે તે સર્વો યાદ કરીને પ્રાયશ્ચિત્ત કરે
અનેથી કૂનળે પચાતપ કરી નિ સ'તપણે છતુ ત્યા
સુધી મળુ કળુ અને પળુ જોમથી છવિદિમા વિગેરે
આર પા ૧ રોવચાની બધી કરે છુ વળી આ સરીમ્તુ
મિતિપૂર્વક સેવણ કરી રાત કરડીયા સમ્યક માંડુ, અને
તેનુ સુધા વલ વિગેરેના અનેક દુઃખેથી મુક્ત કરેડું હતું
તો પળુ દરે પછી, હેના આમ પડી સુધી તેની મમતા
ઉઠાગી, મગ્ન તથા છવિસી છવિસ દિવસ, અથા પૂર્વક
સમાધિ બાંધી પ્રવલ મજારે અસરે નેજ રીતે વલડું
એરી માગી છવિસ છે તેમ છતાં નમ્રદ અને પાચ અતિચાર
સેન્યા હોત તેજેવા કે - અર્જુની મરી સ્મરિક મવા પી છવિસ
કરી ટોચ ૧, પરતોકે ઈદ્રારિક મવા પી છવિસ કરી હોત ૨, ૩
ખો હીયે નધારે છવિસની છવિસ કરી ટોચ ૩ ૬ ખો હીયે
મગ્ન પી છવિસ કરી હોય ૪ નધારે કામ બોચ મંદરવાની
છવિસ કરી ટોચ ૫ એ પાચ દોષ એ ૫ દોષ તો પચાતપ
પૂર્વક તેના સ્વભાવને વિશાર આપુ છું

છવિસ રીતે ગાન, દયન અર્ચન અને સતેષમ્બુ
ત ૧ એ ચારનું આગમન કરતા અર્ચિ હમ વિરોધે ચાર

૧ એવા આવરવચની આદિમા જ્ઞાનના ચો અતિચાર છે
તે વીગેરે હવાચાની વિધીના પાચ અતિચાર મળીને કુલ (૧૦)
અતિચાર પાચ ૬ મજકેએ પડેડો આવરવચ કરતા કાપેલસા પા
તેનુ નિતવન કરી તેનાથી નિવૃત્ત થતુ

દોષ શેરનાથી નવાણુ અતિચાર દોષ ઉત્પન્ન થાય છે તે મર
ચએ ની તમ્મીરેનો પચાતણ કરીને અરિહત મિદ્ધ વિગેરે છ
શાક્ષીથી મારા નિખતી સ્વભાવને વિદ્યાર આપી કૃતાર્થ થાકેછુ

પાઠ ૧૯ મો અદાર પાપ સ્થાનક આગોડિછ.

પ્રાજ્ઞાતિપાત, મૃખાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન,
પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયાકપટ, લોભ, રાગ, દ્વેષ, ક-
લેશ, અભ્યાખાન, પીમૂન, પરપરિનાદ, રતિઅરતિ,
માયામોસો, અને અદારમુ મિહાદ સજ્જ સદ્ધ,
એ અદાર પાપસ્થાનક સેવ્યા હોય, સેનગવ્યા
હોય, સેનતાં મત્તે અનુમોદા હોય, તે અનતા
સિદ્ધ કેવળીની ગાએ તસ્મ મિશ્રામિ દુઃક

ભાવર્થ—અહીં સા, અસત્ય, ચોરી, કુસિદ્ધા પરીગ્રહ,
ક્રોધ, માન આપા કપટ, લોભ, રાગ, દ્વેષ, કલેશ, પન્ને
આગ અગરવુ આપી કરવી, પર નિરૂદ્ધ બોલવુ, પાપગા પ્રીતિ,
ધર્મમા અપ્રીતિ, કપટ સહિત જુદું તથા મિથ્યાત્વગ્રહ,
એ અગર પાપ સેવ્યા, મેનત્ત યા તથા સેનતાને બહુ બાંધુ
હોતો પશ્ચતાપ પૂરક તેવા રાખારો વિક્રમર આપુ છુ

પાઠ ૨૦ મો પચીશ મિથ્યાત્વ આગોડિછ

અસિમ્બલિક મિથ્યાત્વ, અનાસિમ્બલિક મિ-
થ્યાત્વ, અસિનિવેષિક મિથ્યાત્વ, સસર્ગિકમિથ્યાત્વ,
અજ્ઞાબોગ મિથ્યાત્વ, લોકિક મિથ્યાત્વ, લોકોત્તર
મિથ્યાત્વ, કુપન વચન મિથ્યાત્વ, મમન્તિત મોહીની
મિથ્યાત્વ, મિથ્યાત્વ મોહીની મિથ્યાત્વ, મિશ્ર મોહીની
મિથ્યાત્વ, ધર્મ ને અધર્મ અકુતો મિથ્યાત્વ, અધર્મને

લો. યુત્તમા, માહુ યોગ્યુત્તમા, કેવળી પત્રતો ધ
 મ્મોલોગ્યુત્તમા, “ચત્તારી સન્ન પવન્નમિ” અરિ
 હતા સરણ પવન્નમિ, સિદ્ધા શરણ પવન્નમિ,
 માહુ શરણ પવન્નમિ, કેવળી પત્રતો ધમ્મો શ
 ન્ન પવન્નમિ “ ચોપાધ ” ચાર શરણા કરે
 જેહ, ભવમાગરમા તરે તેહ, સકળ કરમનો આ
 પિ અ ત, મોક્ષ તણા સુખ લહું અન ત, ભાવ ધનોને જે
 સુખ ગાય, તે છત તની મુક્તે જાય “ દાદિ ”
 અ ગુટે અમૃત વસ, લખિય તણો ભડાર, તે
 યુર ગોતમ સમગીએ, વાઘિત કળ દાતાર કયા
 સુખની વેનડી, દયા સુખની ખાન, અન ત છત
 મુખે ગયા, દયા તણુ પરમાણુ કયા સુખની વે
 લડી, રોપી રૂપભજન, આનક કુળ મહપ ચા, રી
 ચીની ભજ્ય મુલ

ઉપ- મુજબ ચાર સન્ન કઠીને પૂર્વે આજો
 વેયા સર્વ અતિવારાઈ મુજ દોષ તથા ઉત્ત દો
 પને ઢાળી નિરોન પવિત્ર ધરાની આશાએ “ છ
 ન્નમિ પડિકમિયુ, જોમે કેવલિયો, અકયાગે કઉ,
 કાકયો, વા ચો, માપસિયો ” એ પાઠ આપે
 ભજરો તે પછી “ ન્નમિ પડિકમણુ ઈન્દિયાવ
 હિયાએ ” એ પાઠ ભજીને નીચે મુજબ બોલુ, કે-
 એકમરો, સાડીસતાઉ લાખ કુળ કોડીના છરોને
 હળ્યા, હળાન્યા, કે હળુતાને રૂકુ જલુનાથી અ
 દારવાળ ચોથીમ હજાર એકસોને વીશ પ્રકાર
 માથી દોષ લા ચો દોષ તો પશ્ચાત્તાપ પૂરકુ ને-
 વા રવમાનને પિત્તાર આપુ છુ.

હવે પાત્ર સમણ સૂત્ર

પાઃ ૨૪ મે પહેલા સમણ સૂત્રથી નિદાની
આલોચણ કરૂ છુ

ઇન્દ્રિયામિ પડિક્કમિયુ, પગામ મિલ્લત્તએ, નિગામ
મિલ્લત્તએ, મધારા ઉવટ્ટણાએ, પરિવટ્ટણાએ આઉટ્ટ-
ણાએ, પસારણાએ, છપ્પા મધટ્ટણાએ, કુદ્ધએ કક્કરાઈ-
એ, ટીએ, ૪ સાધએ, આમેએ, સસર ખામેસે, આ
૮૫ માંડવાએ, સુનણ વત્તિયાએ, ૧૬થિ નિપ
રિયા સિયાએ, દિઠી નિપરીયા સિયાએ, મણનિપ-
રિયા સિયાએ, પાપભોયણ નિપરિયા સિયાએ, જેએ
કનસિયો, અબ્બારોહએ, તરસ મિઠ્ઠામિ દુક્ક

ભાનાર્થ—હે ત્રણ તમામ સાક્ષીથી નિગામ છાત્રે ॥
પાપને આગેના ઇન્દ્રિયા સુ તે જોય કે હદ ઉપરાંત
નિવૃત્ત પાપની નિગામ પુરુષા સમજો કે વખત અથવા હરખત
આમનેમ પામારે રતા હાથ મ લાખ દુષ કરતા વુ, માનુ, વિ
ગેરે છવો મ પાપા લોચ અથવા ઉપાદે મોદે બેવાયુ હોય, જિ
અમાનું ખવાયુ હોય, સચેત રજ વિમેરેની વિલિખા કરી લોય,
જન વમે આકુળ વ્યાકુળ મવાયુ હોય, તેમજ સ્વાતમા રિય
મેના વિરે બોમન પા કે સના હોય સેવ્યા હોય તો
પમાતાપ પૂર્વ તેમજ સનાને વિરમર આપુ છુ

---

૧ એ રાજ આવીયાએ ન જોવો તે બદલ ૧ પુરુષ નિપ
રિયા સિયાએ ” નેમ કહેવું

પાઠ ૨૫ માં બીજા સમણ સૂત્રથી ગૌતમીની આલોચણ દર્શન

પરિવ્રજામિ ગૌતમ ગરિયાએ, સિખ્યાયનિયા
એ, ઉ પાઠ કરાડ, ઉ વાટણાએ, માણા, વજી, દારા,
સમટણાએ, ૧ મડિપાહુડિયાએ, ૨ બવિપાહુડિ
યાએ, ૩ ઠવણાપાહુડિયાએ, સડિયે, સહમાગારે,
બરોમણાએ, બલભોય નાએ, પાણ ભોયપાણે, બીય
ભોયણાએ, હુનિય ભોયપાણે, પછાકરિમયાએ, પૂરે
કરિમયાએ, અરિહુડાએ, દગમ સંહુડાએ, રથમ
સંહુડાએ, પારિસાહનિયાએ, પાનિનાનિયાએ,
ઉહામણ સિખાએ, ૪ ઉ ગમેણ, ઉપાયરો સપાએ,
અપરિવ્રજ, પરિવ્રજાદિય, પરિવ્રજતાવા, જન પનિ-
હાનિય, તસ્મ જિજ્ઞાસિ દુકક

ભાનાર્થ—આવી માર- યોગી યોગી ભિક્ષા નેચ
જતા અથ ખુ ના કમાડ તથા શસેચ કમાડ દેસડે,
આન વાજરુ કે બાગક નોરે ભેંચાગે સપણ કરીને
અથરા હલવન કરીને અથ બીજા અર્થે પછી ખુલુ નિ
વે નુ તથા રાગી ન આપના અગરુનુ ભિક્ષાચરે નીમી
ગણી હુકેલુ તેમજ સમણાણુ, બખાલ રથી અપારેલુ મો
જન પાન અથરા બીજી રીતે સુખ ઉપેગે ઉતાવળી
સેવાયુ ટોન મચેન બાગ તથા લીયોત્રીનુ બોજન તેમજ
ગેરસ પછી તથા પડેલુ કોપ લાગે તેલુ દરિ બદારથી

૧૨. ઉપરથી સમણાઓ વાજરી મુખ કાઢી લીધેલ તે
મંત્રિપ્રાશનિકા દિશાબોધા ઉદાગવા તથા દેવાદિકને અન કરેલ
તે "મંત્રિ પ્રાશનિકા" નામુક અર્થે અમુક અપારાદિ ય પી મુકુ
હાલ તે સ્વાસ્થ્ય પાત્રિકા કહેવાય

હાનેતુ, મને જાણી અ વિગેવી સ્પર્શ થયેતુ, ૫૫૨
 હારી નાખી દેશવ તેતુ (ગેવડી વિગે ૫૨૭ વગુ)
 બોલ પ્રમરે વેગેનો દોળાનો આહા ખાણી અથવા લોભ
 વશથી માગી લેના થોક મળ્યુ તેની 'દ્વદ્વાસણુ બિણા'
 એ રિગેરે શ્રદ્ધાથી તથા પોતાથી લાગેના દોષ મળુ એતુ
 અપોત્ત, અપ ખરિત, તથા નાખી દેશવ થોમ્ય નાખી ન દીધુ
 હે, તે પશ્ચાત્ત પૂર્વે તેમ અનારો વિષ્ણુ આપુ છુ

પાઠ ૨૬મો ત્રીજ સમણ મૂત્રથી સત્રાય તથા પડિલેહણની આળોયણુ કરીછુ.

પરિક્રમામિ આઠિકાવ સર્ગાયમ, અકન્ન
 યાએ, ઉલ્લયમાળ, લાડાનગરલમ્સ, અપડિલેહ
 બયાએ, દુપડિલેહલયાએ, અપ મજાજાએ, દુપ
 મજાજાએ, અક્રિમે, વપ્રિએ, અધિરે, અભાયાદે,
 લેમરેનસિયો, અધિરેએ, તરમનિચનિચકડ.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! દિવસનો પડેનો ને છે મો
 નેમજ નરિનો પડેનો ને છેતો એ વાગ પડેર તેમા શા
 લાધ્યન ન દેનાથી તથા સત્રાગે માત્ર એ બે રખત
 ધમેષિ જી, વજ્ર, પાન વિગેરે ઉપર મહેવા છન પ્રમા
 વગે તેવા ન લેવા પુત્રા ન પુત્રા વગી ગે મા પાપતુ
 ચિતરન મને, તે પાપ મના પગન ની, અપ દેના
 હારે, તેને ઉત્તેમ મનાવી ને દોષ લાગે હો તે
 પથ દપ પુત્ર તમ સ્વમનો વિષ્ણુ, આપુ છુ

પાઃ ૨૭ મો ચોથા સમણ સૂત્રમાં તેનીશ બો
લની તથા વીગ આસાતના આળોડિછુ

પડિક્કમામિ, એગવિહુ અમ જમેહિ (૧) પ
ડિક્કમામિ દાહિ બધલેહિ, ગમબ ધલેણ, દોપ
બધલેણ. (૨) પડિક્કમામિ, તિહિ કુડેહિ, મન
કુડેણ, વય કુડેણ, કાયકુડેણ, પડિક્કમામિ, તિહિ
ચુત્તિહુ, મનચુત્તિહુ, વયચુત્તિહુ, કાયચુત્તિહુ,
પડિક્કમામિ, તિહિ સદ્યેહિ, માયામલ્લેણ, નિ
યામલ્લેણ, મિદ્ધામલ્લેણ, પડિક્કમામિ,
તિહિ ગારયેહિ, ઈદ્ધિગારયેણ, રસગારયેણ, મા
યગારયેણ, પડિક્કમામિ, તિહિ નિરાહુલાએ, ના
નિરાહુલાએ, હમલનિરાહુલાએ, ચારિત્તનિગહ
લાએ (૩) પડિક્કમામિ, ચઉરિહિ કરાએહિ,
કોધકસાએણ, માનકસાએણ, માયાકસાએણ,
લોભકસાએણ, પડિક્કમામિ, ચઉરિહિ સન્નાહિ,
આહાર સન્નાએ, ભય સન્નાએ, મેદુલ સન્નાએ,
પરિમહ સન્નાએ, પડિક્કમામિ, ચઉરિહિ કહા
એહિ, મી કથા, લાલ કથા, દેશ કથા, રાજ કથા,
પડિક્કમામિ, ચઉવિહુ ઝોણેણ, બદ્દેણ ઝોણેણ,
રૂપેણ ઝોણેણ, ધમ્મેણ ઝોણેણ, મુક્કેણ ઝોણેણ,
(૪) પડિક્કમામિ, પચ કિરિયાહિ, કામયા કિરિયાએ,
આદિગરણી કિરિયાએ, પાઉસીયા કિરિયાએ,
પારિતાનબિયા કિરિયાએ, પાત્તાઈનાય કિરિયાએ,
પડિક્કમામિ, પચહિ કામ ચુલ્લેહિ, સદેણ વા,
કરેણ વા, ગથેણ વા, રમેણ વા, દામેણ વા,
પડિક્કમામિ, પચહિ મહાનપેહિ, સવ્વાઓ પા-

હાઈ વાયાઓ નિરમણ, પંચાઓ મુસાવાયાઓ
 નિરમણ, સંવાઓ અદિના દાધાઓ વિરમણ,
 સંવાઓ મેદુલાઓ નિરમણ, સંવાઓ પરિમ-
 હાઓ વિરમણ, પડિકમામિ, પચ્છિ મુમિયેહિ,
 ઇરિયા મુમિયે, ભાસા મુમિયે, એસપામુમિયે,
 આયાણલક મત્ત નિખેનલા મુમિયે, ઉચ્ચાગ
 યાગાવલ, ખેલ, જળ, સધાણ પારિઠાવણિયા મુ-
 મિયે, (૫) પડિકમામિ, હહિ જનનિ કાએહિ,
 પૃથ્વી કાય, અપકાય, તેડકાય, વાઉકાય, પનરપતી
 કાય, છટી વસ કાય, પડિકમામિ, હહિ, લેસાહિ,
 કૂષા લેમા, નિલ લેસા, કાપૂત લેસા, તેમ્ લેસા,
 પમ લેસા, મુકલ લેમા, (૬) પડિકમામિ, સત્તહિ
 ભય કાએહિ, ઇહ લોક ભય, પરલોક ભય, આ-
 દાન ભય, અઠરમાત ભય આજનિકા ભય, મગ્ણ
 ભય, અપયશ ભય, (૭) પડિકમામિ, અઠમય
 કાએહિ, જાતિ મદ, કુંળ મદ, બળ મદ, રૂપ મદ,
 તપ મદ, લાલ મદ, સુત્ર મદ ઇંદ્ર મદ, (૮)
 પડિકમામિ નન નિહે, બ ભથેર ગુત્તિહિ, પહેલી
 વાડે ૧ સ્ત્રી, ૫ સ્ત્રી, ૨૫ ઠગ રહિત રવાનક સેનધુ,
 સહિત મેરે તો ઉદરને બિલાડીકુ દષ્ટાત. બીજી
 વાડે સ્ત્રી પુરૂષની નિયય રૂપ વિકલા કન્ની
 નહિ, ફરે તો લીજુને દાકલુ દષ્ટાત. ત્રીજી વાડે સ્ત્રી
 પુરૂષના આગન પર અ તર મુહુર્ત ગયા સિનાય,
 બેસતુ નહિ, બેસે તો ગેઠાહોણુ ને કપુકલુ દષ્ટાત.

૧ માવિકાને પુરૂષ તખ્ત હહેવો ૨ જ મથી વધેના નપુસક
 ૩ ભુર અપવા હાતીયુ કોહોણુ કાપીને ઘડના આઠાની કાપક
 પાસે મૂકે તો કલકની વિકાસ ભય છે

ચોથી વાડે સ્ત્રી પુરુષના વિષય જીવિધી અગ
 વ્યાગ નિજ્જના નહિ, નિજ્જે તે મુર્યને નેત્રનુ
 દ્રષ્ટાત પાચમી વાડે (કુશતરે) ક્ષીત ખષેડાને આત્રે
 મયોગી વચતા હોય ત્યા જીવ્યચારીને વસણુ નહિ,
 વસે તે લાખ, અગ્નિ ને મીલણુ દ્રષ્ટાત. છઠી વાડે
 પુરુષના કામ સોમ મહારના નહિ, સભારે તે
 પૃથ્વીને છાસણુ દ્રષ્ટાત સાતમી વાડે પ્રતિદિન અ
 નિશય સરસ આહાર કરે નહિ, કરે તે સન્નિપા
 તનાજાને દુષ્ક માકળુ દ્રષ્ટાત આઠમી વાડે અતિશય
 ચાપી આહાર કરે નહિ, કરે તે ચેરની તોપડી ને
 ખગેરણુ દ્રષ્ટાત. નવમી વાડે મરીર ઉપર મોભા
 મજાગા કળવા નહિ, કરે તે રાક ૭ે રાત્રણુ દ્રષ્ટાત
 (૯) પદ્મિમામિ દસ વિહુ સમજુ ધમ્મેહો, ખતી,
 મુત્તિ, અજને, મન્વે, લખને, મન્વે, સજ્જે, તળવે,
 અકિમણે, જીવ્યચરનાસ (૧૦) ઇક્કારસહિ ઉના
 મગ પડિમાહિ, (૧૧) જ્યારમહિ, ભિખુપડિમાહિ
 (૧૨) તેરસહિ, કિરિયાઠાણેહિ (૧૩) ચઉદસહિ,
 ભૂપગામેહિ, (૧૪) પીરસહિ, પરમાહુમિએ-
 હિ, (૧૫) મોળસહિ, ગાહાસોળસેહિ, (૧૬)
 સતન્નનિહો, અસજ્જમેહિ, (૧૭) અઠારસવિહો,
 અળ બેહિ, (૧૮) એગુણવિસાય, ન્યાયજ્ઞપલાહિ,
 (૧૯) વીસાએ, અસમારિઠાણેહિ, (૨૦) એગ
 વીસાએ, સજ્જણેહિ, (૨૧) જાવીમાએ, પરિસ
 રેહિ, (૨૨) તેવીસાએ, મુથેગડજ્ઞપલાહિ, (૨૩)
 ચોવીસાએ, દેવેહિ, (૨૪) પચવીસાએ, ભાવ
 નાહિ, (૨૫) છવીસાએ, દસાકપ્થ વવ્વહાર
 ઉદાભાગેહિ, (૨૬) સતાવીસાએ, અજગાર

ગુણેહિ, (૨૭) અઠાવીસાએ, આયારથે દખેહિ,
(૨૮) એગુપતીસાએ, પાનસુથે પસ ગેહિ, (૨૯)
તીસાએ, મહા મોહનીઠાણેહિ, (૩૦) એગતી-
સાએ મિ દ્વાગુણેહિ, (૩૧) બતીમાએ, જોગસ-
મહેહિ, (૩૨) તેતીસાએ, આસણાએ, (૩૩)

અગિહ તાલ, આસાયણાએ (૧) મિદ્ધાણ,
આસાયણાએ (૨) આયરીણ, આસાયણાએ (૩)
ઉઝાયાણ, આમાયણાએ, (૪) સાહુણ, આસા-
યણાએ, (૫) સાહુણિણ, આસાયણાએ, (૬)
સાનથે, આસાયણાએ, (૭) સાવિયાણ, આમા-
યણાએ, (૮) દેનાણ, આસાયણાએ, (૯) દેવિ-
ણ, આમાયણાએ, (૧૦) ઈહલોગસ્સ, આસાય-
ણાએ, (૧૧) પરલોગસ્સ, આસાયણાએ, (૧૨)
કેનળીણ, આમાયણાએ, (૧૩) કેવળીપત્ત, આ-
માયણાએ, (૧૪) સદેનમણુયા સુન્દસ
લોગન્ન, આસાયણાએ, (૧૫) સન્નલુથેજન
સત્તાણ, આસાયણાએ (૧૬) કાળસ્સ, આમા-
યણાએ, (૧૭) મુયસ્સ, આસાયણાએ, (૧૮)
મુયદેવયાએ, આસાયણાએ, (૧૯) વાયણાગિ-
યસ્સ, આસાયણાએ, (૨૦) જ વાંદ, (૧)
વચ્ચામેવિય, (૨) હીણખર, (૩) અચ્ચખ, (૪)
પથેહિણ, (૫) નિજથેહિણ, (૬) જોગહિણ,
(૭) યોસહિણ, (૮) મુહુદિન, (૯) દુહુપદિ
હિય, (૧૦) અકાળેકઓ સઝઝાઓ (૧૧) કાળે
નકઓઝાઓ (૧૨) અસઝાઓ સઝાય (૧૩) મઝા
ધએ ન સઝાય (૧૪) ભણતા, મળતા, ચિતનતા, એ
તેનીસ બે લ મધ્યે જણના જોગ જણતા હો, છા

ડના જોગ છાડતા હરો, આદરના જોગ આદરના
હરો, તેને ધન્ય છે. મારે જોગે આજના દિનગ
ગળધી જાણવા જોગ જાણ્યા છે, આદરના જોગ
આદર છે, છાડના જોગ છાડ્યા છે, તેમા જે કોઈ
અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચાર, અનાચાર, જાણતા,
અજાણતા, મન, વચન, અને કાયાએ દગી, દ્રવધી,
ક્ષત્રધી, કાળધી, ભાવધી, રસધી, મર્મધી, રિગધતા
કેન હોય, કરાવી હોય, કરતા પ્રત્યે રૂઢીચૂક
હોય, તો અનતા સિદ્ધ કેવળી ભગવાનની માખે
કરોને મિહિમિ રૂઢી

પાક ૨૮ મો પાયમા સમણ સૂત્રધી મમન્ત
જનને સ્તવના પૂર્વક નમન કરી નિગ્રથ
માર્ગનુ વિરોધ આરાધન કરજુ તે વિપે

નમો, અહિંસાએ, તિથ્યચરાણ, ઉગ્રાણ,
મહાધીર, પજનસલાહ, માર્ગનુ નિગ્રથ પાન
યાત્રાસમ્ય, અજુતર, કેવળીય, પરિપુત, નેરા
ઉપ, સમુદ્ધ, મદનકસા, મિદ્ધિમગ્ગ, મુત્તિમગ્ગ,
નિજ્જતલમગ્ગ, નિરાણમગ્ગ, અનિતહ મનિગીહ,
સન્નદુ ખ મહીણમગ્ગ, ધંચકિયાહરા, સિદ્ધિતિ,
જુદ્ધિતિ, મુચ્ચતિ, પરિનિવ્વાયતિ, સન્નદુખાણ
મતકન્તિ, વવેમ, સદ્દહામિ, પત્તિયામિ, રોપામિ,
રાસેમિ, પાયેમિ, અજુપાયેમિ, વ રમ્મ, સન્નદુતો,
પત્તિયતો, ગાયતો, ઝમિતો, પાનતો, આરપાયતો,
તમ્મસમ્મસ, કેવળીય નવરસ, અજુહિઓમિ,
આરાહણાએ, નિરઓમિ, નિરાહણાએ, અમજમ

પરિયાણામિ, સજ્જમઉત સપજ્જમિ, અખલ,
 પરિયાણામિ, ખલઉત મપજ્જમિ, અકખ,
 પરિયાણામિ, કખઉત સપજ્જમિ, અન્નાલ,
 પરિયાણામિ, નાણુઉત સપજ્જમિ, અકિગિય,
 પરિયાણામિ, કિરિયઉત મપજ્જમિ, મિત્ત,
 પરિયાણામિ, મમતઉત સપજ્જમિ, અબ્બોહિ,
 પરિયાણામિ, બ્બોહિઉત મપજ્જમિ, આમગ્ગ,
 પરિયાણામિ, મમ્મઉત મપજ્જમિ, જમલરામિ,
 જયનસલરામિ, જપડિક્કમામિ, જયનપડિક્ક-
 મામિ, તરસ સનમ્મસ દેવસીયસ, અધ્યારસસ,
 પડિક્કમામિ, સમલ્લેહિ, સજય, વિરય, પડિહુયે,
 પચ્ચખાય, પાવકમ્મે અનિઆણેદ્દીઠી, સપન્ને-
 સમુદ્દેસુ માયામોસ નિનલ્લે, આઠાધ્ધેનુ કિન
 પતરસ કમ્મભૂમિસુ, જાતિ વજમાહુરયહુરણ,
 ગુહગ, પડિગહ, ધારા, પચ્ચમહુનય વારા, અઠા
 રસસહસસ, શિલાગ રથનારા, અખય આયાર
 વન્તિ તે સવ્વેમિરસા, મલસા, મયયેણવદ્ધામિ
 ગાવા—ખામ્મેમિ સવ્વેણસા, મવ્વેણસાપિખમતુમ્મે,
 મિત્તિમે સવ્વભૂથેગુ, વેરમજ્જન્નિ કેણ ૧
 એવનહ આણોયિ, નિદ્ધવમ્મદિય દુગગિય,
 સવ્વતિનિહેણ પડિક્કતો, વદ્ધામિણણુ આઉવીમ ૨
 ઇતિઅતિચાર આણોવ્યા, પડિક્કમ્યા, નિદ્ધા,
 અહા, નિમટ્ઠલથયા, હુવે અન્નિહત, મિદ્ધ, કેવળી,
 ગણધર, આચાર્ય, ઉપાયાય, આણુમાધરી વાગેરે
 ગુરુને ભુજ્જેભુજ્જે કરી નણ વાર ખમાણુધુ.

ભાનાર્થ — રૂપનાદિક ચોક્ષીત તિર્થંદ્રોને સદ
 નિવા અભિવચન પૂર્વક હમ્નાજ્જળી સદિન પ્રાર્થના કરે છુ

કે હે નાથ ! તમારા જેવા વિષયે પૃથ્વિ જ્ઞાનની સત્તા વડે
જતાવેલો સર્વોત્તમ આગ જે કે સ્વપ્ન ન્યાય નિર્ણય બ
રેલો ને શુદ્ધ રહેમ વગરો એકલો સત્ય મિદ્ધ કમ
મુક્ત ચરાધી પદ લીલળા પામચો છે, તે આગમા પ્ર
વર્તક ચનાત્તઓના સ્વપ્ન દુષ્ણ નાથ થાય છે, તેઓ મિદ્ધ
પદ પ્રાપ્ત કરે છે ભોમનોનું સ્વરૂપ જાણે છે, કમના જ
ધનથી છુટ જી સરથા લીલળા પામે છે એમ જાણીને
દુષ્ણ જાધન મુક્ત ચરાધી આશાએ તે ધર્મો આજ્ઞા
પૂરક સરકે છુ પ્રતીત કરે છુ રમી રણુ છુ, નથુ ને
ો સ્વરૂપે કરે છુ પાણુ છુ વિશેષે પાણુ છુ તેમજ હે
ગદાસુ જો. / તમે પણ તે ધનને મધો, પ્રતીત આણો
ઓ રમી સરિત તેો અપસ કરો પાણે અને વિશેષે
પાણે એકલો જીવ પ્રજીવ ધમ પાત્રસ મારો ઉલોગ છે
તે સદગ ચરાધી આશાએ નીચે મુજબ દોર મુક્ત થવા
છુછુ છુ તે એમ કે અશ્રવ હોડી મમ્મર ફરીશ કુશીળ
હોડી લીલળ પાણીસ, અનુપનીક પદ્યો હોડી કલ્પનીક
પાણે શુદ્ધ કરીશ અજાન હોડી જ્ઞાન લઈશ કુશીળ
હોડી સુકૃત કરીશ વિધ્યાન હોડી સમજીતની રુધા ર
ખીશ કુમેષ હોડી કુમેષ લઈશ કુમામ હોડી મોક્ષ
માર્ગે પ્રવતક લઈશ એ વિશેષે જે અને સામર્થ્ય મા ન સા
જનું તેનું અથવા જેનું મે પ્રાપ્તિન કર્યું મા ન કર્યું તે
સર્વ અનિચારોનું દિવસ ચળધી પ્રાપ્તિત કરીને નિરૂત
થાડ છુ તેમજ તમે થાઓ

હરો સિદ્ધ આમ શુદ્ધ કરી પ્રવતક ચનાત્ત સમ
પરિણામી મુની જો જે કે સસાર મુક્ત ચરા અર્થ સ
મ્મર ક્રિયા કરીને પાણી આરક રાકે છે જેઓ વિચાર
તથા કષ્ટ દિવ સમગ્નિ પૂર જીવ જ્ઞાન મુજબ વર્તીને

અત્રી દ્વીપ તથા જે સમુદ્ર વચ્ચે મધુમીના ક્ષેત્રોમાં
 વિચરે છે, જેઓ રમેદ્દન, શુરો, પાના, રિગેરે નિ
 યમિન ધર્મોપગરણુ રાખે છે, પાત્ર મહાદત્ત પામે છે, જેઓ
 અદાર દુનર શીયળરૂપી રથદુ વહા કરાર ધેરી મમા
 છે, જેઓ નીરનિચાગ ચારિત્ર પામે છે, તે મનો માનમિક
 ભાવે પ્રિમળ વદન કરી કૃતઘથયોધુ નેમજ તમે ચાઓ
 ઉપર મુજબ જન રતન, ધમ કિનન તથા ધર્મ આ
 રાધન, શુર જનોને મનસી વદન, જે ચાર દૃત્ય કરના પછી સવ
 આજના દિવમના થયેલા અપાધની વિશેષ ક્ષમા માગુ છું
 સર્વ સાથે વૈરભાનની સમાપ્તિ કરી મૈત્રીમાત્રથી વતના
 ચારુ છું તે તમ કરો એમ મે સર પાપ સબાગને તેની
 નીદા કરી છે, સુકૃતનું ચક્રણ કરી, દુષ્ટતને વિચાર આપી
 ત્રિ કમળ શુદ્ધ પ્રાચિનિજન લીધું છે, હવે અરિહત સિદ્ધ કે
 વગ યાની સર્વ સાધુજી તથા મારા હાકારી શુર પામે વ
 દન પૂર્વે ક્ષમા માગુ છું

૬ ખાંમણાં

પહેલા ખામણા અગ્નિહત મહારાજને ખ
 માગુ છું. તે પાત્ર મહાનીદહક્ષેત્રને વિશે જયનતા
 જયન એટલે ઘોડામા ઘોડા જેટલા તિર્થંકર દેવ
 ખિરાજે છે તેમના નામ — પહેલા મહીર સ્વામી,
 બીજા જુગમહીર સ્વામી, ત્રીજા બાહુ સ્વામી,
 ચોથા મુખાહુ સ્વામી, પાંચમા સુખત સ્વામી,
 છઠ્ઠા સ્વયંપ્રભ સ્વામી, સાતમા રૂપભાનન સ્વામી,
 આઠમા અનતવિર્યે સ્વામી, નવમા મુરપ્રભસ્વામી,
 દસમા ત્રિગાળપ્રભ સ્વામી, અગ્ની-આરમા વજર
 ધર સ્વામી, બાજમા ચદ્રાનન સ્વામી, તેજમા

ચ દાબાદુ સ્વામી, શિદમા ભુવગદેન સ્વામી,
 પદ્મમા ઉચ્ચર સ્વામી, નોળમા નેમપ્રભ સ્વામી
 સત્તમા વીરસેન સ્વામી, અદારમા મહાભ-
 રવામી, જોગતીશમા દેવયજ્ઞ સ્વામી, વીનમા
 અશ્વતમેન સ્વામી, એનીસ મધ્યમ અકસોનેસા
 અને ઉત્કૃષ્ટા એટલે વધારેમા વધારે હોયતો પાત્ર
 ભરત ને પાત્ર ઈરત એ દશસેત્રતા ભેગવીએ
 ત્યારે એકસોને રીતે તિર્વેર થાય છે. તે સવને
 મારી તમારી સમે મમેની વદલા હુજે તે સ્વા
 મી મારા તમારા મનની સાત, ષઃ પદની વાન,
 અને સમેસમેની વાનબાણી કેખી રહ્યા છે તેઓમા
 અનેતુ જ્ઞાન છે, અનેતુ દર્શન છે, અનેતુ ચારિત્ર
 છે, અનેતો તપ છે, અનેતુ બળ છે, અનેતુ વીર્ય
 છે એ છ ગુણો કરી સહિત છે. શ્રીગીશ અતિ
 શય કરી મિરાજમાન છે, પાત્રીશ સત્યનથન
 વાણી જોવનાર છે, એક હજાર આઠ ઉત્તમ લ
 ક્ષાતના ધરનાર છે, શ્રીસંકેતના પુજનીક, અર્ચનીક
 અને વનીક છે, આકાશ રોપ રહિત છે, બાળ
 છુછે કરી સહિત છે, આનંદન પાત્રીકર્મ ક્ષય કર્યો
 છે, ચાર કર્મ પાતળા પાડ્યા છે, મુખ ધનાના
 કામી ધકા રિચરે છે, ભવ્યજનના સદેહ બાગ છે,
 સમરોરી, સન્નેની, મુકળધ્યાની ને મુળ લેરી,
 મનેમ શરીરી, કેવળજ્ઞાની ને કેવળદર્શની, વધા
 ક્ષાતચાન્દ્રિના ધરનાર છે, લાયક સમકીતી, પરીત
 વારે એ વાગેરે અનેતુ ગુણે કરી બિનાજમાન છે
 દેવ્યા તમે સ્વામીનાથ ગામ, નગર, પુર, પારણ, વી
 રે એક ગામથી બીજે ગામ વિહાર કરોછા, ત્યા

તમે છનેશ્વર દેવરૂપ ગુર્ય આગળવી ચાલોડો
તમાની પાછળ ગાધુચ ચાલે છે. અને તેની પા-
છળ ખીજત મર્વ સાધુ ચાલે છે

રનામી તમે પગ મુકો ડો ત્યા લાખ પાખડી
વાળા પદમ કમળતુ કુવ ગમ આવે છે, અને તે
પગ ઉપાડતાજ વીસરાળ વડ જાય છે, નદીનાળા
આવે ત્યા પાજ બચાય છે, ખાડાખંડયા ને
ટીબા ટેકરાવાળી જમીન સગમી થાયછે, કાઠાચો
ઉધે મુખે થઇ જાય છે, રનામીજી તમે હુતગે
ગાડીને વિહાર કરીને જ્યા જ્યા બાજ બગીચામા
વનપાલકની આજ્ઞા લઈ સમાસરોગે (પંચારોહા)
તે તે જ યાથી એ સો ગાઉ સુડી માર, મરની,
રનચક તવા પરચકનો ભય એ વીરે સાત અ-
નિમાત્રા રહે નહી.

ઝાઝુ મિથ્યાત્વ હોય ત્યા દેવતાઓ ત્રણ
ગઢની ગચના કરેછે, તેમા પહેલો રૂપાનો ગઢ ને
સોનાના કાગરા; બીજો સોનાનો ગઢ ને રત્નના
કાગરા; ત્રીજો રત્નનો ગઢ ને મણી રત્નના કાગરા.
તે ગઢને ચાર દુન્યાજ છે એકેકે દુન્યાજે
ચરવાના વીગ વીગ હજાર પગધીઆ છે મમે-
શરણને ગપા ભાગે ભગવાનથી બારગણો ઉચો
અનોક વૃક્ષ થઇ આવે છે તેના ઉપર વન પતાકા
ફૂંકે છે તે વૃક્ષની નીચે કટક રત્નતુ સીદામન
ધાય છે તે ઉપર બેસીને હે ભગવાન તમે મર્વ
છને ધર્મનો ઉપદેશ આપોછો તે વખતે તમાજ
માથે ઉપરા ઉપર ત્રણ છત વધ આવેછે, ચોવીસ
નોડ ચામર વીરાયછે માધામા અબોડાને ઠેકાણે

ભામડળ થઈ આવે છે તેના પ્રકાશથી તમારા
ચાન્ મુખ દેખાય છે તમારા સમોસન્નતા હી-
ચન્ પ્રમાણે પાચ વર્ષના કુલથી વૃદ્ધિ થાય છે
તે કુલ દેવતાઓના જનારેલા તેથી અચેત છે
અને તેનો દેખાન જળ તથા યજમા ઉપરેથી વ
નઅપતિના કુલ જોગે છે મમોસરણ ઉપર અધર
આમગમા દેવ દુદલી વીગેરે માદાખાન કરોડ
ગેમી વાળ નાં છે તેજ વખતે વનપાળક જઈ,
રાજા કને ભગવાન પધાર્યા એવી વધામણી આપે છે
ત્યારે નાજ વીગેરે તમાન દર્શન કરવા આવે છે
તે વખતે બાર જાતની સજા કરાય છે તેઓના
નામ -ભરનપતિ,વાલવ્ય ન,મેતપી ને વૈમાની,એ
બાર જાત ॥ દેવતા ને ચાર જાતની દરીઓ તથા
મનુષ્ય ને મનુષ્યબી,તિર્વચ ને તિર્વચલી એ બાર
હું નાથ / તમારી વાણી અમૃત કરતા અને તુ ૧બી
મીડીને મકુરી છે તેથી સાક્ષણનાનુ મન એક પાન
વધ જાય છે તેને લીધે કોઈ પ્રાણી ને કોઈ પ્રાણી ઉપર
વેરજાન નહોતો નથી એ મર્તે તમાન પુન્યપ્રતાપ
ની નિશાની છે ધ ધ મહાનાજી તમે ગામ,નગર,
વીગેરે જ્યાં જ્યાં દેશના ન્ધ જાવ્ય જનનુ તારણ
કરતા થકા નિચઝેછો ત્યાં ત્યાં મેઠ, સેનાપતિ
વીગેરે જાવ્યજો તમારી દેશના સાબળી કાન
પવિત્ર કરતા હરો, મનના રાગાય દુર કરવા
પ્રશ્ન પુછી લજ પવિત્ર કરતા હરો, તમારા
પવિત્ર ચન્જમા મુન્તક મહિત પાચે અગ નમાવી
રાગીર પવિત્ર કરતા હરો, તમાન પવિત્ર દર્શન
કરીને નેન પવિત્ર કરતા હરો, તમારા ગુણનુ

સ્મરણ કરીને હૃદય પવિત્ર કરતા હોય. આહાર પાણી વીગેરે લાયક પદાર્થો દાન દઈ હાથ પવિત્ર કરતા હોય તે સર્વને ધન્ય છે.

તમે સ્નામીનાથ ત્યા બિરાજેલા અને અપરાધી દીન કરીને અહીં એકા છીએ. આજના દિવસમાં તમારા જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ સબધી અમારાથી વાંઘપણ અવિનય, આશાતના, અભક્તિ વીગેરે અપરાધ થયો હોય તે હાથ જોડી માનમેાડી જુલો જુલો કરીને ખમાવુ છું. અહીં ત્રણનાર તિષ્ઠતાનો પાઠ લાણી વદણા કરતી.

બીજા ખામણા

બીજા ખામણા મિદ્ધ ભગવતજીને ખમાવુ છું. તેમાં ગદ્ય ચોતીંગીનો તિર્યકરના નામ કહ્યું છું.

મહેલા રૂપભદ્રેવ સ્વામી, બીજા અજીતનાથ સ્વામી, ત્રીજા અભયનાથ સ્વામી, ચોથા અલી નંદન સ્વામી, પાંચમા સુમતિનાથ સ્વામી, છઠ્ઠા પદ્મપ્રભુ સ્વામી, સાતમા સુપાર્થનાથ સ્વામી, આઠમા અદ્રમેશુ સ્વામી, નવમા સુબુદ્ધિનાથ સ્વામી, દસમા શિતળનાથ સ્વામી, અગિયારમા શ્રેયાસનાથ સ્વામી, બારમા વાસુપુજ્ય સ્વામી, તેરમા નિમળનાથ સ્વામી, ચૌદમા અતતનાથ સ્વામી, પંદરમા ધર્મનાથ સ્વામી, સોળમા શાંતિનાથ સ્વામી, સતરમા કૃષ્ણનાથ સ્વામી, અઠ્ઠદશમા ચારનાથ સ્વામી, એગણ્ણિસમા મહાલીનાથ સ્વામી, વિસમા સુનિસુવૃત સ્વામી, એકવિસમા

નમિનાથ સ્વામી, બાવિસમા નેમનાથ સ્વામી,
 તેવિસમા પાર્થનાથ સ્વામી, ચોવિસમા મહાવિગ
 સ્વામી, એ એક ચોવિસી આદિ લઠને ગયા કાળમા
 અનતી ચોવિસિ સિંહી જુહી આઠ કર્મ ખપા
 વ્યા છે, તેમા પહેલું સાનાવણિ કર્મ, મિત્રુ દર્શના
 વણિ કર્મ, મિત્રુ વેદની કર્મ, ચોથુ શાહની કર્મ,
 પાંચમુ આઉખા કર્મ, છઠ્ઠું નામ કર્મ સાતમુ
 ગોત્ર કર્મ, આડમુ અતરાય કર્મ, એ આઠ કર્મ
 ખપનાથી સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત કર્યું છે તે સિદ્ધસેન કયા છે ?
 આ સમ બુધિ પૂરતી થઈ સાતમે તે નેહ
 જોજન ઉચે તારામડળ છે તે ઉપર હસ જોજન
 ઉચે મૂર્ચતુ નિમાન છે તે ઉપર એમી જોજન ઉચે
 ચદ્રમાતુ વિમાન છે તે ઉપર ચાર જોજન ઉચે
 નક્ષત્રના નિમાન છે તે ઉપર ચાર જોજન ઉચે બ્રહ્
 સ્પતિનો તારો છે તે ઉપર ત્રણ જોજન ઉચે
 જુષના તારો છે તે ઉપર ત્રણ જોજન ઉચે શુક
 નો તારો છે તે ઉપર ત્રણ જોજન ઉચે મંગ
 લનો તારો છે તે ઉપર ત્રણ જોજન ઉચે છેલ્લો
 સર્નાચરનો તારો છે અહીં નવસે જોજન થયા
 તેમાથી ઉપરના એકસોને દસ જોજન આડપણમા જો
 તીસી મડળ છે તે જોતીસી મડળ ઉપર અમ ખ્યાત
 જોજનની કોડાકોડ ઉચે પહેલો મુધર્મા અને મિત્રો
 ઈસાન એ બે દેવનો ક જોડાજોડ અર્ધા અર્ધા ચદ્રમાને
 આકારે છે એ બે મળીને પૂર્ણ ચદ્રાકાર થાય છે
 એ બેમાથી પહેલામા જત્રીસવાખ અને મિત્રમા
 મઠાવીસ લાખ વિમાન છે એ બે દેવનો કના સત્યા
 નેષસે જોજનના સોયતગિયા છે એ બેમા અસ

ખ્યાતા દેવ દનિઓ રહે છે. તેઓની કાયા માત્ર હાથ ઉઘી છે. ' જે સાગરોપમનું આઊર્ણુ છે. જે હજાર વરમે આહારની ઇચ્છા ઊપજે ત્યારે માત્ર અમૃતનો ઓહકાર આવે છે. જે પખવાડિયે સ્નામો સ્વાસ્થ્ય ઊંચો નિચો લે શુકે છે, તેટલેજ પખવાડિયે પાશુ ફેરવે છે (૨) તે ઊપર અમખ્યાત જોજનની ઉંચે ત્રિજો સનતકુમાર અને ચોથો મહેદ્ર દેવલોક જોડાનેડ અર્ધા અર્ધા અદ્રમાને આકારે છે ' એ જે મળીને પુરુષ અદ્રકાર થાય છે. એ જેમાથી ત્રીજામા બાર લાખ અને ચોથામા આઠ લાખ વિમાન છે, એ જે દેવલોકના છત્રીસસે જોજનના લોંચતળીયા છે, તેમજ અસખ્યાતા દેવતા છે, પણ દેવો નથી તેઓની કાયા છ હાથ ઊઘી છે અને આઊર્ણુ સાત માગરોપમનું છે. (૪) તે ઊપર અસખ્યાતા જોજનની કોડા કોડ ઉંચે પાચમો બ્રહ્મ દેવલોક એટલો પુરુષ અદ્રમાને આકારે છે તેમા ચાર લાખ વિમાન છે. તેનું પચીસસે 'જોજનનું લોચ તળીયા' કે તેમા અમખ્યાતા દેવતા છે. તેની - ૮ ચંદ્રકુચ ઊઘી છે અને આઊર્ણુ ૬૪ ચંદ્રકોશનું છે. (૫) તે ઊપર અસખ્યાતા દેવલોક કોડા કોડ ઉંચે, છત્રુ લાખ દેવલોક એટલો પુરુષ અદ્રમાને આકારે છે, તેમાં ચંદ્રકુચ ૬૪ નિશાન છે. તેનું પચીસસે 'જોજનનું લોચ તળીયા' છે તેમાં

૧ ચાંદ્રકુચ ૨ ચંદ્રકોશ ૩ ચંદ્રકોશ ૪ ચંદ્રકોશ ૫ ચંદ્રકોશ

૬ ચંદ્રકોશ ૭ ચંદ્રકોશ ૮ ચંદ્રકોશ ૯ ચંદ્રકોશ ૧૦ ચંદ્રકોશ
૧૧ ચંદ્રકોશ ૧૨ ચંદ્રકોશ ૧૩ ચંદ્રકોશ ૧૪ ચંદ્રકોશ ૧૫ ચંદ્રકોશ
૧૬ ચંદ્રકોશ ૧૭ ચંદ્રકોશ ૧૮ ચંદ્રકોશ ૧૯ ચંદ્રકોશ ૨૦ ચંદ્રકોશ

અસ જ્યાતા દેવતા છે તેની કાયા પાંચ હાથ ઉચી છે, અને આઉંખુ ચૌદ સાગરોપમનુ છે. (૬) તે ઉપર અમ જ્યાતા લોજનની કોડા કોડ ઉંચે માત્રે મહાશુક દેવનોક એકલો પુરુષ ચ દ્રમાને આકારે છે તેમા ચાળીસ હજાર વૈમાન છેતેનુ ચોવીસમે લોજનનુ ભોપતગીયુ છે તેમા અસ જ્યાતા દેવતા છે. તેની કાયા ચાર હાથ ઉચી છે અને આઉંખુ સત્ર સાગરોપમનુ છે. (૭) તે ઉપર અમ જ્યાતા લોજનની કોડા કોડ ઉંચે આઠમે મહાસાર દેવનોક એકલો પુરુષ ચ દ્રમાને આકારે છે તેમા છ હજાર વૈમાન છે, તેનુ ચોવીસમે લોજનનુ ભોપતગીયુ છે, તેમા અમ જ્યાતા દેવતા છે, તેની કાયા ચાર હાથ ઉચી છે અને આઉંખુ આઠ સાગરોપમનુ છે (૮) તે ઉપર અસ જ્યાતા લોજનની કોડા કોડ ઉંચે નવમે આસત અને નમો પ્રાણત એ બે દેવલોક લોહલોક અર્ધા અર્ધા ચ દ્રમાને આકારે છે એ બે મળીને પુરુષ ચ દ્રાકાર થાય છે. તે ઉપર અસ જ્યાતા લોજનની કોડાકોડ ઉંચે અગ્નીઆરમા આરબુ ને વારમા અથુ દેવલોક લોહલોક અર્ધા અર્ધા ચ દ્રમાને આકાર છે, એ બે મળીને પુરુષ ચ દ્રાકાર થાય છે, એ બે લોગતા દેવલોકમાથી નવમા ને દસમામા ચારસે અને અગ્નીઆરમા વારમામા ત્રણમે વિમાન છે, એ ચારે દેવલોકના દેવીસસે લોજનના ભોપતગીયા છે એ નાનાથી એકેકામા અસ જ્યાતા દેવતા છે તે સર્વની કાયા ત્રણ હાથ ઉચી છે અને આઉંખુ નવમામા ઓગણીસ, દસમામા વીસ, અગ્નીઆ-

અમામા એકત્રીશ અને બારમામા બારીશ માગશે-
 પમતુ છે આ બાગમા દેવલોકનો હ્રદ મીતાલનો
 છત છે (૧૦) અહીંમુઘી રાજનીતિ અને ચાકર
 ઠાકરનો વ્યવહાર છે, તદ્ ઉપરાત નથી. તે ઉપર
 અમ ખ્યાતા લોજન કોડાકોડ ઉંચે નવ મૈવેની
 ત્રણ ત્રિક ગાગળેડાને આકારે છે તેમાંથી પહેલી
 ત્રિકમા ભરે, સુલદે, સુર્ગએ, બીજી ત્રિકમા સુ-
 મણમે, સુદ સણે, ને પ્રીયદ મણે, ત્રીજી ત્રિકમા આ-
 મોહે, મુપડીબહે, ને જસોવરે છે. એ ત્રણ ત્રિક
 માથી પહેલીમા એકસો ને અગીઆર, બીજીમા
 એકસો ને માત, અને ત્રીજીમા એ વિમાન છે. તે
 સર્વમા અમ ખ્યાતા દેવતા છે તે સર્વની કાયા બે
 હાથ ઉંચી છે. અને તેમતુ આઉંખુ છુદુ છુદુ છે
 તેમાંથી પહેલી ત્રીનેકમા ત્રેવીશ, બીજીમા ચોવીશ,
 ત્રીજીમા પચીશ, ચોથીમા છત્રીશ, પાંચમીમા સ-
 તાવીશ, છઠીમા અઠાવીશ, સાતમીમા આગણ
 ત્રીશ, આઠમીમા ત્રીશ અને નવમીમા એકત્રીસ
 સાગશેપમતુ છે. તે ઉપર અસ ખ્યાતા લોજનની
 કોડાકોડ ઉંચે પાંચ અનુતર વિમાન છે. તેના નામ-
 વિજય, વિજયત, જયત, અપરાજયત, અને પાંચમુ
 સર્વારવ સિદ્ધ, એ પાંચમાંથી એકેકાના એકવી
 શરે લોજનના લોચતળીયા છે. પહેલા આ વિ-
 માનના દેવતાતુ આઉંખુ જઘન એકત્રાશ અને
 લિટ્ટુંડુ તેત્રીશ માગશેપમતુ છે અને સર્વાન્થ
 સિદ્ધ-વિમાનમાં જઘન ને લિટ્ટુંડુ તેત્રીશ માગ-
 શેપમતુ છે પહેલા ચાર વિમાનના દેવતાની કાયા
 એક હાવની અને ગર્માન્થસિદ્ધના દેવતાની મુડા

હાથની ઊંચી છે

સર્વ દેવતાઓ કરતા આ સર્વાધસિદ્ધના દેવતાનું મુખ અનતડુંલું વધારે છે તે દેવને તેત્રીશ હજાર વરસે આહારની ઇચ્છા હોયજો ત્યારે મુખ પુ હગવનો આહાર લે છે. તેત્રીશ પખવાડિયે ધાસો ધાસ ઊંચો નીચો લે મુકે છે અને તેટલેજ પખ વાડિયે પામુ ફેરવે છે. આ દેવતા પોતાની સેજામા મુતો મુતો મનસી જ્ઞાનથી મહીર સ્વામીને પ્રજા પુટે છે, ત્યારે મર્મજા ભગવાન પણ તેના મનોગત ભાવ જાણીને મને કરી દવાબ આપે છે તે દેવતા પોતાના જ્ઞાનથી દમોહીલા ચાકરાજ લોકની સ્થુળ સ્વપ્ના જાણે રખે છે આ સર્વાધસિદ્ધ વિમાનના ગજસારામા રત્નજડીત દેવતાદ્ધકારીગરી વાળો મનહુર ચદરવો જડેલો છે તેના દ્વરતી રત્નની ઝાલર અને તોરણ વીંગરે ધણી શાભા છે ચદરની વધોવચ બમે ને તેપન મોતીદુ હુ મર હુવે છે. તેમા વચકુ મોતી ચોસઠ મળતા છે, તેના દ્વરતા ચાર મોતી જત્રીશ જત્રીસ મળતા છે તેના દ્વરતા આઠ મોતી સોજ સોજ મળતા છે તેના દ્વરતા સોજ મોતી આઠ આઠ મળતા છે. તેના દ્વરતા જત્રીશ મોતી ચાર ચાર મળતા છે તેના દ્વરતા ચોસઠ મોતી જબ્બે મળતા છે તેના દ્વરતા એસો અઠાવીસ મોતી અકેક મળતા છે એ સર્વ મળીને જસે ત્રેપન મોતીદુ હુમર છે તેને પુર્વ પશ્ચિમનો પવન લાગે તેથી તે મોતી એક બીજા સાથે અથડાય છે તેમાથી છરાગ, છત્રીસ રાગણી, સાતમુર, ત્રણમામ ને એગણપચાસ તા

લની કુત ઊછળે છે, અને તેની સાથેજ બત્રીશ બે વારના દેખાવ થાય છે, તે જોઈને તે દેવતા આનંદ પામે છે તે દેવતા પુરણ પુન્યના ધણી છે. સિદ્ધના પાડોશી છે. એક અવતાર પછી સિદ્ધ ધવાના છે, ના મારી જીવોમા તે દેવતા મુખી ગણાય છે તે સર્વ દાન, શીયળ, તપ અને ઉપસમ જાનથી ચોખ્ખુ ચારિત્ર પાળનાના દૂળભોગવે છે.

ઉપર જતાવેલા સર્વારવસિદ્ધ વિમાનના શીખર ઉપર ફરકેલી ધન પતાકાથી બાર જોજન ઉંચે પ્રાગભાન નામે પૃથ્વી છે તે “સિદ્ધ સિદ્ધતા” કહેવાય છે. અને તેના બાર નામ છે. તે સિદ્ધ સિદ્ધતા ચિતા છત્રને આકારે છે. પીસ્તાળીશલાખ જોજન લાખીને પહોળી છે તેની એક કરોડ બેતાળીશ લાખ ત્રીશદ્વજર બમે ને આગળ ‘પચાશ જોજન ઝાઝેરી પરધી છે વચોનમ આઠ જોજન જડી છે. તે પછી ઉતરતી ઉતરતી, છેડે જતા માખીની પાખ કરતા ‘પાતળી છે ઉજળી, નિર્મળ, ઘોળા મોનાની છે તે જેવી કે ગાયત્રી કુધ, દરકરતન, રૂપાના પતરા, મોતીનો હાર, ક્ષીરસમુદ્રનું પાણી અને તે પાણીના દણીઆરા તે કગતા પણ અનંતગુણી ઉજળી છે. એ સિદ્ધ સિદ્ધતા ઉપર એક જોજનના આઠ ગાઉ કદખીએ તેમાથી છેલા ગાઉના છઠ્ઠા ભાગમા લોકને માથે અલોકના નીચે સિદ્ધ સગવાન એકત્રીશ ગુણે કનીને નિરજન નિરાકાર બિરાજે છે તેમની ઉચાઈ જઘન એક હાથ ને આઠ આગળ, મધ્યમ ચાર હાથ ને સોળ આગળ, અને ઉત્કૃષ્ટી ત્રણમે તેત્રીશ ધનુષ્ય ને બત્રીશ

આં જાની છે તે સ્વામીને વરજી, ગૃધ્ર, સ, સ્વર્ગ, કાયા, કર્મ, સંચલ, સંકાલ, તથા જન્મ, જરા, મરણ વીરે સારીરી, માનસીક ને મનસી એમાનુ કોઇ પણ દુષ્ઠ નથી કેવળ અનત અનત આત્મિક મુખની લેહે-માગિરાજે છે અમે અપનાવી દીન કીકર અહીં બેઠા છીએ આજના વિસમાત માન જ્ઞાન દર્શન મળી અમારાથી દાર્પણ અવિનય, આગામના, અભાગિ વીરે અપરાધ થયા હોય તો હાથ બેઠી માન માડી ભુજે ભુજે કરીને ખમાડુ એમ કહી નહીં તિજાનુતાના પાઠ ભજુના (૨)

ત્રીજા ખામણા

કેવળજ્ઞાની મહારાજને ખમાડુજી. તમે સ્વામીનાથ પચમહાનિદેહ દેવને વિશે બિરાજેડા ત્યાં જન્મ બે કરોડ કેવળી અને ઉત્કૃષ્ટા હોય તો નવ કરોડ કેવળી મહારાજ તે સર્વને મારી સમે સમેની વળા હજી તે સ્વામીનાથના ગુણ કેવા છે? માન તમારા મનની વાત, ધરધાની વાત, અને સમે સમેની વાત તથા ચૌદ રાજલોક અજળીના જળ પરમાણે જાણી રહ્યા છો. અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શન, અનંત ચારિત્ર, અનંત તપ, અનંત બળ ને અનંત વિશ્વ એ છબુજે કરી સહિત. આર ધનપાતી કર્મ ક્ષય કર્યા છે આર કર્મ પાતળા પાડ્યા છે મુખિ થનાના દામી ધક્કા નિચરે છે ભવ્યલવના મદદ ભાગે છે સસારીરી, સબે રી, સુદા ધ્યાની ને સુકળ લેશી, ચરીમ કાગીરી કેવળ

આંગળની જે તે સ્વામીને વરણ, મધ્યમ, અર્ધમ,
કાયા, કર્મ, સંસાર, મહાલ, તથા જન્મ, જન, જ
રણ વીગેરે સારીરીક, માનસીક ને મનસી એમાનુ
કેાઈ પેલ દુખ નથી કેવળ અનત અનત આ
ત્મિક શુખની લેલે જમા મિરાજે છે. અમે આપ ૧૦
દીન ફીકર આદી એ પછી આશના દિવસમા ત
માગ જાન દર્શન મળે ધી અમારા ધી હાર્ પલ નિ
નય, આમાતના, અભક્તિ વીગેરે અપરાધ થયેા હોય
તો હાથ જોડી માન મોડી જુને જુને ફરીને ખમા
વુજુ એમ કહી નજ તિજ ખુતાના પાલ ભજવા. (૧)

ત્રીજા આગામી

કેવળજ્ઞાની મહારાજને ખમાવુ. તમે સ્વા
મીનાથ પચમહાનિરોધ હોવને વિશે બિનનિહા
ત્યા જવન એ કહેાડ કેવળી અને ઉત્કૃષ્ટ હોય તો
તર કહેાડ કેવળી મહારાજ તે સર્વને મારી સમે
સમેની વડજા હુને. તે સ્વામીનાથના શુભ કેવ
છે? માગ તમારા મનની વાત, પરધરની વાત, અને
મમે સમેની વાત તથા ચોદ રાજકોક અજળીના
જળ પરમાણે જાણી દેખી નહા છે અનતુ જ્ઞાન,
અનતુ દર્શન, અનતુ આરિત્ર, અનતુ તપ, અનતુ
બળ ને અનતુ વિર્ય એ હુજુ કને સદિત છે.
ચાર પનપાતી કર્મ કાય કર્યા ॥ ચાર કર્મ પાતગા
પાડ્યા ॥ મુક્તિ થવાના કામી થકા નિચરે ॥
ભવ્યજીવના મરેદ ભાજે છે સસારીરી, મજોરી, શુ
કળ પ્યાની ને મુકળ લેરી, ચરીમ રીરી કેવળ

જામી ને કેવળે દર્શની, જાથાખ્યાત ચારિત્રી, કા
યક સમકિતા, પડિત નિર્ધ એ વિગેરે અનત ગુણે
કરી બિરાજમાન છે. ધન્ય ! તમે સ્વામિનાથ નામ,
નગર, પુર, પાંચળ વિગેરે જહા જહાં દેશના દધ
ભવ્ય જીવોનું તારણ કરતા થકાવિચરો છે તિહા
તિહા જોઈ, સેનાપતી વિગેરે ભવ્ય જીવો તમારી
દેશના આભણી કાન પવિત્ર કરતા હુમે એ વિગેરે
સરે શાખદો પહેલા જામણાની ગિતે કહીને દેવદ
તજીવાન તિજખુતાના પાઠ મુજબ વંદન દેવુ (૩)

1. The first

[illegible]

થોથા આગણા પાચ લરત, પાચ ઈરનન્ત,
પાચ મહાવિદેહ, એ પદ્મ કર્મભૂમીના ક્ષેત્રમાં
ગણધરજી બાવન ગુણે કરીને સહિત છે. આચાર્યજી
હરિસ ગુણે કરીને સહિત છે. ઉપાધ્યાયજી પચ-
રિસ ગુણે કરીને સહિત છે. શાકુલ સત્યાવિમ્બ
ગુણે કરીને સહિત છે, તે મર્મ માધ સાધનજી
જધન બે હજાર ફોડ અને ઉત્કૃષ્ટા નવ હજારફોડ
છે તેમને મારી સમે સમેની વદના હજો. તે ત્વા
મીનાથ પાચ મહાવ્રતના પાળનાર છે, પાચ સુ-
ભતિ ને ત્રણ ગુપ્તિના પાળનાર છે, છકાયનાં પિ-
યર ને છકાયનાં રખડાજી છે, સાત ભયના રાજ-
નાર ને આઠ મદના ગાળનાર છે, નવ વાડ વિશુદ્ધ
સિયળ વ્રતના પાળનાર ને દસ નિધિ જતિ ધર્મના
અજવાળિક છે, અગિયાર આત્મની પડિમાના
જાત્રુ ને બાર લિખુની પડિમાના આદરના તથા

બારબેરે તપામના કરનાર છે, તેર કિરીયાના બ્રહ્મ
 ને ચડેડ બેરે છત્રની રક્ષાના કરનાર છે, સતરબેરે
 સજ્જમ ને અકાર બોલ અખ દના પાળનાર છે,
 બાવિસ પરિસાના ઝિતનાર છે, સત્યાવિસ સાધુછના
 ગુણે કરી સહિત છે તેનીશ આસાતનાના રાજનાર
 છે, બેતાગિસ, મુડતાગિસ, ને છવ્વ દોપ રહિત અ
 હાર પાળીના લેનાર છે, બાવન અનાથરજુ દોપના
 રાજનાર છે, સચેત અકલ્પતી વસ્તુના ત્યાગી અને
 અચેત કલ્પતી વસ્તુના ભોગી છે, કચન, કામની
 તથા માયા મમતાના ત્યગી છે એ ત્રિગેરે અ
 નેક ગુણે કરીને સહિત છે ધન્ય ! તમે સ્વામીનાથ
 નામ, નગર, પુર, પાટણના વિરે ભવ્ય છવોડ
 તારખ કરતા ચકા વિચરોછો અમે અપરાધી દિન
 કિ કર ગુણુદિન અહિ બેઠા છીએ આજના દિવસમાં
 તમારા જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ સંબધી કાષ્ઠપણ
 અવિનય આસાતના, અભક્તિ, અપરાધ કર્યો
 હોય તો હાથબેડી માનમેડી ભૂલે ભૂલે કરી
 ખમાવુ છું એમ કહી ત્રણ વાર તિષ્ઠ્યુતાના પાઠ
 ગુજબ વાંચ કરવું (૬)

પાયમા ખામણ, ઉપકારી ગુરુગુરુણીના છે
 પાયમા ખામણ મારા તમારા ઉપકારી ધન
 ગુરુ ધર્મ આચાર્યછ, ધર્મ ઉપદેશના દેનાર, જ્ઞાન
 પ્રદાનના દાતા, મમકીત બોધ મિજના દાતા,
 સારરૂપ (સેતખાના) બધિખાનાથી છાંડાવનાર,
 ત્રણ તારણ, ભૂતેવા પ્રાણિને ધર્મનો માર્ગ બતા

વી અનેક ઉપકાર કરનાર, એ વિગેરે અનેક ગુણે
ખિરાજમાન હતા તે પુણ્ય માહેબજી શ્રી

સ્વામીજી આદિ પુણ્ય માહેબજી શ્રી

સ્વામી મુશ્મી સર્વ સાધુજી સાધવીજી

આજોવી પડિકમી, નિદી, નિ સદ્ય ધધ કેરસોકમા
વર્તમાન વાસ કર્યો છે તેમનો ઉપકાર થયો વર્તે
છે હાલ કાળે તેમના ગચ્છની પરંપરા પરમાણે
વિચરનાર તરણ તારણ સઘ સિરોમણી ગચ્છનાયક
વિગેરે અનેક ગુણે કરી ખિરાજમાન પુણ્ય મહા
રાજશ્રી

સ્વામીજી તથા તેમની

આજ્ઞા પરમાણે વિચરનાર સાધુજી સાધવીજી ભારી
સમે સમેની વદના હજે. તે સ્વામીજી પચ મ-
હાવ્રતના પાળનાર છે, પાચ સુમતિ ને ત્રણગુણિના
પાળનાર છે, છકાયના પિયર, છકાયના અપનાળ
છે, સાતસય ને આઠ મદના ગાળનાર છે, નવ
વાડ વિશુદ્ધ શિયળ વૃતના પાળનાર ને દસ નિન
જતિ ધર્મના અજનાળીક છે, અગીયાર આનંદની
પડિમાના તથા બાર વિખુની પડિમાના જાણુછે;
બારસેદે તપસાના કરનાર છે (તે પછીનું સર્વ
ચોથા ખામણામા કહ્યા મુજબ કહીને છેનર પ્રણ
વાર તિજખુતાના પાઠ મુજબ વદન કરવું)(૫)

છઠ્ઠા ખામણા.

છઠ્ઠા ખામણા, અઢીદ્વિપ માહે અને અઢી દ્વિપ
બહારએ બેમા મળીને અસ ખ્યાતા આવક આવિકા
છે તે સર્વને ખમાડુછું. તે આનંદ આવિકાજી મમકીન

પૂર્વે જ્ઞાનસહિત આરુઢતા ધરનાર ને અગીયાર
 પડિમાના આદરનાર છે, છતાં અછતા વિગે નવ
 તપનુ સ્વરૂપ બાલે છે, દ્રવ્યધર્મિ, પ્રિયધર્મિ, દ્વાડને
 હાડની મિત્રએ ધર્મનો ૨ । લાગ્યો છે, તેવી કો
 હના હમાવ્યા હમતા નથી, ચળાવ્યા ચળતા નથી,
 પૂનઃ પવન બરોમર બાળે છે, પર ઓ મા બેન
 જાળે છે, તેમજ પર પુરૂષ બાઈ બાપ સમાન જાળે
 છે, દુર્જન, દુ ખી, નિરાધાર, હુલા, પાગળા,
 અવ, તથા અનાથ પ્રાણીનુ રક્ષણ કરનાર છે, એ
 દેહ સામાયક પ્રતિહમણ કરનાર તથા મહિનામા છ
 પાસહ કરી પવિત્ર થનાર છે એ વિગેરે એકનિમિશ ગુણે
 ઈ સહિત છે. તે મારાથી તમારાથી હાને, શિયળે,
 તપે, બાવે તથા ગુણે કરી અધિક છે તે મર્દને
 નમસ્કાર પૂર્વે બુને બુને કરી ખમાવુ છું (૧)
 (છ ખામબા મમાસ.)

હવે બહિ ઉમા થઇ યુર અમલ ગુરૂનીને અને તે
 હા ૧૦ નેગ્યનો મરિગ આમિને સીસે મલીન વાન કરુ
 તે પડી ઉમા રદી નિચે મુજબ નિધિ પાઠ બચવે

સામાન્યથી લયચોરાશી પાસે ક્ષમા માગવાનિપે

સાકુલને ખમાવ્યા, સાધનિહને ખમાવ્યા,
 આનકલને ખમાવ્યા, આનિમાલને ખમાવ્યા, મ
 મકોત દ્રષ્ટિ હાને ખમાવ્યા, મારા ઉપકારી ગુરૂ
 ગુલીને ખમાવ્યા હવે સમુચે ચોરાશી લાખા
 વાળેનીના હાને ખમાવુ છું.

વેરાડિ રાગમાં.

તે મુજ મિહુમી દુઝડ, અરિહ તની માખ
 જે મે જિવ વિધિના, ચોરસિ લાખ તે મુજ મી ૧
 સાત લાખ પૃથ્વી તણા, સાને અપમય,
 સાત લાખ તેડમયના, માને વગિ વાય તે મુજ મી ૨
 ત્મ લાખ પગ્નેક વનરપતી, ચડદ લાખ સાધારણ
 નિ, નિ, અરિદ્રિય છવની, બેબે લાખ વિચારણુ તે ૩
 દેરાતી તિરિય નાછી, ચાર ચાર પ્રકારી
 ચડદ લાખ મનુષ્યની, એમ લાખ ચોરસી તે મુજ ૪
 ધણુ બને પરમવે ગેરિયા, જેઠ પાપ અગાર.

ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી પગ્દર્શી, જાણી દુખ દાતા તે ૫

ઉપરની રીતે ચોરારી લાખ છનાળેનીના
 છોડાને આજના દિવમમા હાવતા, ચાવતા, બે-
 સતા, ઉઠતા, લડોપગરણુ લેતા, મેવતા, પુજતા,
 પડિલેહુણુ કરતા, જાણતા, અજાણતા, મન, વચન
 ને કાયાએ કરોને મારે છવે હણ્યા હોય, ઇધા
 હોય, બેધા હોય, દ્રવ્યપ્રાણ ભાવપ્રાણ દુખરી,
 પરિતાપ હિપજીવીને કિલામના કરી, વરાની ને રૂક
 જાણુ હોય તો તે સર્વ પાસે વારવાર નમ્ર ભા-
 નથી ક્ષમા માગી મિહુમિ દુઝડ કરે છુ.

ઉપરની રીતે બોલીને તે પછી વિધી મહીત મે ૬
 હુમિ ક્ષમાત્રમણુ બણુ ॥

ઈતી ચોથા આનરયક સ પુર્ણ. (૪)

હવે ઉમા ચંદ્ર વિધી વદન પૂન- પાયમા આનરયમની
 આગા માગરી

પાંચમો આવશ્યક.

“દેવસી પ્રાયશ્ચીત વિમુક્તનાર્થ કરેમી ઠાઉ

સગ્ગ ૨૨ એટલા સમ્મ બોલ્યા પછી “ નમોમરો પાર, હરેમી બંતે સામાધ્યનો પાઠ, હજીમી હમી કાઉમમનો પાઠ અને તરસકીરીનો પાઠ એ સર્વ બધીને કાપોતસગમા ધમધ્યાન ચિત્તવન કરતુ તે ન આપડે તો ચાર લોગસના ગુણ કિતનતુ ચિત્તવન કરતુ પુણુ યએથી મન સામે નમો અરિદતાણુ કદી ધ્યાનથી છુગ ચતુ તે ઉપર એક લો ગરસ બધવો તે પછી બે હજીમી હમામમણુ કહેવા ઇતિ પાચમો કાપોતસર્ગ આનરયક સ પુર્ણ. (૫)

છઠ્ઠો આવસ્યક

૧૨૯ “છઠ્ઠાઆનરયક અર્થે પચ્ચખાણ કરુ છુ” એમ મ્હી ઉભા થતુ આસન છોડી ગુરુ નયન ગુરુણીના ચરણ પાસે દદમા ઉભા રહી તિપિ રહન કરી સુખ સમાધી પૂ ૮ થા પછી ચક્રબાહાર વિગેરે છમ્પા નિરોધ પચ્ચખાણ કરવા તે કરવા પછી વદના કરી યત્ન સહિત પોતાના આસન ઉપર ઉભા રહી સર્વ સ્વપર્નો સામે હસ્તામળી બે ૧ નમ્ર બાવથી મધુર અવાજે બોલતુ કે “આજના દિવસમા તમારી- સાથે, મારાથી બલતા અબલતા કાઇપણ રાગ દ્વેષ પૂર્વક વૈરભાન બધાયો હોયતો ક્ષમાલાવથી માફ કરો” એમ કહી સન સામે સિસ્તા નમન પ્રણામ કરતુ તે પછી જેમના તેમ ઉભા રહી નિરો મુજબ છ આનરયકની વિશેષ આગેરણુ કરી

હેવટ છ આવસ્યકની આગોચણુ

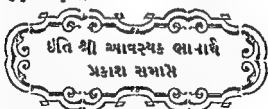
સામાયક એક, ચક્રિ મ ધુએ બે, વદના તખ, પ્રતિકમણ ચાર, કાપોતસર્ગ પાચ અને છઠ્ઠા પચખાણ, એ છ આનરયક અવસ્ય કરવા ચે. ય બધી કયા, તેમા કાનો, માના, અનુચ્ચાગ, વિસર્ગ,

હરે, દિર્ઘ, અક્ષર, શબ્દ, પદ, ગાથામાં ઓછું
અધિક ને વિગ્રીત લખાયું હોય તો મિહિામિ દુઃકડ.

હવે પાંચ પડીકમણાની આગોથણ

૧મિથ્યાત્વ પડિકમણ કર્યું, ૨અવૃત્ત પડિ-
મણ કર્યું, ૩પ્રમાદ પડિકમણ કર્યું, ૪કપાય પ
ડિકમણ કર્યું, ૫અસુલજોગ પડિકમણ કર્યું એ સર્વ
મગીને ખાસિ ખોલતુ પડિકમણ કર્યું. એ પાંચે
પડિકમણા મુન્ય જીવયોગથી પડીકમ્યા હોય તો
મિહિામિ દુઃકડ.

હવે ગયા કાળતુ પડિકમણ કર્યું, વર્તમાન
કાળમા સ વર આદર્યો, અને આનતા કાળસ બધી
પચ્ચખાણ કર્યા છે તેમ છતાં જે કોઈ અતિકરમ,
વ્યતિકરમ, અતિચાર, અનાચાર એ ચાર દોષમાથી
જાણતા અજાણતા મન વચન ને કાયાથી દોષ
લાગ્યો હોય તો મિહિામિ દુઃકડ. સમ,સ વેગ,નિ-
રવેગ, અતુકપા ને આસ્તા એ શુધ્ધસમ્યક્તનની
સત્ય મદ્દ છે અને અસત્યનો ત્યાગ છે. એમ કહી
નિર આસન સહિત બેસીને સિદ્ધ અરિહુત તથા
ઊપકારી ગુરુ એ ત્રણના ગુણ કિર્તન અર્થે ત્રણ
નમોચુણ લખના,

૧ મિથ્યાત્વ ૨૫ ૨ અવૃત્ત ૧૨ ૩ પ્રમાદ ૫ ૪ કપાય
૨૫ ૫ અસુલ જોગ ૧૫

૪ આવશ્યક પ્રશ્નોત્તર

કુસુમાવળી.

ત્રિપ વાચનાગી તાર અભ્યાસથી સતોત ઉત્પન્ન થાય છે, તોપણ વધારે સતોત ઉત્પન્ન કરવાની જાતગ તા : અભ્યાસો સગતા જે સચાલ કીધું તેો સતોત (કાર) પ્ર સુખો તેા છત્ત રખુધું

“ નમોકાર વિધે ”

સનાત ૧ લો,—પચ પચ્ચેડ પચ્ચે આદિમાં
“ નમો સન્દ સા કામનો છે ।

જિત્તર—એ સન્દ નૈમનિક વચન છે તેના આધારે
દ્ર સ્ત્રી પાચ અગ, અને આવથી શુદ્ધ મનના જોગો મ
કાચનો આધાર નમાવચ રૂપ ક્રિયા કરતી તેો કહેવાય છે,
કુ કે નમાસ વિમરે, કાચુના દોષ ત્યામુખી નમુમાન ધતો
નથી તેો ખાટે સામપર કહે છે કે —

“ નેવાદ્યં પચ વધ માય, સકોવળ વચ્ચયો ’

હતિ વચનાત્

સનાત ૨ લો,—એવો નમન મને કરવો ।

હિત્તર—અરિહત્તાદિક પચ પ્રયુઓને

સનાત ૩ લો,—અરિહત સન્દમા કેળા સન્દનો
સમાવેશ થાય છે ।

જિત્તર—તથો અરહત અરિહત ને અરહત

સનાત ૪ લો,—એના ઉપનામો અપનાની મન
સન શુ ?

હિત—“અહંની” એટલે જે ૫ અટ પ્રાપ્તિ હાર્યાદિ
સર્વ અતિશય પુનઃ યોગ્ય છે તે જેમકે—

“અરહતિ ધંદળ નમ, સળાઈ અરહતિ પૂવસકાર,
સિદ્ધિ મમણચ અરહા, અરહતા તેજબુધ્ધતિ

હતિ વચનાત્ “ખીન્ને અન્નિત શબ્દ” આત્મારૂપ
અનંત પ્રકાશવાળા સુખમળને આશ રાખના । વાદળ મ
માન એ ૫ આઠ કર્મરૂપ શત્રુઓ છે તેને હથુલાથી ઠડેવાય
છે તે જેમકે—

“અદ્વિહરિ અવસ્મ, અરિમૂય હોઈ સયહ્ન જીવાળ
ત કમ્મ મરિહતા, અરિહતા તેજબુધ્ધતિ,

હતિ વચનાત્ “ત્રીન્ને અરહત શબ્દ” કર્મરૂપ
ખીન્નના ક્ષયપણથી હવે પછી ફરી જન્મરૂપ અકુરો રેપાપ
તેમ ૧થી, તેથી ઠડેશ્ય છે તે જેમકે—(અનુદુપ)

“દગ્ધે ધીજે યથા ત્યત, પ્રાદુર્ભવતિના કુર ,
કર્મ ધીજે તથા દગ્ધે, નરોહતિમવા કુર ”

હતિ વચનાત્,

સનાલ ૫ મો—ઉપરના શુભ નિરૂપણ નામવાળા
ભગવાનને નમસનો હેતુ શુ છે ?

હિત—ભવરૂપી મધન^૧ વનમાં બ્રમશુ કરવાની
ભિતિ રાખનાર બાનિક બ-યોને, અનુપમ પ્રમોદાયક રીતપુર
નગરનો માર્ગ જતાવવા રૂપ જેઓમા પરાપમરૂપણ છે
તેઓનું નમન પુરેક સંકેત^૨ વર્ણથી ધ્યાન કરતુ એ હેતુ છે (૧)

સવાલ ૬ ઠો—ખીન્ન મગજ કયુ છે ?

હિત—સિદ્ધ “નમ સિધ્ધેભ્ય” સિત્ત કહેતા અના
દિકાગથી જાપેલો કર્મ રૂપ કાણનો ભારો, તેો સુકનધ્યાન

૧ અજ્ઞાન અધિકારથી ભરેલો ૨ સંકેત રંગની માળા અને
જળ તાલનો સમય લેઈને જપ કરવો

૩૫ અગ્નિથી "ધ્માત" કહેતા ધમ્મે અઘાત્ જાગી ૬૧૫
કરે। તેથી મને સિદ્ધ થીયે તેણ મિદ્ધાના પ્રત્યે નમન
કરે। તે નેમકે—

"ધ્માતે સિત્તેવજ્જ પુરાણકર્મ,
યોયાગતો નિર્દત્તિ સૌધમૂર્ધ્નિ,
અયાતોઽન્નુ શાસ્તા પરિ નિર્ણતાયો,
ય સોઽસ્તુ સિદ્ધ દત્તમગલોમે "

મતિ નીરક્તો વચનાત્

સપાવ ૭ મો—એણ સિદ્ધ પગમાત્માને નમવાનો હેતુ છે^૧

હિત્તર—અવિનાશી અનન્ય ચતુરક એટલે શાનાદિ
સ્તન્ય તથા નિરે એવા સર્વોત્તમ આર શુભ મુક્ત છે
નેથી સ્વ રિયવ પ્રમોદ પ્રકર્યે ઉત્પત્તિએ કરી પરમ આ
નદમા મિથત છે તેઓજ આનંદ બ વ હવેને ઉત્તમ
કરાવવાના મહા ઉપમારી છે તેથી નમન પૂર્વક ઊમત
સુધ તેના સ્તુતી^૨ વધુથી તેઓનું ધ્યાન કરશુ એ હેતુ છે (૨)

સપાવ ૮ મો—શીઝું મમત કયુ^૩

હિત્તર—આમાવ "નમ આચાર્યેભ્ય અર્ધાત્ ૬૬ મ
પાદ પુરક મિત્યાદિ હનીય હનીયો ૩૫ શુએમા "ચપતે"
કહેતા પ્રવેશ કરી તેનું મેવન કરે છે અઘાત્ ઉપદેશ હા
રાએ હનશાન પ્રદીપ્ત કરે છે તેથી ભાવિક બળ્ય હવે
તેઓ પ્રત્યે મેવે છે તે નેમકે—

"સુત્તપ્પવિઠ્ઠ લક્ષણ, સુતોગચ્છસ્સ મેદાંધૂનયઃ
ગણસસિ વિપ્પ મુક્કો, અચ્ચ જાણદ આપહિન

મતિ વચનાત્,

સપાવ ૯ મો—એણ આમાવને નમન કરાડનો
હુ હેતુ છે^૪

ઉત્તર—શાન, ચેનચ, પાચ આચારનો ઉપદેશ કરવાથી કેટલાએક બન્ય છવો મમકીત, દેવદત, અને સર્વ વૃત્ત પ્રાપ્ત કરી માયક કરે છે, એવા મહા ઉપકાગ્ધણના સળધથી નમન પુર્વક સુવર્ણ નેવા પીળા^૧ વર્ણથી તેઓનું ધ્યાન કરુ એ હેતુ છે (૩)

સનાસ ૧૦ મો—એધુ મગજ કયુ ?

ઉત્તર—ઉપાધ્યાય “ નમ ઉપાધ્યાયેભ્ય ” તેમા (૩૫) કહેતા પામે રહેતા તથા પરાણા આવેલા સાડ પ્રત્યે (અધ્યય) કહેતા સુતાર્યે^૨ અધ્યયન કરનાર ૨૫ ને એમા ગુણ છે અથવા નેઓની સમીપે આવીને (અધ્યયતે) કહેતા બધી સકામ છે વળી (૩૬) કહેતા ઉપયોગ થી (જા) કહેતા ધ્યાન એવી ને શક્તિ મુકત દોનાથી ઉપાધ્યાય કહેનામ છે અથવા (૩૭) કહેતા ઉપયોગ પુર્વક (૫) પાપ મુખ્ય થના (જ) કહેતા ધ્યાનરૂપ શક્તિનાળા છે એવા ગુણ નિરપન્ન અનેક અર્થે વાળા ઉપાધ્યાય સુતાર્ય રતોથી ભરેતા છે તે નેમકે—

“ વારસગો જિણજાડ, સજ્જાડ કહિન કુહેદિ,
તડવદ સંતિઝમ્હા, ડઘજ્જાયા તેણ કુચ્છતિ ”

ધતિ વચનાત

સનાસ ૧૧ મો—એવા ઉપાધ્યાયને નમન કરવાનો હેતુ શુ ?

ઉત્તર—ઉત્તરોત્તર પરમપણથી પ્રાપ્ત કરેલા જન પ્ર વચન તેનું (અધ્યયન) કહેતા પકન કશવે છે તેમા મહા ઉપકારી ઉપાધ્યાયનું નમન પૂર્વક મરકન મળી નેવા લીલા^૩ વર્ણથી તેઓનું ધ્યાન કરુ એ હેતુ છે (૪)

^૧ પૃષ્ઠી તત્વના સમયમા પીળા રંગની માળાથી ધ્યાન કરતુ
^૨ વાપુ તત્વના સમયમા લીલા રંગની માળાથી ધ્યાન કરતુ

દોષ નેનું તથા માધુ અને ચાવડોના પાન પાન વીગેરે
નિશાદતી રૂપ આચાર મામ છે, તેની વિવિધતા થાય, તે
આચારનિષ્ઠા દોષ છે એવા બે મામે જ આચ કરતાં
શીષેના દત્તમા સામેના દોષની નિરત થવાની મદદ કરે છે

સનાય ૧૮ મો—એ પાત્રી અતિ ‘વિષ્ણુમિ દુષ્ટ’
છે તેના દરેક અક્ષરથી શુ કચ્છા ઇન્દ્રોએ

હિતર—એ ■ અક્ષરો કુચ્છા કરતા એવો સનાય
કચ્છા કચ્છુ છે કે (મિ) થઈ માઈ નિષ્ઠા અભિમાન
જાઓ (વળ) થઈ મચ સામેના પાપને હાંકી (મિ)
થઈ મવાદમા રહેવું (કુ) થઈ પાપકારી આત્માને
દુઃખ (વદ) થઈ કરેલા પાપને (જ) થઈ દદન કોપુ,
ખાધુવું અથવા ઉપમગ કોપુ ‘લણે વિષ્ણુમિ દુષ્ટ’
આપાત્ત મિષ્ણુમિ દુષ્ટના પાપને અક્ષરથી સમામે
કરી થાય ■

સનાય ૨૦ મો—એવા મિષ્ણુમિદુષ્ટ કેટલા લેવા છે
૭ તે રીતે રીતે ?

હિતર—જગર સાખ ચોવીમ દળર એકમેને વીધ,
તે એવી રીતે કે છવ્વા (૫૫૩) બેદો અમીદીયા વિરો
વારોસીઆ સુધીના રૂપ મેષ સાથે રીતે યુજના જે આક
થાય તેને પ્રાદેસ સાથે જમણે કરવો, તેને વજુ નેમ
સાથે ત્રીપુરો કરવો, તેને વજુ કરજુ સાથે ત્રીપુરો કરવો
તેને વજુ દાગ સાથે ત્રીપુરો કરવો તેને અરિદત, સિદ,
કેવળ સપુ, ગુરુ અને સ્વઆત્મા એ છ સાક્ષી સાથે છ
યુજા કરતા યુજાક થાય છે

સનાય ૨૧ મો—એ પાત્રી સપદા પ્રેમી અને
તે શા ઉપોદમમા આવે છે ?

હિતર—સાવળે તેમાંથી પદેથી પાપની આગેપખખ

ગિમર કરવા, બીજી અગિમર કરેમો વસ્તુો યાદ ડખાને
કારણે, ત્રીજી ઓધીક પાપને યાદ કરવાના હેતુએ, ચોથી
સવિસ્તાર પાપો યાદ કરવાના હેતુએ, પાંચમી સમસ્ત છ
વાને સમૂહીને યાદ કરવા, છઠી જે છવોથી લાગેના પાપ
તેને યાદ કરવા, સાતમી જેવે પ્રમરે છવોની વિગધના
થઈ હોય તેને યાદ કરવા અર્થે છે

‘ તસ્મ ઉત્તરી વિષે ’

સનાતન ૨૦ મો—ધર્મદ્વિયા કરના તસ્મ ઉત્તરીની
નિધિથી શુ કરવા ઇચ્છાએ ?

ઉત્તર—ધર્મિયાની મુજબ જે પાપ કરીને નિવૃત્ત
થયોપુતેથીપણ ઉતર કહેના વધારે નિવૃત્ત થવાની ઇચ્છાએ
કાર્યોત્તમર્ગની સિધ્ધિ કરવા

સનાતન ૨૩મો—કાર્યોત્તમર્ગ કરવા યોગ્ય કેમ થવાય ?

ઉત્તર—શુ પાસે આયોગ્ય કરીને પ્રાપ્તિત કરવાથી

સનાતન ૨૪ મો—પ્રાપ્તિત શુ કહેવાય ?

ઉત્તર—પાપનુ છે. કરવા અર્થે દડ કહેના શુ કહે
તે તપ કરવો, અી તે કરવાથી ચિત્ત એટલે મન તથા
આત્મા શુદ્ધ થાય છે તેનુ નામ પ્રાપ્તિત છે

સનાતન ૨૫ મો—એવુ પ્રાપ્તિત મેણુ કરે છે ?

ઉત્તર—વીસોલી મહેતા આત્માો શુદ્ધ કરવા ઇચ્છે,
તે કરી શકે છે

સનાતન ૨૬ મો—એવી ઇચ્છાવાળા કેમ યોગ્યાય ?

ઉત્તર—વીસની કહેના જેનું મન તથા ચત્ત
વગરનું પવિત્ર હોય છે, તેને શુદ્ધ આત્મા સમજવો

સનાતન ૨૭ મો—ત્રીસી કરણુ વીગેરે ચાર હેતુ અ

આનુનિમિતથી સુ કંગા છડોડો ?

ડિત્તર—પાપ, પ કાને હોડાની આધારે દાણે
તમગ અર્થાત્ મવાનો વ્યાપાર હોડાનો,

સનાય ૨૮ મો—ઉપરના ૭^૧ સમ્બો સા દા ઉપે
મના છે ?

ડિત્તર—પાપથી ત્રિમુખ થવાના છે

સનાય ૨૮ મો—તેનું નામ સુ છે, જો તે મ
ની મારે સ ૧૫ રાને છે ?

ડિત્તર—એ પડીકમણાં નામ તી આડમી સ ૧૮ છે,
જો તે હરિમાત્રી માથે સજા રાખે છે

સનાય ૩૦ મો—જે તમોએ મવાનો વ્યાપાર મુકો
છે તે પડીકમણ પ્રકારે સરીર કાઢી જાત તો દોષ છે કે કેમ ?

ડિત્તર—પ્રસિદ્ધ રીતે જાર પ્રમરે તથા તેરમે દવાના
મરજુથી છુટી એ તેરમા પ્રમરમા રાખ્યરિમદ્ અમિ
પ્રમા ૫૨ પ્રાજુષાત્ અંતે સજામજતની વિધિના એ આ
આગારનો સમાવેશ થાત છે

સનાય ૩૧ મો—એ આર પ્રમર હિમગ માગમા છે
કે અપનાર માગમા છે ?

ડિત્તર—અપનાર માગમા છે

સનાય ૩૨ મો—આ પાંખા મટી સપા અંતે
જે દરક સા ઉપરોમની છે ?

ડિત્તર—પચ છે તેની પહેલી એક વચની નવપદની
તે આગાર સખા જીજી જાતુ વચની આગાર રા મના
નીજ આગાર મટી આગાર સખાસિ કરક, નોથી દાણો

૧ તસઉતરી આદિ કમાજુ સુલીના છે ૨ આદિ અતમુધી
એકા રિતે સરમો તે ઉત્સા અને કાજસર છુટ રખાય તે અ
પના માગ છે તે પખ ઉત્સા રિ દાણી રાખવાનો હેતુ છે

મર્ગની દૃઢ કરતા, પાપથી રૂંદ સ્વરૂપમાં તટ્ટપ થવા અર્થે ડે,
એવો કાયોત્તમ અનંત પાપના પુનરો દાપ કરે છે

‘ લોગસ્સ વિષે ’

સવાલ ૩૩ મો—મયોત્તમ ધ્યાનથી છુગ થવા પડી,
તિર્થસ્તુ સ્તવન કરવાની શી મતનન છે ?

હિત્તર—તેઓનો મહા ઉપમાર માનવા અર્થે જ કેમકે
યોતાના સાર્યક માટે જે જે ધર્મ ક્રિયાઓ કરવા યોગ્ય
થયુ તેને સર્વ યોગ્યતા તેમના પ્રવચનના આધારથી છે,
તેથી તેઓનું સ્તવન કરવું

સવાલ ૩૪ મો—તેઓને કેવળ કેમ કહો છો ?

હિત્તર—કેવલિન કહેતા જેઓને પુર્ણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયુ
છે, તેમાજ લીન છે, તેથી તે કહેવું યોગ્ય છે અને તે
શબ્દથી માન જ્ઞાનાતિશય મુચ્ચ્યો છે

મવાલ ૩૫ મો—તેઓને તમે ધર્મ તિર્થ કરનાર
તથા જન કહો છો તેનું શું મતલુ ?

હિત્તર—તેઓનો ધર્મએટલે સ્વશ્રમિરૂપ સ્વભાવ છે
તે સ્વમાન વડે ભવ સમુદ્રનો તીર એટલે કિનારો અર્થાત્
પગમપા પ્રાપ્ત કર્યું છે તેમજ તેઓનું અનુકરણ કરનાર પણ
તેઓનું સ્વરૂપ પ્રત્યક્ષ કરીને, તેઓ પણ જિના । તન્દ જઈ
શકે છે વળા ખીજ રીને એમ પણ છે કે—ઘમતિર્થસ્ત્રાન
કહેતા જેઓને ધર્મરૂપ તિર્થ કરનારો સ્વમાન છે તેમા
મવરનો સમાવેશ થાય છે, તેના આદક આગ તિર્થ છે ને
ઓની વચ્ચે મર્વે બાપા પરિણામે વાણીથી ‘ધર્મ નિય પ્ર
વર્તવે છે, તેની ધર્મ તિર્થ દરતા છે ઉપરના શબ્દમા પ્ર
જુના પુ નિશય તથા વચ પ્રતિશ્ચનો મગ્ગવેગ થાય છે

સનાય ૩૬ મો—એ બે સખ પછી જાણ સમ
કેમ કલા છે ?

હિતર—ઉપગ્રી રીતે જેઓમા જ્ઞાન પુણ્ય તે વચન
નિશ્ચય છે, તેઓએ ક્રમ દેવ પજુ અનેકા દોષ છે, તે તે
મનો એથી અપાપમનિશ્ચય છે એ ચાર અતિશય
પુત્ર પુરતું જિતન કર્યુ તે મરોતમ છે

સનાય ૩૭ મો—અન્ધોચાર કરતા પદ બાજન અપ
દરી રીતે થાય છે ?

હિતર—બે રીતે તેમાં પડેલા સામાન્ય અર્થ જે કે
સરી સાચુ પડે છે તે જેમકે "લમમ કહેવા" "રસમ
થાય છે તેમાંથી રસતી કહેનાં મનુનિ અથાત્ પદમપદ
પ્રતે જાય છે, તેથી રસમ કહીને જોયે રજા બીજી રીતે
' રસમ કહેવા પડેલી અથાત્ મીને છે કે ખામિથી
પ્રજ્વલીત થયેલા અપ્ય છોવાતા દહવો છનિ રસમ એટલે
રસમદેવ સ્થામીના નામો એવી રીતે સામાન્ય અપ થાય
છે આ અપ સન નિર્વેકરેમા રખી રીતે સમજવેલ તે
જિવાન વિશેષાથ એવીજ હતના આજી મુજ્જ છે

સનાય ૩૮ મો—એ પાપમા (જો મળા) એ
બે રા રમા રુ ફેર છે ?

હિતર—સ કહેવા પાતળા સુખ કમ નેકે હિતિતરડી
કિયાથી ઉત્પન્ન થાય છે જો મળા તે સ્થુત કમ છે જે
કે મપાય કિયાથી ઉત્પન્ન થાય છે

સનાય ૩૯ મો—તમે વર મરજુ સ્કોડા તે રુ
તે તે કેમ થાય છે ?

હિતર—પ્રતિમમય આયુર હીજુ મવાથી સરીર દરમ
થાય છે તે જલ અને નાબુને વિયોગ થાય તે મળ્યુ છે

સનાય ૪૦ મો—એ પદથી એવીજ હતની સનાય

ના કચુંડે, પરંતુ “ પી ” સમ્બંધી વધારે સબર છે તે વધારે યશ છે ?

હિત્તર—બરત, ધરતના ચોરીશ છે પણ તે વખતે નેના જેવાજ તિથેકરો મહાસીદેહમા હોય છે તેમ મમજના

સવાલ ૪૧ મો—પમિયત્ત સમ્બંધી તેઓની દમ ધમ્મો છે તો શુ તેઓ પામે સમ દસા છે કે તેઓ તમાગી પ્રાપ્તના કષુન રમે ?

હિત્તર—ના, ના, એમ નથી કેમકે જે પ્રાપ્તના છે તે નિર્ણય છે, આ તે તેમજ શુઓ ઉત્પન કરવાને કારણે છે, તેથી પવિત્ર બારે પ્રાપ્તના કમ્બી ને કદી પણ નિષ્ફળ નથી

સવાલ ૪૨ મો—તેના શુઓ પ્રાપ્ત કરવાનું સાધન શુ અને તે કેમ થાય છે ?

હિત્તર—પરિન અત મરણથી છઠ્ઠા પાઠની નિધિ મુજબ મારવ જોગને રોજીને સમતા બારે વગુ તે સાધન છે તેની નિધિ ત્યાજ કહેલી છે

“કરેમી ભતે વિષે.”

સવાલ ૪૩ મો—છઠ્ઠા પાઠમા ભતે સમ્બંધે કોણ અને તે કહેવાનું પ્રયોજન શુ ? ને તે કેવી ઉપમાને સાધક છે ?

હિત્તર—એ માર ઉપકારી શુર છે, અને તે સમતા પરિણામમા પ્રવેશ કરવાની આદિમા તેઓને આમ નશુ કરી સુખ્ય કરવાન્યે છે તે ચાર ઉપમાને સાધક છે

સવાલ ૪૪ મો—ચાર ઉપમા કય ને તે દરકનો શુ શુ છે ?

હિત્તર—પહેલી “ભદત” કહેતા ભદ્ર ગદ્યોત્ત સુખમરણ કદાચ કરતા છે બીજી “ભવાત” કહેતા સાત

મયથી મુક્ત છે રીછ "બચાત" કહેતા આર મલિન્દ
બનનો અત કરનાર છે મોથી "પુજા" કહેતા હે નાથ!
તમે પુજ્યા મેઘ છે એવી રીતે બતે સુબદ્યા આર
અમનો સમાવેશ થાય છે

સવાળ ૪૫ મો—એ પાઠમાં "પડિષ્ઠામી" વીમેર
આર સ'દ છે તે ક્યા સગના છે, તેના ઉચ્ચાર કરના
મા સક્રમ થાય છે ?

હિતર—એ આર સખ્દો સુગમજ માટે છે તેના
ઉચ્ચારમાં એમ ચોતવડુ કે પુરેના સાચા નેમને છાક
નીકુ ને વિશેષ નીકુ તેમજ તેના કૃત્ય કચ્ચર સુગમજ
સમાવરખ આપાને સુકુરું

સવાળ ૪૬ મો—સાધુ આ પાઠનો ઉચ્ચાર શી રીતે
કરે છે ?

હિતર—જ્યા જગ નિયમ છે ત્યા જગ જગરામ
સખ્દ કહે છે જ્યા ફીદ, તીવીડેલ, છે ત્યા તીવીદ, તી
વીડેલ કહે છે તેમાં નકરેમી નકારેમી સાથે એમ પજુ કહે
છે કે કરતથી અ ન ન સમર્થ જનજામી એટલો તદ્દાવન છે

સવાળ ૪૭ મો—એ છઠ્ઠા પાઠમાં "પુજાસા-મી"
સખ્દ આવે છે તેની મનમન શું ?

હિતર—પુજાસા એટલે "પુજાસના" અર્થાત્
કરેલી જાગતનું "ઉપાસન" એટલે સેવન કરીશુ ' મી
એટલે હુ પોને

મવાલ ૪૮ મો—આ જગમાં આમાં કેટલા છે ?

હિતર—૨૩૮૪૨૮૭૭ ને તેર અનજ મોરલી
કરોડ ખાર જામ સત્યાથી હજાર જણે થાય છે તે પુર
અપથી પાઠમાં

“નમોથુણ વિષે”

સવાલ ૪૫ મો—સાતમા પાઠની વિધિથી શુ કરવા
મંજોડો ?

ઊત્તર—નમનપુર્વક જીન સ્તવન કરવા

સવાલ ૫૦ મો—જીન સ્તવન કરતા કઈ મુદ્રા અ
ધ્યાત્ આસન કરી બેસવું ?

ઊત્તર—બે હાથણુ ઘણી હસ્તાન્જળી જોડી પેટ
ઉપર બે કાણી ટકાની જીનમુદ્રાએ બેમનુ અને તે પચાગ
નમન પ્રણામ કહેવાય છે

સવાલ ૫૧ મો—નીચસો બેમરાનું સર્વત્ર પ્રચાર
છે, તેનું કમ ?

ઊત્તર—મહા ભીમીય વીગેરે અથકારો કહે છે કે
જીન પડીમા ચોખ્ય મુદ્રાએ બેસવું કટપચુરે સકેદ્રે ઘડુ
હાથણુ ઉચ્ચ રાખ્યુ દેખાય છે તેથી તે ચતુરાગ પ્રણામ
કહેવાય છે ગાતાજીમા ધમરૂચીએ પર્વકાસનથી સ્તવન
કર્યું તે સમય સરીર પરુધિનપણાનું કારણ છે એવા પ્ર
માણો છે તો સમજવું કે સર્વોત્તમ પચાગ પ્રણામ છે તદ્
ઉપરાત તત્તાર્થે ગમ્ય

સવાલ ૫૨ મો—એવું સ્તવન કોનું કરો છો ?

ઊત્તર—અરિહત તથા ભગવતનું

સવાલ ૫૩ મો—ભગવત કોને કહો છો ?

ઊત્તર—મગવદમ્ય અર્થાત્ ભગ એટલે જોએમા
સર્વોત્કૃષ્ટ જુણ હોય છે તે જોડ કે-સર્વોપરી એશ્વર્યવદ,
જીજ્ઞે ૩૫, નીજે વચ, ચોથો લક્ષ્મી, પાચમો ધર્મ અને
છઠ્ઠો પ્રવત્ત, એ છ તેમા સુખાનુબધી પુણ્યના ઉત્પત્તિ
દેવૃત્ય અદ્દ મહા પ્રાપ્તિદાર્ય થાય તે ઐશ્વર્ય છે (૧)

સ્વપ્રભાવ મિશ્રિત અથાત્ આત્મસત્તાના આતીત્ત્વ ભાવથી પ્રદર્શિત યોગ્ય અમલકૃતિ બરેલું, તે રૂપ છે (૨) તમને યદિ ઉપસર્ગ સદનશીનથી પ્રતિષ્ઠા પામેલા ને મદદ છે ક્ષાતીકર્મનું તુચ્છિદ યજ્ઞથી કેવળ લોકાન્તર નિર્ણયરૂપ તે શુભ (૩) અને તેની સપતિએ કરી યુક્ત તે તેમની લક્ષ્મી છે (૪) સમ્પન્ન દસ પ્રકારે દન, શીખ તપોનાવના મય ઉપયોગ તે તેમનો ધર્મ છે (૫) સર્વોત્કૃષ્ટ સિદ્ધિ એક રૂપિ આદિ મહાપડીમા વહી અડગ રહેતું તેજ તેમનું પાત્ર છે (૬) એ ■ પ્રમરતુ ભગ છે, તેથી ભગવાન કે દેવ છે

સવાલ ૫૪ મો—એ માનવી કેટલી સદા છે, અને તે શ્વ ઉપયોગની છે ?

જિસર—મપદા નર છે તેમા પહેલી અપદા અગિ દત્તાદિકતુ સ્તવન કરના ખીજી ઓધીક કહેતા સામાન્ય ગુણ હેતુ સ્તવન કરવા ત્રીજી નિસેખ ગુણ હેતુ સ્તવન કરના આથી સામાય સ્તવન માટે ઉપયોગ હેતુ પાંચમી નર હેતુ કહેતા જે ઉપયોગ હતું કહી છે તેનો વિશેષજી ઉપયોગ હેતુ છઠી પૂરની જે સપદના ગુણ દીધાવડા નિમિત્ત મરણ સદિત રાવના યોગ્ય આજી વિશેષ ઉપયોગ હેતુ, સાતમી સ્વરૂપ અથાત્ અખળીત જ્ઞાન દર્શનમા તકુષ ઊંને જમસ્તપણની નરની છે તેનો સમાવેશ પહેલી સપદમા થાય છે તે સ્તવનાનો હેતુ આઠમી સ્તવન કરનારને નીજ સમર્થન દાયક સ્તવન છે અને નવમી મોક્ષ હેતુ સપદ છે

સવાલ ૫૫ મો—ઉપરની વીધિ મુજબ કયુ ફલ કે તુ ? તે આચારનુ નામ શુ ? અને તે નવ તત્ત્વ માહેથી કેમ તત્ત્વનો સ્વભાવ છે ? તથા કયો આનસ્થક છે ?

જિસર—અમાવક જ્ઞાન એનું નામ છે અને તે આ

રિત્યાગ કહેવાય છે તે માર તત્વનો અભાવ છે અને તે પદના આવશ્યકની સાખા છે

અવાજ ૫૬ મો—આતો સાધુ અથવા શ્રાવણી અર્થે પૂવ ક્રિયા છે અને સામાયક આરશક તો આવશ્યના અધ્યયનમાથી પડેલું અધ્યયન ઉત્તર ક્રિયાનું છે તો તમે ઉપરની વીધિએ આરશક કેવા રેતુથી માનોછો ?

ઉત્તર—જેને તમે પૂરક્રિયા કહોછો તેનો સગવડ ઉત્તરક્રિયા સાથે છે તો તે હેતુ એ છે કે પૂરક્રિયા ૨૫ વૃત કરવાથી નવા કમળી આરશક અટકે છે આ ઉત્તર ક્રિયારૂપ સામાયક આવશ્યકની વીધિ મુજબ વતરાથી માતિ આપાદિ પૂરકમની આયોચના કરી શકાય છે એના રેતુથી એ પદ કહ્યા છે પરંતુ જેનું કાવ્ય સરખુલ છે

છ આવશ્યક વિશે સવાલ જવાબ

સવાલ ૫૭મો—આરશક એટલે શું ? તેના અધ્યયન કેટલા આંતે ફરકની વીધિ કરતા શુ શુભપ્રાપ્ત થાય છે ?

ઉત્તર—અવશ્ય કરતુ તે આવશ્યક છે તેના છ અધ્યયન છે પડેલા અધ્યયનથી સર્વે સાથે સમાન બારે વર્તેલુ તથા સાવવયોગથી નિરૂત થતુ તે જેમકે “ હમ જ્ઞાયાતિ સામાયિકમ્ ” હતિ વચનાત્ જીવન ચોવીશ સથુ આથી, દર્શન મોહનીનો ક્ષયોપશમ થવા મુજબ સમ્યક્તા ની શુદ્ધિ થાય છે જીવન ગુરુવદનથી જ્ઞાન તથા દર્શનાચારની શુદ્ધિ થાય છે એથી પ્રતિક્રમણથી અરિત્રાચારની શુદ્ધિ આપાત્ અતિચારાદિ દોષથી મુક્ત થાય છે પાત્રમા કાયોત્સર્ગથી જગત્સન કપાસાદિઓ જલ્ય કરવાનું જો છે તેમજ

જનની સુદ્ધિ થાય છે હતા પ્રત્યાખ્યાનથી તપ્પ અર્થાત્
પરમ્યાગી વાત કરી પરમ્યાગી લેવા કે નથી કરીને
નહી કમ આપના અટકે

પહેલો આવશ્યક

સવાલ ૫૮ મો—પહેલા આવશ્યકના પહેલા પાઠી
કે કયા પાઠો ?

ઊત્તર—પહેલા પાઠી ગુરુનો કુલમ માગુ છું

સવાલ ૫૯ મો—તે કુલમ શી ભાગનો ભાગવો
તે કેવી રીતે મળાય ? તેઓ કુલમ આપના શું કહે છે ?

ઊત્તર—હે પ્રભુ ! માત્ર કુલમથી નહીં પરંતુ આ
પરી હજાર મુજબ, આજ્ઞા કરેલો દિવસ સતિ વિગેરે જે
કાળમા માં મન વચન કાયા-ચાતુર્ય આર ગુણમાથી
અપક્રમ કહેતા નીકળીને અશુભસર્વમા જોડયા હોય
ત્યાથી “પરિક્રમ” કહેતા છુગ પાડીને પાઠા કરી સવર
ધનની કિયામા સક્રમણ એટલે પ્રવેશ કરવું એવી ચિ
ખની પ્રાપ્તિ માન્ય કરી ગુરુ કહે છે કે “તર્પણકમદ”
કહેતા તું પ્રતિક્રમ અર્થાત્ તું પાઠો કરી સવર ધનની
કિયામા પ્રવેશ કર એવો આદેશ મળ્યા સિધ્ધ કહે છે કે
‘દ્રષ્ટ’ કહેતા પ્રભુ વચન કરીને ચાતુર્ય આર ગુણમા
સામેલ અતિયાગેનું ચિત્તવન કરવા પ્રથમ કાચોતસમ વીધિ
અર્થે નમોઞ્જ સાથે કરેમિતે બળે છે

સવાલ ૬૦ મો—અહિ નમોઞ્જ તથા કરેમિતેનો
પાઠ કરી બળુશી જરૂર શું ?

ઊત્તર—જે પરમેશ્વરે પહેલા આવશ્યકનું મંગલ
અર્થ છે તેની સાક્ષીથી પ્રથમ અર્થ કરેલા સામા
યક જલને નિયોગ સુદ કરવા પછી આમજ ઉપર અતિયા

ત્રિ હોયનું ચિત્તાન કરવું છે તેથી બહાર કે

અવાક ૧૧ મો—કમ્પાનિ કમિન ॥ પાથી શુ ઃ

રના ધારો છો ?

હિતર—કામોત્સર્ગ કરના તથા તેમા બતાવેલા ઃ

પગનું સેવન કરી હિતર ગુણથી નિરુદ્ધ વત્તાયુ કોય અર્થાત્
અતિચાર શેખા હોયનો નિરુદ્ધ ચત્તની કમ્પા છે

અવાક ૧૨ મો—નિરુદ્ધ પર્તવાના કા જા ડેટના ?

હિતર—ત્રણ મન, વચન ને કાના

અવાક ૧૩ મો—એ તણ કામ્પુથી ડેટલા પ્રમારે

નિરુદ્ધચરણ થાય છે

હિતર—આઠ પ્રકારે થાય છે તે ઉમુત્તે ઉમગો દેત્યાદિ

અવાક ૧૪ મો—તેનો સમાવેશ કાયા વિગેરેમા

કરી રીને થાય છે ?

હિતર—ઉપર બતાવના આઠમાથી પડેલા “ઉમુત્તે”

એટલે છનચ્ચનથી નિરુદ્ધ બોમાયનો અતિચાર ઉત્પન્ન થાય

છે એવું બોલનાથી “ઉમગો” એટલે કામોત્સર્ગના બાવરપ

માર્ગથી અટકીને ઉદ્ધિષ્ઠ બાવનો માગ એટલે મિધ્યાના

દિક બાવે પ્રવૃત્તિ થાય છે તેને સીધે “અકરુષો” એટલે

ચરણ શીતેરી કરણ શીતેરી રૂપ કરુષ બ્યવહારથી બદ

ધવાય છે એવા અકરુષ બ્યવહારથી “અકરુણિત્તને” એટલે

ન કરવા યોગ્ય અકારે કરી શકાય છે એમ એ પછી

એક અતિચારોની પરપર વૃદ્ધિ થાય છે કેમકે ઉત્પન્નથી

ઉ-માર્ગે ગો તેથી અકરુષ બ્યવહાર અને તેથી અમય

થાય છે માટે એ ચારેનો કાયા તથા વચનમાં સમાવેશ

થાય છે તે મિવાય “દુર્જ્ઞા” એટલે એમમ ચિત્તે

આત તથા ગેદ ધ્યાન કરે છે તે “દુર્વિચિનિ” એટલે

તેવું નચ્ચન ચિત્ત, માલ કમનું ચિત્તાન કરે છે અને “અ

જુનારો એવે તેજ અન્યાર કરેણ છે તે સેન
કરણી મન્યા હવ જગ માય છે એમ મન્યો “ અબ્ધિ
હિરો એટલે તેજુ રૂપ કમ્પનું તો દેખા કરણી,
પણ સાધુ તથા આરોગી ઇન્દ્રિય પણ કચિત નથી કપરની
રીને એ આર સુદેનો મનગોમયા સમ્પદેણ ચાર ॥

સનાત ૧૫ મો—એક આઠ દુષ્ટો મેવણી ઇલા
અતિયાર લાગે છે અને તેનું ચિતન કેમી ગીતે કરુ ॥

હિતર—નમણુ લાગે છે તેથી નિટર થવા અર્થે
વસકતગીની વીધિ મુજબ કાષોત્સમ ખ્યાનમાં તે સર્વો
કમણર વાદ કરીને તેમ કપર નિરસાર રાતિ કરી

(પડેતુ આશયક અધ્યાન (આવશ્યક) મમામ)

બીજું અધ્યાયન. (આવશ્યક.)

સનાત ૧૬ મો—બીજા અધ્યાનનું નામ શુ ॥

હિતર—બોધીશ સુધુએ અર્પણ સોમસ બજવે તે

સનાત ૧૭ મો—અદિ સોમસ બજવણી જરૂર ॥

હિતર—નિર્દિષ્ટ કાષોત્સમની સમાપ્તિ થઈ ॥ તેના
હિમાદથી તેમનું રાવન કરુ અથવા સમકિત બોધની
પ્રાપ્તિ થઈ ॥ તેને વિશેષ શુદ્ધ કરતા તેનો ઉચ્ચાર કરવો
જરૂરનો છે

સનાત ૧૮ મો—અદિ સોમસ બજવા માટે કાઈ
મન બદ છે ॥

હિતર—હા છે તે માત્ર એટલોજ કે કોઈક વિદ્વાન
એવો મન બદાવે ॥ કે કાષોત્સમ ખ્યાનની સમાપ્તિ થતાજ
એક સોમસ બજી જવા પછી પહેલા અધ્યાનકની સમાપ્તિ
કરી કેમકે પહેલા વધા પાચમા આવશ્યકમા કોનો મ

ગંતી સમાપ્તિ કરતા તે બધુમ્મની જરૂર છે, તે પછી બીજા આનંદ અર્થે ખાસ એક સોગરસ જુદોજ બધુમ્મો એમ કહે છે પાચમા દાયોત્સગ અધ્યયનની ઉપેક્ષા જોતા કેટલેક અંશે એ મત વાસ્તવિક છે પરંતુ વતમાન કાળની ક્રિયા વિધિ કરના જોમા તેવો પ્રચાર હોય તેમ દેખાતું નથી ઉપરાત તત્વાર્થ ગમ્ય

(બીજી ચૌનીમ યુગો અધ્યયન સમાપ્ત)

ત્રીજો વદન આવશક

સવાલ ૬૮ મો—ત્રીજા વદન આનંદકથી શુ ક રવા ધરોછો ?

ઉત્તર—માસ ઉપકારી સુરમા સતત્રવ ગુણ છે તેો દોષકુશળ પૂજા તથા અશુભ પ્રવૃત્તિને લીધે તેઓ તેનીગ આશ્વાનના વીગેરેથી અવિનન કરી ચાન તથા દર્શનાચારો મનિઃ કર્યું હોયતો ક્ષમા માગવા ધરોછો છે

મવાલ ૭૦ મો—તે વદન કેવલા પ્રકારથી કરાય ?

ઉત્તર—ત્રણ પ્રકારથી તે એમ કે જવન ફેટા ન દન, તે ઉત્તરસનનો પત્નો પકડી દરતાજળી કરી મુખતક નમાવતુ મધ્યમ વદન તે ત્રણ આનંદન પુર્વક રતવના સહિત પાચ અંગ નમાવવા એવું બીજી નામ ચોમવદન પણ કહેવાય છે, અને ત્રીજા ઉત્કૃષ્ટ વદનથી વાર આનન પૂજક ગુણુત સુરો વદન કરાય છે

સવાલ ૭૧ મો—ઉત્કૃષ્ટ વદન કરવાનું વિધાન શુ ?

ઉત્તર—એવું વિધાન લગાય છે તોપણ દુકામા એટલુંજ કે તેવું વિધાન કરના વખતે સાધુ તથા આવક ખુદના શરીરે રજોહરણ, મુખનલિંગ અંતે મવાદ ઢકણ

વચ્ચ રામે છે સાધની તથા આરિમ પડેરેલા વચ્ચ સાથે ઉપરના
 વધાપોગા બે ઉપમચ્ચુ ડો છે સાધુ આરકે ગુરુ આસનથી
 ચારે દીસે સાજનચ્ચુ હાથ તથા સાધની આરિમએ તેથી
 પચ્ચ વધારે મર્મદ સ્થાનએ આમન કરુ જ્યારે ચાસ્ય
 જરૂર પડે ત્યારે ગુરુની આગા લેવા પછી તેમની હદમા
 અરી સમા છે કેમકે ગુરુની હદમાં આવતુ હોય તો ગુરુ
 ની આગા લેરી ન્નેછએ

સવાય ૭૨ મો—ગુરુની આગા ચી રીતે લેરી

હિતર—ધનુષામર દાવા નમાવી હસ્તાનળી વચ્ચે
 રન્નેદરચ્ચ પડી મોલતુ કે—

इच्छामि समासमणो बदाड जावणाजाये नीसिहिभाए
 એના રા દોઆરથી વદન આટે હિત જણાવીને જા
 નીને નથી કહેતુ કે ' જનુજાનાદિ સમિદગ્ગહ એ વદન
 વીધિ' પડેમો નમરા રૂપ આવસક થયો (૧) તે પછી
 ' નિસિદિ ' કહીને જગ્યા પુછ અવમુદ એટલે હદમા
 પ્રવેશ ને એ બીજી પ્રવેશ આવસક થયો (૨) પછી
 જગ્યા પુછ રન્નેદરચ્ચ અથવા ગુરુએ ગુરુ ચરચ્ચ પાસે મૂકી,
 ઉત્કટ આમન મર્મદ ગાય દોડી આવસને બેસીને બે હાથ
 નેત્રી બે સાધન વચ્ચે અપર સખી ગુરુ વચ્ચુપર દસ
 આગળી અગ્ર તા ' જ અક્ષર બેરી પાછી દસ આગ
 લી પોતાને આટે આ તા હી ' અક્ષર મોલવો એ
 બે અક્ષરે એક આગ થયુ એરી રીતે ' રાય ' ને
 બીજી અને ' રાય ' ને બીજી આવત કરીને ' સપાસ '
 કીતે ગુરુ ચરબે મસ્તક નમાવતુ પછી સીધા થઈ બે
 હાથ નેડી મસ્તકે ચાલી ' સમળીજા, મ દિગમો '
 વિરે દિગમો વધતો સુધી કહી બે હાથ દેસ ઉતારી
 ઉતારી રીતે બીજીવાર તણ આવત કરવા તેમા ગુરુચરબે

હાથ લગાવતા મદ સ્વસ્થી “ જ, ” હાથ પાડે ઉદાસતાં
મધ્યમ સ્વસ્થી “ ત્તા, ” હાથ લગાડે અગત્યતા ઉચ્ચ સ્વ
સ્થી “ મ, ” અર્થાત્ ‘ જન્તામે ’ એ ત્રણ સ્થા કથી ૫
હેતુ આવર્ત થયુ તેમજ ખીજી “ જ વળા ” અને ત્રીજી
‘ ઝમ-ચમે ’ એ બે આવર્ત કરતા ઉચ્ચાર થાય છે
તે પછી બે હાથ તથા મસ્તક શુઃ ચરણે નમાવી “ સ્વામમિ
સ્વામમણા દેવસાય વદ્ધમ ” કહી ઉભા થયુ, રજોદરણ્યથી
જગા પુછ હદ મહાર પાડા કરતા “ જાવાસીઆણ ” શબ્દ
બોલવો એ વદન સંગથી ત્રીજો નિષ્પમણ્ય આવશ્યક થયો
(૩) પછી મેં હાથે જોગમુદ્રા અને બે પગે રજીન
મુદ્રા કરી ‘ પદિક્કમામિ સ્વામમમણાણ ” વિગેરે પૂણ્ય પાઠ
બધ્યવો આ વીધિમા છે આવર્ત થાય છે એમ રીતે
ખીજી વાર વદન વીધિ કરવી પણ એટલું વિગેય ૨ ખીજી
વાર વદનની વીધિ કરતા “ જાવાસીઆણ પદિક્કમામિ ” ન
કહેતુ અને પાડા કરવાને બદલે ત્યાંજ ઉભા રહી ‘ સ્વા
મમણાણ ” વિગેરે પૂણ્ય પાઠ બધ્યવો એવુ વદન કરતા
મન સ્થિર કરતુ તેની વીધિ શિશ્ય સગીર હવાયતુ નહિ

સનાલ ૭૩ મો—ખમણીનેબે કિનામો વિગેરે
કહેતી વખતે લગાડે હાથ રાખે છે તે કેવો આવડક છે ?

હિત્તર—‘ વધામત ’ આવશ્યક છે જેમ જન્મતી
વખતે જાગ્યા બે હાથ મારે ચડેલા હોય છે તેની આ
કૃતિ સમજવી

સપાવ ૭૪ મો—એવુ વદન કરતા કેટલા આવડક
માન્યતાની જરૂર છે અને તે કયે ઠેમણે આ કયે વખતે ?

૧ બે હાથ બે ૧ રાજવા તેને જોગમુદ્રા કહેજે ૨ પગની પાની
વચ્ચે છે આમજ અને બેપગના અગ્રહાનો વચ્ચે ચાર માળ મા
રાખે તેને જનમુદ્રા કહે છે

હિતર—પચીસ આવશ્યક સાચવણની જરૂર છે તે એમ કે બે વદણની આદિમા બે વખત નમરું તે મેં અને બાર આવતે તથા ચાર વખત ગુરચરણ સ્પર્શ કરતા મસ્તક નમાવતુ તે, અને બે વખત આવમૃદમા પેસતા તથા એક વખત આવમૃદ બહાર નીકળતા નમરું એ નથુ તથા ત્રણ ગુમ્ફીનો એક અને એક વધાનતનો એ કુલ પચીસ આવશ્યક અવશ્ય કરમથી આનયક કહીએ

સવાય ૭૫ મો—એતુ વદન કરતી વખતે ગુરુ શિષ્ય વચ્ચે કેટલે ઢેંગલે સચાસ જસમ થાય છે ?

હિતર—૭ ઢેંગલે તે એમ કે પહેલો વદન ની આદિમા બોલે ત્યારે ગુરુ ' હરેણ ' કહે છે એટલે કે છાંછા મુજબ વદી બીજે શિષ્ય ' અનુમાનદિ ' કહે છે ત્યારે ગુરુ ' જાનુમાનામિ કહેડે તોને શિષ્ય કહેડે બહાક ચક્રચમપાત " એટલે તમારા ઉત્તમામથી અધોગત રહેતા મેં ચરણુ તે પ્રતે મારા હાથ સ્પર્શ કરના રજા લઈ છું ત્યારે ગુરુ કહે છે ' જહામુહ " પછી ચરણુ સ્પર્શ કરતા અનિનય થયો હોય તો તે ખમારી " દિવસો વરકનો વિગેરેથી કુશળ પૂછે છે ત્યારે ગુરુ ' સહતી ' કહે છે કે તમે પૂછો છો તેમજ છે તમો પણ તેમ થાઓ (૩) એ ત્રણ પ્રતે મોતરના સ્થાનથી ગુરુના શરીર સીધી શાન્તિ પૂજાય છે તે પછી એથી વાર સ્તનાય સળથી કુશળ પૂછના અર્થે નથુ આવગન કરતા અર્થે બે હાથ મહિત પને મસ્તક નમાવના ' જતામ ' વિગેરે કહે ત્યારે ગુરુ ' તુમ્યાવ ' એટલે તમને પણ તેમજ થાઓ (૪) પાંચમી વાર છાંછા તથા પેલ્લિને છાંછી લઈને નિશમમા ચાખેના છે તેને કુશળ પૂછવા અર્થે જવળી જવમ કહે છે ત્યારે ગુરુ જવ એમજ છે એમ કહે છે (૫) છાંછીસર અપસાવની

ક્ષમા અથ “સ્થાનેમિ” વિગેરે કહે છે, ત્યારે ગુરુ કહે છે કે
 અહપિત્તામમિ ” હું પણ ખમાવું છું (૧) એ ૭
 પ્રત્નોત્તર થતા પછી “ આવસિવાદ ” વિગેરે પુરું પાડ
 કહી અપરાધની ક્ષમા માગતા સત્યે પશ્ચાત્તાપ પૂર્વક નમે છે
 સવાલ ૭૬ મો—એવું વદન કરતા કેટલા ગુણની
 પ્રાપ્તિ થાય છે ?

ઉત્તર—છગુણની તે જેવા કે પહેલો વિનયોપચાર
 એટલે વિનયનો આગધક થાય (૧) બીજો માન વાગ
 એટલે મિથ્યાભિમાનની નાસ્તી થાય (૨) ત્રીજો ધુજ
 નીક જોડાવું શેવન કરી શકાય (૩) ચોથું જીનાશા
 ધુજન વિનય ધમ છે તેનો આતધક થાય (૪) પાંચમું
 ગુરુ કૃપા મેળવનાથી સત્ત્વ ધર્મની વૃદ્ધિ કરી શકાય (૫)
 છઠ્ઠું અક્રિય એટલે હેનટ સિદ્ધ પદ પ્રાપ્ત કરી શકાય (૬)
 એનો વિશેષ્ય વિચાર ગુરુવદન બાધ્યમાં તથા પ્રત્યન
 સારોદ્દાગદિ ઇયોગા છે

(ત્રીજો આવશ્યક સમાપ્ત)

ચોથો આવશ્યક

સવાલ ૭૭ મો—ચોથા આવશ્યકનું નામ શું ?

ઉત્તર—પડિક્રમણ અર્થાત્ પાપકર્મથી પાછા ફરીને
 સત્ત્વ ધમમા પ્રવેશ કરવાની વીધિ

સવાલ ૭૮ મો—જે પડિક્રમણ આવશ્યક ચોથું છે
 તે પ્રમથના ત્રણ આવશ્યક કરવાનું પ્રયોજન શું ?

ઉત્તર—પહેલા સામાયક આવશ્યકની વિધિથી અ
 તિયાર દોષની આજોવણ કરીને ચારિત્ર આચારને વિશેષ
 શુદ્ધ કરવો તે પછી બીજા આવશ્યકની વિધિથી દર્શના

તની કીવાના અહીં કટપી ઉત્પન્ન કરેલી અષ્ટ સિદ્ધિઓ
પર આશ્ચર્ય થઇને નવ તત્ત્વદિ સમાચારીમા ભ્રમણા ન
પામે પામ્યમે સમકીર્તનવાળા સદ્ધર્મીઓ સાથે મેળાપ
કરમે, તેના શુભની પ્રશંસા કરે ધનથી પીડાતા શુભે
આધાર આપી સ્થિર કરવા અથવા નવા જાનિએ ઉપદેશ
આપી ધનમા પ્રવૃત્તી કરાવતી સાતમે વતરામતા એટલે
સદ્ધર્મીઓની યોગ્ય ભક્તિ કરતી-તથા સદા પ્રભે કરણા
તથા મૈત્રીભાવના પામવી આદર્શ પ્રભાવના એટલે એવું
સુરેલ કામ કરવું કે જેના દેખાર ઉપરથી અગાની દુઃખો
પણ આશ્ચર્ય થઇને તને પ્રશંસા કરે અને આખર તેનો જલ્દા
પુરેક આદર કરે એ આદ આચાર દશનમમકીર્તના આ
દરવા બી સમા વિગેરે પામ અતિચાર હોયવા

હવે ચાલિત્રાચાર દહે છે

સવાન ૮૧ મો—જેના મવ સામે ચારિત્ર સખ્ત
કરે છે, તે આગિ શુ અને તેના આચાર કટના છે ।

હિત્તર—મન વચન અને કાયાના અશુભ ભેગ
પાપમા પ્રવૃત્તિ થતા હોય તેને “ પ્રણાશન ” એટલે સ
વરવા અથાત્ સદેશીને સ્થિર કરવા તે પછી સજ્જ
એટલે પ્રથમથી સામેના કર્મની સ્મરણનો નિયમ લીને
રી નાખવા રૂપ સક્રિય જગતની એટલે યોગ્ય ક્રિયા
પામવી તેનું નામ ચાલિત્ર છે અને તે પામ સુખતિ તથા
નણુ ડામો પામતી તે રૂપ આદ આચારથી એવળખાય છે
જો તે આદ આચારથી વિરૂદ્ધ વર્તે તો અતિચાર હોય
લાગે છે માટે સાધુ પુરુષ તો હમેશા તેનું મન કરવું,
અને જ્ઞાતીએ સામાનક તથા પેસદ લીગેરે સંસ્કરિત

ક્રતા સુખતિ—નુભોનું અવસ્થા વર્તન કરવું

તપ આચારવિરો

સવાળ ૮૭ મો—જૈનમા તપ કરવાનો ધણો પ્રમાણ છે તો તે તપ અને કટોડો ? કેવી ઇચ્છાએ તપ કરવા, તપના પ્રદાન કરમર છે, અને તેવો તપ કરવાનું સાર્યું સુ ?

ઊત્તર—શરીર વીગેરે સમાગ વૃદ્ધિ દારૂ પદાર્થ ઉપર પથગદ્ધ મળેલી મમતા રૂપ ચાલ, તેને મમન/ખુ માથે મમનની અર્થાત મમતાનો શેડી મમતા બારે નાતમ રમણમા નેટલો અમત ગુણનો તેનું નામ તપ કહેવાય છે કર્મથી મુક્ત થવાની ઇચ્છાએ તેવો તપ વીવડી નો કરે છે તે તપના છ બાબ ને છ અવસ્થાતર એવા બાગ પ્રમાણ છે તેનો સવિમ્ભવ દેવાન ગુરુમ્ભરી સમજાવે

સવાળ ૮૮ મો—આવળે કટવા દેવ છાના અર્થે પ્રતિક્રમણ કરવું ?

ઊત્તર—નવાણુ તથા મનભેદે એકમે ચોરીન

સવાળ ૮૯ મો—એ જે પક્ષમા સુ દે છે ?

ઊત્તર—ફેર માત્ર દેખના છે ફેરફેર નવાણુ ના તિયારને હીમાને તો ચોથા આવશ્યકમા કટવા પ્રમાણે છે આ તો તેનો એકમે ચોરીમમા મમાવેશ થાય છે દવે એકમે ને ચોરીમના હીસાનમા જાનના આટ, દસાન મમ્મ કલના સહ વીગેરે પાંચ તથા નોમકાએ વીગેરે આક મળી તો તથા બાગ વૃતના પચોતેર, ચાવન આક, તપના બાર, વીર્યાચારના તથુ તે છતી સકિનએ તથુ જોઈ ધન કરતા પ્રમાદ કરે, મથા ના પાંચ એ કુલ એકમે ચોરીમો છાડવા તે સર્વોચ્ચ છે

સનાય ૮૦ મો—મુળ અતિચાર કેવલ અને તે કષા

ઊત્તર—એ છે અને તે સુદમ તથા બાદર નેમા
સુદમ ખસ ઉપયોગ સિદ્ધાસ સમન્વય નહીં આ બાદર નો
તરતમ મમજી સમાવે તેવા છે

સનાય ૮૧ મો—એવા અતિચાર ઉત્પત્ત થવાનું
મુળ શું ?

ઊત્તર—વાસ્તવિક રીતે જીગીખથી જોતાં પ્રાક
વયો પરિમલ છે તેજ સર્વનું મુળ છે

સનાય ૮૨ મો—પરિમલ એવે શું બોલે તે શા
આધારથી મુળ કંઈ થો છે ?

ઊત્તર—અમુક પદાર્થ ઉપર મમત બાર રૂખવો
તેજ પરિમલ છે મમકે જ્યાં મમતા છે ત્યાં અલબાન છે
અથાત્ માફ છે એને બેની સાથે સબધ રખતા અદાન
મિથ્યાત્વ અદાત અનપરની એવા એવા અને દુશ્મનો
ઉત્પત્ત થાય છે તે દોષનું મુળ છે જે કે વિધિ માર્ગ
ની રીતી જોતાં નયમ અદાનતા તથા મિથ્યાત્વ વોગેરેના
અતિચારો આગોવવાની જરૂર છે તોપણ મુળ જોતાં
પરિમલ સગથી અતિચાર ઉત્તમર્ગ મામરે સબધે પ્રથમ
આગોવવા તે ઉચીત છે વિશેષાર્થ વત્તાર્ય મમ્ય છે

સનાય ૮૩ મો—જ્ઞાનના ક્ષાદ અતિચાર કેટલે કાર
ણે ઉપજે છે ?

ઊત્તર—પાય છદ્મીને ચાર કષાય તથા અશુભ ઉદ
કે આવથી સગ દુષ્ટે મરી, જ્ઞાનના અતિચાર ઉપજે છે,
તેથી નિરત થવું

સનાય ૮૪ મો—સમ્યગ દશન તથા ચક્ષુ દશનમા
કેવલ અતિચાર ઉપજે અને સમ્યક્ત્વમા કેવલ અતિચાર
ઉપજે ?

હિતર—કપોત સુન્દરી, સગ્ન ॥ ૮૨મથી, ધાગુ
 મનસુદના આમેદથી, આજીવીમના અધિમરીથી, રા
 નિય સરણથી, મિથ્યાત્વની ધામધુમ જોડા જવાથી
 તથા તેના મમનમા જન આન કરતા વીગેરેથી દશ પ્રક
 રોર દાગે છે, તે ટાળવાની જરૂર છે સમ્યક્ત્વના દોષ
 માં એમ સમજવું કે જીવન પદાર્થની અસમજણને લી
 ધે જન વચનપર ચમ રાખે, કુર્બાનીની દાબીક દિવા જે
 ક તે ઉપર અભિલાષ કરવા-નિગેરે પાચ દોષ છે તેો
 રાજીને રસીન મોદનીય કમના ક્ષયોપસમ વીગેરેથી પ્રગટ
 થયે જે જન પ્રબીન તત્ત્વ અથા રૂપ શુદ્ધ આત્મ પશ્ચિમી
 કમનદ, તેો શુદ્ધ રાખવો

ચારિત્રાચારના સમયે અતિચાર વિષે

મનાસ ૬૫ મો—આવકનું દોડલું ચારિત્ર છે, તેમા
 કેમ કરવાથી અતિચાર દોષ લપટે છે ?

હિતર—ચોતાને અથ અથવા પરાણને અર્થે તથા
 સાધુ જોડો-આપણ અથવા પુન્યો અર્થે અમનાકિ જોડા
 પાન વીગેરે નીપજવરા, હકાપોડ સમાગમ કરે કરાવે જા
 બધું જાણે એ જ અપાના રૂપ રથાક સેવકથી આપના
 દેવ ચારિત્રમા દોષ દાન્ય થાય છે તે મજાડો ત્યાગ
 કરવા ચોખ્ખ છે

ચારિત્રાચારના વિરોધ અતિચાર ટાળવા વિષે

મનાસ ૬૬ મો—આવકના વ્રત કરવા ઓ તેમા
 અધ્યવ્રત, શુભવ્રત ઓ સિક્ષા વ્રત, એવા ત્રણ વિભાગ છે
 તેનું ની રીતે છે ।

જિત્તર—જાર નત છે તેમા આદિના પાચ અડ
નત, એટલે માધુના મતની ઉદ્દેશ્યે ઉચ્ચ અર્થાત અપુ
૮ છે તેવું ખીચ્છુ નામ સ્થુન મત છે એમ્લે સુક્ષ્મ
ખા નો ન જાનના નેપા છુ સ્ત્રીને સ્થુન જાખનો ક
રવાની પથાસમિતિએ ખમી કરી છઠ્ઠ સામ્યુ અને આ
કમ્લે એ તથ્થુ સુચ્ય મત છે એમ્લે પ્રથમના પાચને દમવી
શકે એવો સુચ્ય પ્રાપ્ત કરવે છે નવમા વીગેરે ચાર વીક્ષા
મત છે તેની કિત મુજબ રતસથી પ્રથમના આઠ મતનું
વીક્ષયુ લીરેનું ને ફળદ્રુમ નીરડે છે મારે વીક્ષયુ રૂપ છે

મનાવ ૮૭ મો—પહેલું મત મદલુ કરતા મો
લામ થાત છે ?

જિત્તર—પાચ સુક્ષ્મ એન્દ્રીનો તથા એન્દ્રી વીગેરે
માર પ્રસમનને જાણીને દલ્લગીયો ત્યાગ થાય છે

મનાવ ૮૮ મો—કેટલે કરલે કેટલે જોગે કેટલામે
આકે, અને કેટલી મીએ એ જત લેવાય છે ?

જિત્તર—એ કરલ ને દુ પોતે દલ્લુ નહી, પરપામે
દલ્લાનું ની તથ્થુ જોગે તે મન, વચન આ કાપાએ
કરી,એ મેને તથ્થુ મળી રેવીકો આકે થાય છે ને તે
ની મી અથાત્ જાગા હ થાય છે

મનાવ ૮૯ મો—તેમાં કેટલે પ્રકારે દોડ ઉપજે છે
અને તે કયા ?

જિત્તર—પાચ પ્રમાદ સેનતાના પ્રસમથી બેમાન
થાત છે ત્યાર તે જતમા પાચ દોડ ઉપજે છે તે બધે
પહે વીગેરે પાચ સમજી તેનો પરિવામ કરવો

બીજા મૃપાવાદ પ્રત્ત વિષે.

સવાલ ૧૦૦ મો—બીજુ પ્રત્ત મહણુ કન્તા રાગે ત્યાગ થાય છે ?

ઉત્તર—શુભ મૃપાવાદ કહેતા, મોટું જુકું ઝટને અમ મ બોલનારો

સવાલ ૧૦૧ મો—ઝટને પ્રમરે જુકું બોલાય છે, આ તે કયા ?

ઉત્તર—પાય પ્રકારે જોનાય છે પરેસો નર કન્યાના સારા નગસા લક્ષણુ અપનક્ષણુ ઠાવના બી ને માય, બેસ વીગેરે પર્યુ યોગ ધણા દુધાળા અથવા સુનક્ષણા કુનક્ષણા ઠાવના રીતે પોતાની તથા પાત્રી જાળીનો જોણી અધીખ ઠાવની ચોથો થાપણુ મોપણુ વીગેરે બામનમા જુકું બોલવું પાયમો મત્સર અલકારથી અથવા લાય લઇ જોગી શાલી વારે અથવા વિશ્વામનાન કરે એ પાય મુખ્ય છે તેમ ઉત્તર બે. ધણા થાય છે જેમાં રાત્ર્ય વિરહ અને ધન વિરહ વિગેરે અન્યાયો સમાવેશ થાય છે એવું અસત વચન તથા અમત્ય મ દારો ત્યાગ કરેનો

સવાલ-૧૦૨ મો—એ પ્રત્ત કેટલે કરશે, ઝટને વેગે, ઝટલી મગીએ ને કેટલાગે આગે મહણુ કરાય છે ?

ઉત્તર—પહેલા પ્રત્તની રીતે આગે સવાલનો જવાબ સમજવો

સવાલ ૧૦૩ મો—એ પ્રત્તમા કેટલા અતિચાર દાખા આ તે કુલે પ્રમરે ઉપજે છે ?

ઉત્તર—પહેલા પ્રત્તની રીતે પાય છે આ તે પ્ર માદ મેવાથી ઉપજે છે તે સહમાજખણે અર્થાત્ ખોટા

અળથાના વિગેરે પાચ દોષ ગણાય છે તેનો સમજને
પરિણામ કે વે

ત્રીજા વ્રત વિષે

સનાય ૧૦૪ મે—ત્રીજુ વ્રત ધરણ કરતા યાગે
ત્યાગ થાય છે ?

ઉત્તર—ત્રીજુ અદત્તાવનનો અર્થાત્ રત્ન ત્રિનાર
પરખી વસ્તુ ઉપાડી લનાથી લોકોમાં નિદા અંગે રાખ
ત ફોદ બરવો પડે તેવી ચોરીનો ત્યાગ થાય છે

સનાય ૧૦૫ મે—તે ચોરી કેટલા પ્રકારની
મણાય છે ?

ઉત્તર—૭ પ્રકારથી ગણાય છે તે ખાતર પાકતુ
પાતળી ગાસડીઓ છાગી લેવું, કુચી લામુ કરી પાગમાં
તળા ઉપાડી લેવું, ધણીજાતી નસ્તુ બાજુમાં છતાં ઉપાડી
જરી સધવામાં છુગનાના વિગેરે મોગી ચોરી ગણાય છે
તેના આવકો ત્યાગ કરે છે તેના કસ્યુ જોય, આપને
કાગી પડેલા નવ પ્રકારે આદરે છે એ વ્રતના પાચ દોષ
છે અને તે પ્રમાદ સેવકથી ઉત્તરે છે તેમાં તમ હાર
એટલે બહુ મુશ્કેલી ચોરે ॥ વસ્તુ મળતી લેવી તે સ્તોનાકત
દોષ છે ચોરો ખચતી મદદ કરતી તે પ્રભોગ દોષ છે
જોગ માનને ખતના રૂપમાં આણી વેચવો અથવા ખરી
બતારી જોડો આપવો તે વપ્રનિરૂપ દોષ છે રાખ્યનિરૂદ્ધ
દાણ ચોરી કરવો તે વિરુદ્ધ ગમન દોષ છે જોડા તેના
માખ રાખવા તે કુનોન દોષ કહાય છે તેઓનો સમજણ
પુનઃ ત્યાગ કરેલા

ચોથા વ્રત વિષે

સવાલ ૧૦૬ મો—ચોથું વ્રત મહત્વ કરતા શાળે ત્યાગ થાય છે ?

જિત્તર—પરમ્બી અથવા પરપુરુષની સાથે કામભોગ કરાવે તો તેમજ પોતેજ સ્ત્રી પુરુષ પોતા સબધી કામ ભોગવે ત્યાગ કરે છે

સવાલ ૧૦૭ મો—એ વ્રત મહત્વ કુનારાઓ કેટલી જાતના સ્ત્રી પુરુષોના ભોગ ભોગવનાની બધી કરે છે ? આં તેના કેટલા કરણ, ભોગ ટાળીને આકે મથાય છે ?

જિત્તર—જેઓ સર્વથા ભોગની બધી કરે છે તેઓ દેહ સબધી સ્ત્રી તથા પુરુષના ભોગની બેકરણ, તથા ભોગ, કાઠી ને તેવીસમે આકે કરે છે મનુષ્ય તથા તિર્યચ ॥ સ્ત્રી પુરુષ સાથે ભોગ કરવાની એક કમ્બુ એક ભોગ, એક ટાળી અને બીજીઆમે આકે બધી કરે છે અર્થાત્ સોમના દોના ન્યાયથી માત્ર કાપાનું મથન કરાવી બધ પડેલા દોષ છે

સવાલ ૧૦૮ મો—એ વ્રતમાં કેટલા દોષ છે આં તે શાથી ઉપજે છે ?

જિત્તર—પાપ દોષ છે આં તે પ્રમાણથી ઉપજે છે તે જોડા કે ધત્તરીઆ કહેતા કાષ્ઠએ મહત્વ કરેલી અથવા બીનાહીતા ન કરેલી દોષ, કુમારીના અથવા વિધવા દોષ તેની સાથે અથવા તેવીજ રીતના ચાર પુરુષ દોષ છે, તેઓની સાથે ભોગ કરે, વિકાર વધે તેવી વારતા, કથા કે શરીરના અપભ્રંશથી વીજેરે ચરિત્રો કમના નિકટ-સબધી સિવાય પારકી સગાઈ, સાદા, નાતના મેળની આપના કન્યાઓ હાથ પકડી તેનું દાન આપવું પોતે છટ રાખેના

કામભોગ ઉપર અતિ આશક્ષ પડીને શરીરની મજબૂતાઈ
માટે ધાતુ કેર અને વિકાર વર્ષક ખોસક ખાસથી એ
મતને દોષ છે માટે સમજાવ્યું પૂર્વક ત્યાગ કરવો

પાંચમા મત વિષે

સવાળ ૧૦૯ મો—પરિમલ એટલે સુ અને ને
કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—પરિમલ એટલે મનને ગમે તેવી વસ્તુ ને
કે સચેત અચેત અને મિત્ર યોગ્ય મુશ્કેલી અથવા
વધારે મુશ્કેલી, સરખ અથવા સ્થૂલ એ સર્વ ઉપર માન
નમતા રાખીને મલકવું કરવું તે પરિમલ કહેવાય છે, ૧
તેના નવ પ્રકાર છે

સવાળ ૧૧૦ મો—નવમાથી પહેલો કયો ? તેના
કેટલા પ્રકાર છે ?

ઉત્તર—પહેલો દગથી ખેડાય તે જેવર છે તેના
નવ પ્રકાર છે તેમાં ને રેટ તથા કામથી પાળી પાવ
તેને રોટુ ક્ષેત્ર કહેવાય છે વસાવના પાણીથી ને પાકે
તેને હેટુ ક્ષેત્ર કહેવાય છે ઉપરની મેય રીને પાકે તે ઉત્તમ
કહેવાય છે

સવાળ ૧૧૧ મો—બીજો પ્રકાર કયો ?

ઉત્તર—વસ્તુ એટલે ઘર વિગેરે માનેલી જમીન
તથા ભેદ છે ભોવતવાળું ઘર તે ખાત જમીન કહેવાય
એક પછી એક માગ બાધવા ને ઉત્તીન જમીન કહે
ત્રીજું ભોવરા તથા માગ બેને કસવાત તે ખાતો
જમીન કહેવાય ત્રીજું રૂપુ એયુસોનું અને પાંચમું
તે પંચમ આર-પ્રકાર છે એક મણુત્રીએ વેચાય

તે, બીજું તોળીને વેચાય તે, ત્રીજું ગજ વતી ભરીને વે-
ચાય તે, અો ચોથું પરીક્ષા કરી વેચાય તે એ ચારનો
સમાવેશ થનમા ચાય છે છઠ્ઠું ધાન્ય તે ચોવીસ જાતનું
અનાજ ૬ સાતમું દુધ તે એ પગવાળા નોકર વિગેરે
આઠમું ચોપમ તે ચાર પગવાળાં માય, એ સ વિગેરે નનમુ
તમામ જાતો ધરવખરો એ નવ ઉપગ્રથી મમતા ધટાડીને
તેની હદ બાધવી

સવાલ ૧૧૨મો—એ મત કેટલા કરણ, જોગ,
મી ને આઠથી આદસય છે ?

ઉત્તર—એક કરણ, ત્રણ જોગ, ત્રણ કાટી ને તેરમે
આઠે આદસય છે

સવાલ ૧૧૩—એ મતનો કેટલા અતિચાર છે અો
તે કેમ કરવાથી ઉપજે છે ?

ઉત્તર—ધર તથા ખેતર વિગેરેની કરેલી હદ ઉપરાત
રાખતા તે, આદિ પાચ અતિચાર છે, અને તે પ્રમાદ સેવના
થી ઉપજે છે માટે સમજણ પૂરક પગિયાગ કરવો

ગુણ મત વિષે.

સવાલ ૧૧૪—ગુણમત કેટલાં અને પહેલું કયું ?

ઉત્તર—ત્રણ છે તેમા પહેલું દીગ પરિમાણ એટલે
૭ દિસે જ, આવ કરવાની હદ કરવી તેનું ઉપનામ દીચી
મત છે

સવાલ ૧૧૫મો—દીચા કેટલી અને તેમા કેટલી
ઉપ દીચાનો સમાવેશ ચાય છે ?

ઉત્તર—હચી, નીચી અને ત્રીજી એ ત્રણ છે
તમા પૂર્વાદિક ચાર ઉપદિશા તથા ઇશાન વિગેરે ચાર

અવર દિશા એ આવેલો સમાવેશ થાય છે

સવાલ ૧૧૧ એ—કુલ કેટલી દિશાઓ છે ને તે ?

જણવાનું સુ પ્રયોજન છે ?

ઉત્તર—કુલ દશ દિશાઓ છે આશ્રય રોકવા

અથ તેમાં જ આવ કરવાની દર બાધથી એ પ્રયોજન છે

સવાલ ૧૧૭ એ—એ મત કેટલા જોમ કરવા ને

કાગી તથા આકાશી આદિય છે ?

ઉત્તર—એ કમ્બુ તથા જોમ ૭ કાગી ને રેવીશમે

આકે આદિય છે

સવાલ ૧૧૮—એ મતના અતિચાર કેટલા ને તે કેમ

કરવાથી ઉપજે છે ?

ઉત્તર—ઉચ્ચ દીકા વિગેરે દીકાઓમાં જ આવ

કરવાની બાધથી દર ઉપરાત જ આવ કરવાથી પાચ

દોઢ ઉપજે છે અને તે પ્રમાણ સેવવાથી થાય છે મારે

સમજાણ પૂરક પરિચય કરવો

બીજા ઉપભોગ, પરિભોગ, પરિભાગ દુલ મત વિષે,

સવાલ ૧૧૫ એ—ઉપભોગ એટલે સુ ?

ઉત્તર—ભોજન પાન વિગેરે જે બીજા એકલ વાર

વાપરવાને કામ આવે તે ઉપભોગ કહેવાય

સવાલ ૧૨૦ એ—પરિભોગ એટલે સુ ?

ઉત્તર—અગર પોષાક વિગેરે જે બીજા દર વખત

વાપરવાને કામ આવે તે પરિભોગ કહેવાય

સવાલ ૧૨૧ એ—તે મતના મુળ બેદ કેટલા અરે

તે કયા ?

ઉત્તર—મુળ બેદ એ ૭ તેમાં પરબો ભોજન પાન

નિગેરો તથા બીજે કમ એટલે વેચાણો એ બે

મવાસ ૧૨૨ મો—આવકોએ કેવું બોજન પાનન કરતું ?

ઊત્તર—મદિય, તાડી વિગેરે તુચ્છ ચીજો ન પીરી, મામ બસખું તથા મધ, માખણ, કદમુળ વિગેરે બનોમ આતકાવ, ત્રમણ ચડેલા બાજીયા તથા તથા બારીશ જાનના અમરુષ તે કુમર, ઉમર, બોર, ૧, પિપરના પેપા વિગેરે હા ખાવા અસાધ્ય છે તે મિચાવ ખાવતા આ ઉચ્ચ પ્રમાણના બોજનપાન કરસમા પશુ દદ બાધરી

મવાસ ૧૨૩ મો—એ નત કેટલા દરખુ ભેગ, કાઠી ૧ આકે આદત છે ?

ઊત્તર—એ દરખુ, નશુભેગ, તથા કાઠી ૧ તેરમે આકે આદત છે

મવાસ ૧૨૪ મો—એ નતના કેટલા અતિયાર આ તે શાધી ઉપજે છે ?

ઊત્તર—વીસ છે અને તે પ્રમાણ મેરાથી ઉપજે છે

મવાસ ૧૨૫ મો—વીસમાંથી બોજનના કેટલા આ કમ્બાદનના કેટલા ?

ઊત્તર—બોજનના સમેત આદા, એ વિગેરે પાચ છે, આ કમ્બાદનના ઉગાસમ વિગેરે ૫૬૨ છે

મવાસ ૧૨૬ મો—કમ્બાદન એટલે શું ?

ઊત્તર—કનની આગક આવવાના રસ્તા તે કમ્બાદન કહે છે

મવાસ ૧૨૭ મો—એ ૫૬૨ કમ્બાદનમા કમ્બાદ કેટલા, વેપારના કેટલા આ મામાન્ય દોષ કેટલા ?

ઊત્તર—અમાર વિગેરે ૫૬૨ પાંચ દોષ કમ્બાદે હાન ખરીદ્યા વિગેરે બિજા પાંચ દોષ વ્યાપારના છે ૫૩ તે પાધી, ચરખા વિગેરે ત્રીજા પાંચ દોષ મામાન્ય છે તે મવ મગ ૫૬૨ કમ્બાદન દોષ થાય છે

સવાલ ૧૨૮ એ—એ પદરમાંથી આવકને કે
એમ છે કે કેમ ?

જિતર—એ પદરમાંથી કેટલાએક લોકો વિરલ અને
અમ વિરલ કુબાપર મણુવ છે, તે કરતુ ઉચિત નથી
સવાલ ૧૨૯ એ—જો પાંચ દોષ કર્મના છે તેમાં
કયા કયા પદાર્થો સમાવેશ થાય છે ?

જિતર—પહેલો ઈશ્વર કમ તેમાં કાષ્ટ જાગી તેવો
માનસ રેચણ, તે સિવાય અઘીના આરમણ્ય પદાર્થોને
કે સોની સુદાર કુભાર આવમાર આશુળ્લ દસવાઈ ને
કે સાસ વિમેરેના આપારો સમાવેશ થાય છે બીજા વન કર્મમાં
બાગ જગીયા રોપાવવા વન સન કપારવાં છેલ ૧ એલ ૨
આડવા પીસવા વિમેરેનો સમાવેશ થાય છે ત્રીજા સાડી એ
દશે રોકટ અથાત્ માર્ગ, વહેલ રર, કમણીમાં વિમેરે નર્ત
કાપી જલ્યા નખ રખવા તથા એવો બાકી કમ તેમાં મન
કુર ગાડા વિમેરે તથા જગદ કિટ મરિય ૪ ખર ૪ ખચર
ધોડા વિમેરેના આડ લેવાનો સમાવેશ થાય છે પાંચમો દોડી
કર્મમાં એવીજ જાતના અનાજનાં ખર્ચાં કરવાનાં દગ્ધવા,
બરડાવવા ખાંડવા કુટવા વીમેરે તથા પૃથ્વી દોડી ને કુવા,
વાવ સરોવર વીમેરેના કદાકટ રખવા વીમેરેનો સમાવેશ
થાય છે એવાં પાંચ આમન્ય કમ વિવેકી આચક કરતુ નથી
સવાલ ૧૩૦ એ—પાંચ કુબાપર કેને કદોડો ને
નેમ કેટલા આપારો સમાવેશ થાય છે ?

જિતર—પહેલાં દત્તચણી ૭માં કાવ નખ લાડ,
અમ રીંગડાં રખ કોડી, કસુરી વિમેરેનો સમાવેશ થાય છે,
બીજા સખચણીનેમાં લાખ પાવડીનાં કુચ કમુનો ૬૪
તાગ મણુસીમ મળી મણુમાં ૮૪ મણુપર વિમેરે દેતાથી
૧ માપવુને ૨ વિધી નાખવું તે ૩ પામ ૪ મરિમ.

ખીન જીવોનું મૃત્યુ થાય તેનો સમાવેશ થાય છે ત્રીજા રસ વાણીજેમા ચાર મહા વિગય જેવા કે ધૂન, ગોળ, તેલ, દુધ દહી, વિગેરે ઉચ્ચ રસનો સમાવેશ થાય છે ચોથા કેસવાણી જેમા મોર, સુડા, મનુષ્ય વિગેરે જે પગલાજાનો વ્યાપાર તથા ગાય, બેસ, ઘેણા વિગેરે ચાર પગલાજાનો સમાવેશ થાય છે પાંચમા વિપ્રાણીજેમા રોમલ, સીંગડીઓ વહનદમ, અરીણુ સાનુ બાગ તથા હાથ વિગેરેથી ધણુ જીવો મરે તેનો સમાવેશ થાય છે એવા વ્યાપાર કરતા ઉચ્ચિત નથી

મનાય ૧૩૧ મો—સામાન્ય વેપાર કેટલા અંગે તેમા કેટલા વ્યાપારનો સમાવેશ થાય છે ?

ઉત્તર—તેપણુ પાંચ છે તેમા પહેલા યત કર્મમા, દીક્ષા ધર્મ, ખાડશીખા, સામેના વિગેરે ગનાની વેચવા તે યત્ર કમ છે તેમજ પીનણુ કર્મમા ધાણી, ચરખા, જીન વિગેરેમા તન, સરસવ, એરડી, તથા કપાસ વિગેરે પીન વાનો સમાવેશ થાય છે ખીન નીલ જીન કમમા નિદયપણે કાન, નાક કર્પિયા, વિધવા સ્ત્રીકમળ બાળવા બનવરે તથા મનુષ્યને નાજર કરતા વીગરે અનેકનો સમાવેશ થયો છે ત્રીજા દયગીને દાવણી એટલે અમુક રથનો બાળવા માટે અગ્નિનો દાહ કરવો તેમા મહા ધાનકી કર્મનો સમાવેશ થાય છે ચોથા જગસોસણીઆમા સરોવર-દહ તળાવ, કુવા, વાવ વિગેરે ઉલ્લેચ્યનનો કનાકર સખવા વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે પાંચમા અસર્જ્ય પોસવા એટલે અમ જતી પોપણુ કરતા તે, જેમ કે કુતરા, મિનાડ નહાર સીંદ્ર ચિત્રા વિગેરે તથા છોકરા, છાડીઓ વેચાના લઘુ પાણીને વેચવા, તેઓની પાસે કુકમ કરાવી ઉપજ લેવી તેમા સવ નિરુદ્ધાચારીઓનો સમાવેશ થાય છે જે પાંચ પથુ સામાન્ય

(૧૦૪)

કમના વ્યાપાર ગણાય છે તે જાનકોને કરવા અપેક્ષા છે એ પર કર્મ વ્યાપારના તથા પાપ બે જનના મળા કુલ વીચ અતિચાર છે અને તે પ્રમાદ સેવચથી થાય છે તેનો સમજાવુ ૧૧૩ પગિવાગ કરવો

ત્રીજા અનર્થાદ ડ ગુણમત્ત વિષે

સવાલ ૧૩૨ મો—આ માત્ર અનર્થાદ કેમ કહેવાય છે ?

જિત્તર—પોતાની મતલબ સિવાય પારકા મનમાં અભિમાનથી જોગાઇને નિરર્થક કમનો દડ ઉપાજન કરવાથી કહેવાય છે

સનાલ ૧૩૩ મો—એવા દડના કેટલા પ્રકાર છે આ તે કયા ?

જિત્તર—ચાર છે તેમાં પહેલો “ અપધ્યાના અગિત અનર્થ દડ તેમાં આત તથા રોદ્ધ ધ્યાનના અધવ સાધથી વૈરીને છુટા બાધમાં મારવા કે તેના માગ પર નિગેરે બાગવા હચ્છીત ઓસાથે વેભવ લેવો, વિગેરે માગ ધ્યાનનો સમાવેશ થાય છે (૧) બીજો ‘ પ્રમાદ અરિત અનર્થ દડ ’ તેમાં ચાર નિઠાઓ કરે તેનો તથા પ્રમાદ વરે થી તેમ દુષ દહી વિગેરેના પ્રમ ઉચાડા મેલવાથી શરદિસા થાય વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે (૨) ત્રીજો દિસ પ્રદાન આપ દડ તેમાં મદી ખાડણી વિગેરે પાપો ગરજુ પરને માગા આપવા વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે (૩) ચોથો પાપ કર્મોપદેશ અનર્થ દડ તેમાં ધમ થવાની આશાએ પાપો ઉપદેશ કરે તે નમકે નહાવુ થાવુ બાગવુ બેઠવુ બેઠવુ નિગેરેનો સમાવેશ થાય

■ એ ચારે અનર્થોદયી આનંદે નિવૃત્ત થવું યોગ્ય છે
સવાલ ૧૩૪ મો—સ્વાથ દડ કો કહે છે ?

જિત્તર—ખાસ પોતાનાજ પર કાપો સુધારના તથા
ડીકટ સખધીઓ ॥ કામોમા જોડાવું તેને કહે છે.

સનાસ ૧૩૫ મો—એ વ્રતના કેટલા અનિચાર અને
તે કામો ઉપજે છે ?

જિત્તર—પાચ છે તેમા પહેલો “ કાચો ” એટલે
કાચ તે વિવિધ વિહાર ઉપજે તેની નિકાઓ તથા વાતાઓ
કહંવી સામગ્રી (૧) બીજો “ કુકુષ્ઠો ” એટલે હાથ,
પગ, આખા વિગેરે સરીતની કુચેલા કરીને બાક, બનાવવાની
માફક ચરિત્રો કરી હાસ્ય ઉત્તમ કરાવું (૨) ત્રીજો મોહ
રીએ એટલે મુખરી તે વગર નિચાવા અપમીત શબ્દો
ચાર દરના (૩) ચોથો અદિગરજો એટલે પાપની બીજો
એકી કરી સખધી તથા તેની લેન દેન કરવી (૪) પા
ચમો ઉપભોગ, પરિભોગ, અતિરકત એટલે દદ ઉપરાગ
ખાવા, પીવા કે પહેરના, આના, વિગેરે બીજોનો મમદ
કરવાથી બીજાઓને તેની લાલચ વધે (૫) એ પાચ અતિ
ચાર છે અને તે પ્રમાદ સેનવાથી થાય છે તેનો ત્યાગ કરવો

સવાલ ૧૩૬ મો—એ વ્રત કેટલા કરણ, જોગ,
શીત્રી અને આકાષી આદરણ ?

જિત્તર—એ કરણ, ત્રણ જોગ, છોકરી, અને તેરીસમે
આદરણ ?

સનાસ ૧૩૭ મો—ઉપરના ત્રણેને ગુણવત્ત કહેવાનું
પ્રયોગન શું ? અને તે કાને ગુણ કરે છે ?

જિત્તર—પ્રથમના પાચ સ્થૂળ વ્રત મદ્યકરનાતઓને
ઉપરના ત્રણે ગુણ વ્રતની ક્રિયા મુજબ વતવાથી મહા ગુણ
પ્રાપ્ત થાય છે કેમ કે ગુણ વ્રતની મદ્યથી સ્થૂળ વ્રત પડે છે

(૧૦૧)

સનાય ૧૩૮ મો—ચુગ મત પાળનારો એ ?
મત કેવી રીતે મદદગાર થાત છે ?

જીતર—પાય ચુગ મત મદદ કરનારો એને પોતાની
અમજસક્તિ મુજબ જીવિસા વગેરે પાય આશ્રના
અધમાથી દેસ શ્યામ એને નેટના પાળી સમય તેટલા
વિવગ મદદ કરે છે તે સિવાય પોતાનો શુદ્ધપાત્રમ
નેટના આશ્રની છૂ સખાથી આસે તેમના આશ્ર
કાંતી દર્શા રહી સેવક તો માટે છૂ મતની ક્રિયા
મુજબ હદ બાધે છે તે પાળી છૂ સખેવા આશ્રવાથી
ઉપભોગ પરિભોગને અર્થે એક વિનસમા કેટલા પદાર્થો
સેવા તે વિગેરે કિય સિધિ કરી સમય છે તેથી સમજતું
કે સાતમ મત ચુગ કતા ચુગ એવી રીતે ઉપભોગ
પરિભોગના પદાર્થો પોતાના તથા નિકટ સંબંધીઓના
સ્થાપ માટે સેવે છે પરંતુ નિચયે પારખ માટે અનર્થ
દડ સેવક નથી એવી ધારણા ઉપરથી સમજવું કે આમ
મત ડહકતા ચુગ એમ ત્રણે મત ચુગ કતા થાય છે
અને તેની માલથી પ્રથમના પાય મત પરિવપણે પાળી
સમય છે

શિક્ષા મત વિષે

સનાય ૧૩૯ મો—શિક્ષા મત એટલે શું ? ધર્મીક
માર્ગોમા તે શું માફ કરે છે અને ને કેટલા છે ?

જીતર—શિક્ષા એટલે પુરી સમજણ લેવી તે આ મત
એને સમજતું ૧૫૩ વવવુ અર્થાત્ તે ધર્મમાં પ્રવેશ કરી
બહીવડા પ્રાપ્ત કરવું તો કહેવાય છે તે એમકે કાષ્ઠ દિવ
મિત્રનું આત્મારો શિક્ષક સિદ્ધ વગને નીતિશાસ્ત્રનો

અભ્યાસ કરાવે છે અને તેને આધારે સહેલાઈથી લક્ષ્મી ઉપાર્જન કરી સુખી થઈ જોગની સડે તવો રસ્તો જ તાવે છે તેમજ સ્થુળવ્રતતથા સુજ્ઞ વ્રતનો અભ્યાસ કરના ઉપરાત પોતાના હિતને માટે શિક્ષાવતી શિક્ષણ લઈ તેની દ્વિયા મુજબ વર્તનારાઓ મનર કષ્ટોક દાર્દ્રમા દ્વેદમદ નીવડે છે, આ તેના વ્રત ચાર છે

સવાલ ૧૪૦ મો—જો વ્રતમાંથી પડેલુ વ્રત કયુ આ તે મદલ્ય કરનારાઓ શુ રજા પ્રાપ્ત કરાવે છે ?

હિત્તર—જો નવમુ સામાયક વ્રત છે તેમા સમજણ પૂરક પ્રવેશ કરનારના નશુ જોગને સમાધી કરાવે અર્થાત્ પોતાની આધિન કરાવે છે

સવાલ ૧૪૧ મો—પોતાને આધિન થવાનુ લક્ષણ શુ છે ?

હિત્તર—રાગ તથા દ્વેષ જો બેમાંના પરાધિ પશુમા જોટી ઘટપડે તોટલીજ સમાધિ વધે છે તેજ પોતાનુ નાધીનપણું સમજવુ

સવાલ ૧૪૨ મો—જો વ્રતમા પ્રવેશ કરના પડેલા નશુ જોગ કિયે જાને જોડેલા દના ?

હિત્તર—દુ પ્રતિ ધ્યાનમા

સવાલ ૧૪૩ મો—દુ પ્રતિ ધ્યાન જોડે શુ ? તે જોડવા આ કેમ જોગખાય છે ?

હિત્તર—“ દુષ્ટ ધ્યાન ” અર્થાત્ સાવધ કહેના પાપ વ્રુતિમાં પ્રવેશ કરનો, તેી કહે છે, તેના નશુ પ્રગર છે તેમા મનથી પાપનુ ચિત્તન વચનથી તેનુ કથન અને કાયાથી તેનાં દુષ્ટત્વો કરના પ્રવર્તક થનુ તે તેના લક્ષણ છે એમા વચનમા “ અણુવર્ણિય ” કહેતા અણુવ્યવસ્થાન અર્થાત્ સામાયકનો નિયમિત વખન, પૂણે થવા અગાઉ, અથવા અનાદરથી તે વ્રત પાળવુ, કે મદલ્ય કરવુ પાયમા

વચનમાં " સહ આશ્ચર્યીઆ " કહેતા પ્રમાણ તથા નિદાથી તે મત મદલ કરવા કે તેથી છૂટા થવાના ઉપયોગથી શુન્ય રહેવું એ પાપમાં નોંધવું તે પરિપિન છે, અને તેથી અટકવું તે સ્વધીન છે તેનેજ સામાધી અર્થમાં સમતા કહે છે

સનાતન ૧૪૪ મો—એવું સામાયક લેવા છતાં મનું નિમિદ્ધ થવું નથી તેથી પાપના કાર્યનું અનુમોદન મહા ભય છે અને તેવાજ કારણથી સામાયક બમનો દોર ઉત્પન્ન થાય ■ તેને લીધે પ્રાપ્તિવ કરવું પડે છે તે બાજુ તેવું સામાયક મત લેવા અટકાવમાં શું મેરતાયદો ?

જીતર—તેવું વચન અવશ્ય કરવું તેજ અયોગ્ય છે, તો મદલ કરવું તો હોવાજ ક્યાંથી ? સનાતનને એ કરણ ? મધુ નોમથી પોને પાપ કરવું તથા કસરવું બધ કરેલું છે પરંતુ અનુમોદન તો બધીમા આવેલુંજ નથી તેનો દોર લાગે છે તે સિવાય છોકોગીમાંથી મચિત મનની અપગતાયો લીધ સહો ! મત થવું સમજાય તો પમાતાપ રૂંક મિથ્યા દુષ્ટતા કહેવાથી છી સમય છે પરંતુ ન કરવું એ સન્ન, નિરુપમો રજાનું બાન કયવે છે એટલુંજ નહિ પણ ' આત્મતાભાવ ' અર્થાત્ સામાયકનું ઉછેરપણ—અમા વખતાવે છે આ ઉપરથી સવ વીર્તિ સન્નમ રૂપ સામાયકનું પણ ખૂબ સમજે છે તેથી આજમસ સન્નમની પણ નાસ્તી કરી સન્નમસૂતને મતે તો પચમ દાગના અત સુધી તે કાર્ય કરવાના અધિકારી કલ્યા છે તેમ છતાં અતિક્રમાદિ દુષ્ટતા આવે તો તે દુષ્ટત પ્રાપ્તિવ કરવા ઉચોગ કરવો તે સમકિતનું કલ્પ છે તે નોમકે—

અધીર્દાક થાયર કમય, ઉરંસુવેવયર્ણમણતીર્મમણુન,
પાપાઉસં જમ્મા મકયે, હહુય કય શુદ્ધયં

ક્રિતિ વચનના વૃત્તમ કૃત્ય હમેશાં કળક્રુષ્ણ નીવડે છે, એમ મમ ૭ હરેક રિતિ નિર્દોષ રહેવા અભ્યાસ જારી રાખવાથી ઉપસમ બાવી સાત વચ્ચે પુણ્ય વૃદ્ધિનું દારણ્ય થઈ પડે છે, અને કાચક બાવી સંખ્યક મોક્ષ હેતુ થઈ પડે છે, પણ નિષ્ક્રમ તો બેશક નથીજ

બીજી શિક્ષા વ્રત વિષે

સવાલ ૧૪૫ મો—બીજી શિક્ષાવ્રત, કયું ? તે મહત્ત્વ કરનારને શું ફળ પ્રાપ્ત કરાવે છે ?

ઉત્તર—એ દિશાઓમાં જા, આન કરવાની વૃત્તિનું છે તેમાં પ્રવેશ કરનારને માત્ર તેટલીજ હદનું આશ્રય સામે છે, પણ તે ઉપરાંત સાગતું નથી

સવાલ ૧૪૬ મો—દિશાની હદનો છૂટા નતમાં કે રેખી છે જા ફરી કરવાનું પ્રયોજન શું ?

ઉત્તર—પ્રથમ કરેલી તે જીનીત પર્વત સુધી છે, તેમાંથી હમેશા પગડીને જરૂર જોટલી છૂટ રાખવી

સવાલ ૧૪૭ મો—આ નતમાં કેટલા કરણ, જોગ, ડાંગ ને આકર્ષી દિશામાં જવાની હદ કરાય છે અને તે ક્યા સુધી પાળવાનું છે ?

ઉત્તર—એક કરણ, નવ જોગ, ત્રણ ડાંગ અને તેમાં આકર્ષી કરાય છે, તે આવના સુલોચ્ય સુધી પાળવાનું છે

સવાલ ૧૪૮ મો—હવે બાધેલી જગ્યા તમારે શા ઉપયોગની છે ?

ઉત્તર—આવતા સુલોચ્ય સુધી તેટલીજ હદમાં રહીને ખાવા, પીવા, પહેરવા, ઓઢવા વિગેરે ઉપયોગ પ્રતિબંધ

મન્ય પદ્યો લેવા થા કામગજ કરવાના ઉપયોગની છે પરંતુ તે હ. ઉપરાતનો કેઈપણ ચર્ચ લેવાય નહિ

સવાલ ૧૪૮ એ—તેજ ઉપભોગ, પરિભોગ લેવાની બધી કટવા કરના ભોગ કોટી ને આકર્ષી કરાય છે ?

જિન—એક કરણ, એક ભોગ એક કોટી ને આકર્ષી કરાય છે

સવાલ ૧૪૦ મો—બીજા મતની રીતે આ મત કરના પોતેજ છે કે કોઈ બીજા મતોનું મિશ્રણ થયેલું છે ?

જિતર—હૂં તથા સાતમા મતનું મિશ્રણ મચાથી દરમુ મત એનું નામ પડેલું છે

સવાલ ૧૪૧ મો—આ મતનું ઉપનામ શું ?

જિતર—સવર પોસદ

સવાલ ૧૪૨ મો—સવર તો જૈનના સર્વ મતને કહેવાય છે, તો માત્ર એકને સવર કેમ કહો છો ?

જિતર—આ મતના જ્ઞાન મધ્યમ ને ઉત્કૃષ્ટ તથા નિમાગ છે અને તે ત્રણે રીતથી મદલું કરી શકાય છે તેથી સવર પોસદ કહેવાય છે

સવાલ ૧૪૩ મો—તથા રીત કરી રીતે કહો છો ?

જિતર—પહેલી તો એ છે કે વર્તમાન સંયોજકથી આવના સંયોજક સુધી ચોદ નિયમની ધારણા કરીને મુદ્દ

વાપમા જોડતું તે બીજી કાસુકર અનપાણી તથા અપતા વસ્ત્ર લેઈ ધર્મ રચના કે દયા પાળવામા વખત યુગરવે તે, અને કોઈ પાણી સિવાય પણ આહારની બધી સ્થાયે ઉપરસ પૂર્વક પાચ આશ્રવ લેવાની બધી કરી ધર્મ રથા નમા રોમરતુ તેને ઉત્કૃષ્ટ સવર પોસદ કહે છે

૧ નવો આરભ કરવાને બ.લે કટપટુ ભોજન પાન દાખર હોય તે

સવાલ ૧૫૪ મો—તમે સવર સખ્દ કોને કહો છો ?

હિત્તર—મન તથા પુદ્ગિઓ પાપના કામ સાથે સખધે રાખતા હોય તે સખધે જ્ઞાન પૂરક છૂટા પાડીને ધાર્મિક કાર્ય સાથે નિકટ સખધે આવવો તેનું નામ મવર કહેવાય છે

સવાલ ૧૫૫ મો—જો સવર સખ્દનો જે રીતે રીતે એમ છે તો મૂળ તથા ઉત્તર વ્રત વિગેરે મુજબ વર્તવું, તે સર્વ સવર કહેવાય કે કેમ ?

હિત્તર—હા એ સર્વનો સમાવેશ સવર કરણી-માળ થાય છે તે નિસદેહ છે

ત્રીજી શિક્ષા વ્રત વિષે.

સવાલ ૧૫૬ મો—ત્રીજું શિક્ષા વ્રત કયું ? અને તે કેટલા પ્રકારથી થાય છે ? અને તે વ્રતની હ નો વખત કેટલો છે ?

હિત્તર—ત્રીજું પોષધોપવાસ વ્રત છે, તેમાં ચાર પ્રકારથી આત્માનું પોષણ કરવું કહ્યું છે તે પોષણ કરવાના જપન, મધ્યમ ને ઉત્કૃષ્ઠ એ ત્રણ પ્રકાર છે તેમાંજ તેની હડના વખતનો સમાવેશ થાય છે

સવાલ ૧૫૭ મો—કેવી રીતે આત્માનું પોષણ કરવું ?

હિત્તર—પહેલો જપન આહાર પોસક, તે આહારમાં ઘટ પાડવાથી કહેવાય છે, તેમાં આયખીન, નીવીના તપ સાથે ભગતી ક્રિયા કરવી બીજો મધ્યમ આહાર પોસક, તેમાં ત્રણ આહારની બંધી કરવી એ બે દેશથી પોસક કહેવાય છે ત્રીજો ચાર આહારની બંધી કરે, તે આહારના સખરે સર્વ પોસક કહેવાય છે બીજો સરીર પોસક, તેમાં સ્નાન

વીનેષન વચ્ચામૂળથી નખ, મેસ, ગ્રેમ સમારવા તેન પૂરેવ
આદિ લેષ કરવા, વિનેરે સરી સરસાર કરવાનો સત્થા
ત્યામ કરવાથી થાય છે, માને બ્રહ્મચર્ય પોસદ, તે સર્વથા
પ્રમાર સી તથા પુરુષ સાથે કુસીગ શેનગન પરિવારથી થાય
છે એમ ને પોસદ, તે સત્થા પ્રમારે શુદ્ધ સત્તા
રનારવા દામમજનો પરિવાર કરવાથી થાય છે એ ચાર
કારથી આત્માનું પોષણ કરી પ્રશન્તિના દાયથી નિવત થવું,
તે પોસદ કહેવાય છે

સવાય ૧૫૮ મો—એ તત્ત કટલી નદ સુધીનું છે ?
હિતર—અતર્મુદ્ગત વિનેરે અહોગ્રિ પૂર્ણ થા
ત્યા સુધાનું છે

સવાય ૧૫૯ મો—સર્વ મધ આઠ પહોર સુધી કહે
છે તો તમે અતર્મુદ્ગત આદિ કેમ કહે છે ?

હિતર—અતર્મુદ્ગત આદિ કહેવાય છે તેમા પો
સદ કરનારની સ્થિરતા ઉપર આધાર છે કેમકે પોસદ કરના
રની સ્થિરતા અતર્મુદ્ગતની હોય તો તે તેની દ. સુધી
કરીને છૂટે થાય છે તે જનન હદ કહેવાય છે દિવમના
માર પહોર અવચ રજિના ચાર પહોરની સ્થિરતા હોય તો
સેટથી હદ સુધી કરીને છૂટે થાય છે, અને તે પોમકની
મધ્યમ હદ છે ત્રણ અહોગ્રિની સ્થિરતા હોય તો પ્રતિ
પૂર્ણ વખત સુધી કરીને છૂટે થાય છે તે પોસદની ઉત્તર
હદ છે એ તમે હદનો સમાવેશ જાવ ચન્દમા થાય છે
અને તે પ્રાણકર વચન છે

સવાય ૧૬૦ મો—આઠ પહોરના પોસદ સિવાય
જનન તથા મધ્યમ વખત માનચનું સુ પ્રમાણ છે ?
૧ અતર્મુદ્ગત એવે પુરી જનન નદિ પણ તેની અહરમે
૨ સાવ નીક શબ્દ છે.

હિતાર—જમવતીજમ્મતમા સખજીએ પોસદ કરેલ છે એવી ખબર તેની સ્ત્રી તરફથી મળી તેમ છતાં પોખળી આવક પોપધરાજામા પ્રવેશ કરી પોસદના વખતની ખાતરી કરવા, સખજીને જમવાનું આમત્રણ કર્યું તેના જવાબમાં ઉલ્લેખ પોસદનો વખત ખતાયો છે તેથી રોષ બાવે પાછા ફરવું પડ્યું, સારાચ એજ કે, માત્ર આદ્ય પટોર છે, તે પોખળી આરક જલ્દી કર દોઈતે પોતાનો અવિવેક જાહેર કરવા તેની પાસે જવા જરૂર ન રાખે

સવાલ ૧૬૧ મો—એ એક વત્ત મદલ્ય કરવા વખતે તેમા કેટલા વત્તનો સમાવેશ થાય છે ?

હિતાર—તેમાં આવકના સર્વ વત્તનો સમાવેશ થાય છે કેમકે પ્રથમના સડ વત્તમા રૂબેલી છૂટ આ એકજ વત્ત મદલ્ય કરવાથી બધે થાય છે

સવાલ ૧૬૨ મો—આ વત્ત કેટલા કમ્બુ, લેગ, કોટી ને આકથી મદલ્ય થાય છે ?

હિતાર—એ કર્ણ, ત્રણ લેગ, છ કોટી ને ત્રેવીસમા આકથી થાય છે

સવાલ ૧૬૩ મો—આ વત્તમા કેટલા અતિચાર છે અને તે કેમ કરવાથી ઉપજે છે ?

હિતાર—પાય છે અને તે પ્રમાદ મેલવાથી ઉપજે છે

ચોથા શિક્ષા વત્ત વિષે.

સવાલ ૧૬૪ મો—ચોથુ શિક્ષા વત્ત કયું, અને તે મદલ્ય કરનારને શુ દણ પ્રાપ્ત કરાવે છે ?

હિતાર—એ વત્તની વીધિ મુજબ અતિચિઆને ઉપભોગ પરિભોગની ચીજો આપવાનું છે જે તેઓની પર

છ મુજબ સદ્ ભાવથી આપી સકાય તો કર્મની કાદી
ખરે છે અને છેવટ તિથેકર પદ પ્રાપ્ત કરાવે છે
સનાત ૧૬૫ મો— તમો અતિથિ કેને કહેો છો ?
ઉત્તર—મુની મહાગુપ્તજીએને અતિથિ કહેવાય છે
તારણ કે તેઓએ લૌકિક તિથિ પર્વાદિકનો વ્યવહાર ત્યાગ
નો છે તેથી અથવા પદર તિથિમાથી અમુક તિથિએ અ
કે પદેથી ભોજન પાન વીગરે લેવું એવો તેઓને પ્રતિજ્ઞ
નથી અને ભોજનમયે શુદ્ધરથને લે, આવે તેથી અતિથિ
કહેવાય છે કશું છે કે—

તિથિ પર્યોત્સવા સર્વે ત્યક્ત યેન મહાત્મના
અતિથિ તે વિજ્ઞાનીયાત્, શેષમમ્યાગત વિદુ
ને મહાત્માઓએ તિથિ અને પર્યોત્સવ સર્વ તથ
૧૫૧ છે તેમને “ અતિથિ ” ગણ્યુષ્ય તે સિવાયના
સર્વ અભ્યાગના મા ગણ્યા છે

અથવા ૧૬૬ મો—સવિભાગ એટલે શું ?
ઉત્તર—ઘાતારે પોતાના ઉપભોગ પરિભોગને માટે
ને પદાર્થો ભેગન્યા લેખ, તેમાંથી ખપતા પદાર્થનો દેશ
ના અથવા સત્કાર કર્મસદ્દિન પશ્ચાત્ત કર્માદિ શેષ રહિત
એવો વિશિષ્ટ ભાગ પ્રસંગ મળે મુનિ જનોને આપવો તે
સનાત ૧૬૭ મો—શુર જનાની જોમવાદ ન મળે
તો શું કરવું ?

ઉત્તર—તે ચીજો ઉપભોગમા લેતી વખતે ભાવના
ભાવથી અર્થાત્ શુર જનોને આપવાની કલ્પના કરવા
સિવાય વાપરવી નહિ
સનાત ૧૬૮ મો—કેટલા પ્રમત્સુ ઘન કરવું અ.

તે કયા ?
ઉત્તર—શુદ્ધ પ્રમત્સુ તે જેમ કે અમ્મ વિગેરે

ચાર આદાર (૪), વસ્ત્ર (૫), પાન (૬), ઓળવા
તથા ખમે નાખવાની કામળ (૭), પાપ પૂછણું કહેતા
પાપરજાનું સચારીયુ અથવા રૂબેરૂ (૮), પાટ
પાટતા (૯), ઓઠીગણનું પામીયુ (૧૦), સેન
કહેતા ધાનક (૧૧), સચારો તે ખપતી પધારી (૧૨),
ઓપધ તે એક ચીજ (૧૩), બેપધ તે 'ચુરણ પરમુખ ૧૪

સવાલ ૧૬૯ મો—એ ચોદમાથી દીધા પછી પાછા
સેવાય કે કેમ ?

ઉત્તર—તેમા એ વાત છે ને એમ કે પહેલા
આઠ પ્રકાર દહને પાછા લેવા તે અયોગ્ય છે તે સિવાય
નવમેથી છેલ્લે સુધીના પાઠીઆગ અર્થાત્ તેઓ આગા
પૂર્વક યોગ્ય રીતે ભોગવીને પાછા આપે તો લાઈ શકાય છે

સવાલ ૧૭૦ મો—અતિથિઓ સચેત તથા અચેત
એ બે પદાર્થોમાથી કયા પદાર્થનું મહણું કરે છે ?

ઉત્તર—કારણસર અચેત કદપતા પદાર્થો મહણું
કરે છ પરંતુ કનચિત્ સચેતનું પણ મહણું કરે છે તેમા
શિષ્ય તથા શિષ્યણીઓનો સમાવેશ થાય છે

સવાલ ૧૭૧ મો—અતિથિઓને કયા કાળમા
દાન કરાય છે ?

ઉત્તર—દિવસના કાળમા જોમણ મળ્યેથી

સવાલ ૧૭૨ મો—એ પ્રત કેટલા કરણ, જોમ,
કાગી તે આકથી લેવાય છે ?

ઉત્તર—ખીજા પ્રતોની રીતે આ પ્રતમા નેમ નથી,
પણ તેનું પરમારથ એ છે કે તેઓ અકલ્પનીક લેતા નથી,
તો દાતારે પણ તેનું દાન કરવું નહિ

સવાલ ૧૭૩ મો—જ્યારે દેવાની બધી છે તો
બધ શબ્દમા કરણ, જોમનો સમાવેશ થાય છે કે કેમ ?

જિતાર—સમાવેશ થાય છે પણ તે પ્રત્યક્ષ રીતે
 નથી પણ પરોક્ષ છે વિશેષ તત્વાથ ગમ્ય
 સંવાદ ૧૭૪ મો—અતિથિયોને ઘન કરુ તે
 આશ્રવમા છે કે સવરમા છે ?

જિતાર—પુણ્યશ્રવ તથા સવર એ બેમા છે
 સંવાદ ૧૭૫ મો—જો પુણ્યશ્રવમા છે, તો
 પુણ્યના અનેક પ્રકારો છે તેમાથી કયો પ્રકાર છે ?

જિતાર—યુગ્માદુગધી પુણ્ય જોને પુણ્યાદુગધી
 પુણ્ય કહે છે તે

સંવાદ ૧૭૬ મો—એવું ઘન કેવી કલ્પનાથી કરુ ?

જિતાર—પવિત્ર મનના સુધાત્ર અતિથિઓ માણ
 હાયનું કલ્પનીક ઘન લઈ સંગ્રહ થશે તેથી ભોક્તાને પહે
 ઉતરોત્તર માર્ગિક કલ્પમા પ્રવર્તેક થઈ સજ્જન છવગર્વનું
 સાર્યક કરશે એવી કલ્પનાથી ઘન કરુ

સંવાદ ૧૭૭ મો—એ વ્રતના પ્રેક્ષા અતિચાર છે
 અને તે કમ કરવાથી ઉપજે છે ?

જિતાર—સચિત્ર નિષેવણીના નિષેરે પામ છે અને
 તે પ્રમાદ સંવચથી ઉપજે છે, એવું સમજી નિષેધી ભાવ
 કાને હાડવા યોગ્ય છે

સથારા વિરો

સંવાદ ૧૭૮ મો—સથારો એટલે શું અને તે
 કયારે કરવા છે ?

જિતાર—મથારો એટલે પ્રમદ વિષેરે પામ જ્ઞાતની
 પયારી છે, અને તે હમેશા દિનસના યોગ્યા પહેલમા કરવા છે

સંવાદ ૧૭૯ મો—જો તે હમેશા કરવાનો રીતઝ

છે, તો તપોધન મુનીજનો શરીરની શક્તિ જ્યાં વખતે
સ્થાનકમાં અથવા પહાડોમાં જઈ કરે છે તે ક્રિયાનું નામ
શુ કહેવાય છે ?

હિત્તર—એનું નામ અતક્રિયા કહ્યા માટે છેલ્લી
પંચારી કરી બેસવું કે સૂવું તેથી તે પણ ચરિત્ર એટલે
છેલ્લો સથારો કહેવાય છે

સવાલ ૧૮૦ મો—તમે છેલ્લો સખ્દ કહો છો તો
શુ તેના વધારે બેદ થાય છે ?

હિત્તર—હા તેના નમોદાર સહિત પચ્ચખાણુ વિગેરે
જનીશ, બેદ થાય છે તેમાનો આ એક છેલ્લો પ્રકાર છે
અને તે છ પ્રકારના બહાજ્ય (બાહ્ય) તપમાનો પહેલો
પ્રકાર ગણાય છે

સવાલ ૧૮૧ મો—એવી અતક્રિયાનું ખીન્નું નામ
શુ ? અને તે શુ કરવાથી પડેલું છે ?

હિત્તર—ખીન્નું નામ અશ્વસણુ છે, અને તે અસ
નાદિક આગ આહારની બધી કરવાથી પડેલું છે

સવાલ ૧૮૨ મો—એનું ત્રીન્નું નામ શુ ? અને
તે શુ કરવાથી પડેલું છે ?

હિત્તર—ત્રીન્નું નામ સંભેખણા છે એટલે માથા
કપટ વિગેરે તથા સ્નાની બધી કરવાથી પડેલું છે

સવાલ ૧૮૩ મો—છેલ્લે વખતે તથા મલત ન રાખવા
કહો છો તો શુ તેઓ પ્રયત્નાવસ્થામાં સંસ્તપુષ્પ ક્રિયા
કરતા હતા ?

હિત્તર—તેમ તો નદિ પરત્વ આદાર, બ્યવહાર,
વિદ્યાર અને વિદ્યાર્થિક ક્રિયા કરતા પ્રમાદ વચ્ચે જોગની
ચપળતાને લીધે સંસ્ત રહી જાય છે તે હદમત્ સ્વભાવ

છે પરંતુ અતક્રિયા થવને તો જોગ રિયર કરવા અર્થે અપ્રમાદિ રહેતું, અને સત્વથી વિમુખ થતું તે અવસ્થા છે તમ થય સિવાય પ્રમાણિક રીતે અતક્રિયા કરી ગણાતી નથી

સવાલ ૧૮૪ મો—સચારો, રાખણસણ અરે સરોખલા એ ત્રણેનું પરમાર્થિક એક છે કે ભિન્ન છે ?

જિતર—એકજ છે તે એમ કે કાશુક જમ્યા જોઇ પુછને અતની પથારી કરી અને નિસ કપડે આ આદારની બધી કરી તે ઉપર બેસતું તે પછી તેને ભગતી ક્રિયા કરી એ પરમ થ છે

સવાલ ૧૮૫ મો—એ ક્રિયામાં પ્રવેશ કરનારને કેટલે પ્રમરે પૂર ક્રિયા કરી પડે છે ?

જિતર—નવ પ્રમરે તે એમ કે પહેલું સ્થાનક ખીછ મધુનીતિ પદીનીતિની જમ્યા જોઇ પુજવી મોછ પથારી જોઇ પુછ પથારી ને ઉતર તથા પૂવ સામે જોમ્યા આમ ન કરી બેમતુ ધરિયાવદી પદિકમથી સિદ્ધ, અરિદત તથા સુરસ્તવન માટે શુભમગન કહેતું તે પછી રાત્ર રસન વિમેરે ચારિત્ર્ય અતિચાર આવોવી પવિત્ર થતું હવે પછી અગ્રર પાપ સેવચન્ય ચાર અપદાર કરવાનું અને વહાતા સરીગ્નું ત્રણ કરવાનાં પચ્ચખાણ કરવા

સવાલ ૧૮૬ મો—એવી અતક્રિયા કેટલા કરણ, જોમ, કોલી ને આકળી થાય છે ?

જિતર—તણ કરજી, તણ જોમ, નવકોળી ને તેની તમે આકે થાય છે

સવાલ ૧૮૭ મો—નેત્રીસમા આકળી ક્રિયા આવક

(૧) અતક્રમવની પથારી (૨) સપ આદારનો ત્યાગ
૩) તણ સપે રાખવાથી નિવાર

કરે છે તેા મુનીજનોમા તથા શાવકમા સુ તત્ત્વન છે ?

જીતર—સરસન મેરનો કેમકે મુનીજનો સવ વ્રતની આલોચણ કરે છે, અને આવકો અતક્રિયામાં દેશ નત આલોચે છે જો કે આ પ્રસંગે કરણ કોર્મ તથા આજ બનેમા સરખા દેખાય છે પરંતુ આરકો પચમ મુળુ ગ્યાનના અધિકારી દોવાથી સત્તર પ્રકૃતિને આધિન છે, અને મુનીજનો નવ મુળુગ્યાનના અધિમરી દોવાથી હીન રમની પ્રકૃતિવાળા હોય છે અર્થાત્ પ્રકૃતિ ઉપસમ તથા ક્ષયવાળા પણ હોય છે આરે શ્રદ્ધાની અતક્રિયા જ્ઞાન પદમાછે, અને મુનીજનોની ક્રિયા પ્રાધ્યાન્ય છે

સનાલ ૧૮૮ મો—એવી વીધિ કરી રહેવા પડી છે શ્રા શ્રાસ—ઉશ્રાસ સૂધી ઉત્તર ક્રિયામા શુ કરે છે ?

ઉત્તર—મન, વચન તથા કાયાને શાન, દર્શન તથા ચારિત્રના ઉપયોગમા જોડીને શાસ્ત્રોક્ત રીતે આત્મરમણમા શુદ્ધી પૂર્ણ કરે છે

સવાલ ૧૮૯ મો—એમ અતક્રિયાના મૂળભે-
દેટલી પ્રકારના છે ?

જીતર—મૂળભેદ ત્રણ પ્રકારના છે તેમા પહેલો “ ઇતર ” એટલે દુષ્ટ મુલ્તનો સાગારી છે તેમા તમે કારમી વિગેરે છ ગાસી તથા વર્ષા તપ સંધીને સમાવેશ થાય છે બીજો “ ભત્ત પ્રત્યાખ્યાન ” એટલે માત્ર અત સૂધી આહારના પચ્ચખાણ કરે છે, અને તેઓ ગચ્છની મદદથી કરે છે ત્રીજો “ પાદોપનમન ” પાદપ કટ્ટના વૃક્ષની કાપેલી શાખા અને અપ્પગમન એટલે નિશ્વજ પડેલી હોય એ દશાતવાળા અતક્રિયા કરનારો મુની પહાડી પ્રદેશની એકાત જગેમાં કોઇની મદદ લીધા સિવાય પોતાની શક્તિથી નિશ્વજપણે કરે છે, ઇતરની રીતે આ બે ક્રિયામા

(૧૨૦)

વધારે બે. થતા નથી

સવાલ ૧૮૦ મો—અતઃક્રિયાના અતિચાર કેટલા અને તે કેમ કરવાથી ઉપજે છે ?

જિતર—પાપ અતિચાર છે અને તે પ્રમાણુ એવન કરવાથી ઉપજે છે પરંતુ તે આહાત્માઓ તેને ધણી સહેલાઈથી જાડે છે

પાપ સ્થાનક વિશે

સવાલ ૧૮૧ મો—પાપ તથા પાપના સ્થાનમાં કે તથાવત છે ? અને તે કેટલા છે ?

જિતર—પાપ—એ અસુખ અસુખ ને અનિષ્ટ લાગે તેવા પુરુષાન અથવા મનુષ્યને વેરાઈ જાય એવી ઝીણી રજકનોનો સમૂહ છે તે રજકનો તીખી, કડવી, ચીમણી કરમસ તથા હ્રસ્વ હોય છે અને તે લોકમાં ભરેલી છે તેનું નામ પરમાર્પુ કહેવાય છે તે રજકનોનો મોટો જથ્થો આત્મ પ્રદેશની પામે એમો થાય છે ત્યારે તેનું પાપ કહીને એવાવાય છે એનું પાપ ખરીફાની આર દુમનો છે તે પ્રાણુતિપાન વિનરે નામોથી પ્રસિદ્ધ છે તેથી પાપ સ્થાન કહેવાય છે

સવાલ ૧૮૨ મો—પાપ તથા કેમ એ છે કે મિત્ર છે ?

જિતર—મિત્ર છે કેમકે પાપ તે તો આન પાત્ર પણ કમમાતો પાપ તથા પુણ્ય બનેનો સમાવેશ થાય છે સવાલ ૧૮૩ મો—એ એમજ છે તો તમો કયાની આયોગના કરો છે ?

જિતર—પાપરૂપ કમની તથા અરૂપ

પણ શુભાનુગ્રામી પુણ્ય આદર્યા મોગ્ય છે' માટે તેની આજ્ઞાપણ ચલી નથી

સવાલ ૧૪૪ મો—એ અદારમા કયા પાપ સ્થાનનું પ્રાધાન્યપણ છે ?

ઉત્તર—અગરમા મિથ્યાત્વનું કેમકે એ એકથી સત્તરની ઉત્પત્તિ થાય છે

સવાલ ૧૪૫ મો—એ એથીજ ચલી હોય તે એવા વિગેરે દશમા ગુણ સ્થાનક સ્ત્રીના સમજાતી જીવેતો મનુષ્ય કિયા લાગે છે તે મિથ્યાત્વ છે, કે અમકિત છે ?

ઉત્તર—એ દેખવા રૂપ માત્ર દેશથી મિથ્યાત્વ છે પરંતુ તેમનું સેવન કરવા તેમની અદા નથી, હતા પૂર્વ બધના ઉદ્વેષથી પ્રત્યક્ષ થાય છે, તેથી ઉદાસભાવે જોગવે છે તેજ તેમનો અમકિત ગુણ છે 'કદાચ નવા કમનો બંધ બધાય છે તે તેમનો હ મરત સ્વભાવ છે અને તેનેજ લીધે દેશ મિથ્યાત્વ કહેવા જરૂર પડે છે

સવાલ ૧૪૬ મો—તેઓ સમજાતી છે છતાં દેશ મિથ્યાત્વ સેવે છે તો તેઓને સમજાતી કેમ કહેવાય છે ?

ઉત્તર—તેમને સમજાતી કહેવાને વિવિચાર છે કેમકે તે પ્રકૃતિઓ સમજીતને હમત કરતો નથી માત્ર આત્મ મોહનાનો ઉદ્વેષ છે તેથી આત્મના પ્રાધાન્યપણમા હાતી કર છે પણ તેઓનું સુક્ત્ય એવું બુદ્ધિવાન છે કે પાપની બાજી રહેવાથી તે પ્રકૃતિનું પ્રતિક્રમણ કરવા સુચતા નથી

પંચવિગ (પચીસ) મિથ્યાત્વ વિગે

સવાલ ૧૮૭ મો—મિથ્યાત્વ એટલે શું અને તે કેટલા છે તે તેને ક્રમ સેવે છે ?

(૧૨૨)

જિતર-કેવળ અસત્યપણુ તે નિધ્યાત્વ છે, તે
તે પચવીશ છે તેનું અરિવેકાઓ સેન કર છે
સેવાય ૧૮૮ મો-એ પચવીશમા મૂળ કદન
અને ઉત્તર કદલા :

જિતર-૧૬૫૫ પાચ મુળ છે અને જાકીના પીસ
સનાત ૧૮૮ મો-મુગ મિધ્યાત્વના સક્ષણુ મુ ૧

જિતર-૧ (૧) અનિમદિક કહેતા સત્ય તથા
અમરને મમન ગણે (૨) સસર્ધક કહેતા સત્યામત્પરુ
મમાધ્યન કરી શકે નહિ (૩) અભિવિચી-કહેતા સત્યપરુ
જ્ઞાન હોવા છતાં અસત્ય ઉપદેશ કરે (૪) લૌકીક કહેતા
જીવ ગેલી પરીક્ષા સિવાય બીજા કોઈથી કહેતા
કયાકીક તરીકે માને, (૫) જ્યોત્સર એટલે સમન્વિત હોવા
જ્યાં કુ અને લીધે દેવગુરુ કે પત્ની માનવા કરે અ પાચ
છે તેના ઉત્તર બે જીવ મેગવના કે ૧ પચવીશ થાય છે
તેને અરિવેકા જાગ જીવે સં ૮ તેથી મત્ય માગથી
રિમખ રહે છે પણ મત્ય મામમા પ્રવત્ત થના ૧ વિનેકી
જાગ પડીત તથા પડીત જનો સસાર શદિનો હેવ સમ
૭ને તેના મિધ્યાત્વથી નિમુખ રહે છે
સનાય ૨૦૦ મો-મિધ્યાત્વ અને સમન્વિતમા કષ
કષ જાગનોતો સમાવેશ થાય છે ૧

જિતર-મિધ્યાત્વમા કે ૧ કુચક તથા ઉપનતો અને
કષ જાગનોતો મુરે ૧ મુગ તથા મુગનો મમારેશ થાય છે
મમકીગમા મુરે ૧ મુગ તથા મુગનો મમારેશ થાય છે

છમુઠિમ છવો તિરો
સનાય ૨૦૧ મો-૮મુઠિમ એટલે મુ તે કે
દેવાનો ઉપનતો છે અને તે જીવેની જુદી

નેાપધુ કરનારું સુ પ્રયોજન છે ?

જિત્તર—તે જીવો ઉતરીક શરીર-રાજા છે, પધુ ગ બંવાસમા રહેવા મિત્રાપ, હમુર્જિમ કહેતા દિપત્ર ચઈ શરે છે તેના ચાઈ સ્થાનક છે અને તે સ્થાનમે ઉઝીક શરીર નથા તેમાથી નીકળેલી મદી ચીજોને ઢહેવાય છે તેને ઉપયોગશુન્ય પચવતા, કે સ્પષ્ટ ના, વખતો વખત ચાઈ સાગચનો સબલ છે તેથી વિશેષ આજોપધુ કરસ કરર છે

સનાલ ૨૦૨ મો—ને તેઓ ગર્ભવાસ વગર ઉપ-જવાથી હમુર્જિમ કહેવાય છે, તો દેવ તથા નાર્કી પધુ ગબ વિનાના ઉપજે છે તેને મેમા ગણુસ ?

જિત્તર—નો ગર્ભજ, નો હમુર્જિમ, અર્થાત્ ગર્ભજ તથા હમુર્જિમ એ બેમાથી વિગત ગણુસ

સનાલ ૨૦૩ મો—હમુર્જિમ જીવોની આજોપધુનો ધિગિવાદીસમા નથા પહેલા વ્રતમા મમાવેશ થાય છે તેમજ પચવીસ મિધ્યાત્વની આજોપધુનો મમાવેશ સમકિ નના પાઠમા થાય છે તેમ પાપ ગ્માનકનો મમાવેશ અન દિવામા થાય છે તેમ જગા અદિ ત્રણ પારોથી જુદી આજોપધુ કેમ કરે છે ?

જિત્તર—વિશેષ વિશુદ્ધિ અર્થે

સનાલ ૨૦૪ મો—વિશુદ્ધ થવાની ખાત્રી શુ ?

જિત્તર—જ્ઞાન, દત્તન, ચાત્રિ ને તપમા નિ તિચાર્ગ - પહે પ્રવતક ચઈ સમય તેજ તેની ખાત્રી છે

સનાલ ૨૦૫ મો—પવિત્ર વૃત્તિજગા ચાવકોને દને ૦૧ સુ અને અમર્ત ૫ શુ ?

જિત્તર—કર્ત ૫ જ્ઞાન, દર્શન પૂષક દેસથી ચાત્રિ

તથા તપત્તુ અધરાધન ૩ તુ તે બારે તેથી વિદ્ય નવરને
અતિથાર ક્રિયન કરતા તે અતિથાર્ય છે

સાનાવ ૨૦૬ મો—જ્ઞાન, દયન ચાગિ ૧ તપત્તુ
સુદિના યદ્યથા પાક ને તે કયા કયા ?

હિતાર—જ્ઞાન માટે ઝોયા આવશ્યકો પદને પાક,
દયન માટે ખીલે પાક, ચારિત્ર માટે અમીય તમા મત
સિવાયનો અમીઆર મત ને તપત્તુ માટે અમીઆરમ મત
તથા અતક્રિયાયો પાક છે તે પદર પદની ઊંચિ મુજબ
પતેરાથી નિર્દોષ ગતિ ત્વી કરે છે તે સિવાય અરિ અવની
સવ વીધિ વિશેષ વિશુદ્ધતા માટે છે

વિશેષ વીધિ વિષે

સવાન ૨ ૭ મો—ઉપરની વીધિમા હજી અમિ તમિ
અયોત્સમનો સહ આવી ગયો છે તેમ હતા આ નગોએ
તે પાક અમી યુ કરતા પારો છે ?

હિતાર—ઉપરના વીધિ આગ મુજબ સવ અનિચાર
આગેથી અપાત પાક કરીને પશ્ચાત્તાપ પુરક તેના દુષ્કારો
વિહાર આપ્યો છે તેપણુ અગ્નિમારો રૂપિત જહાર
રહી મયા હોય તો સામા જ રીને અપાત્તાપજુ કરતા અર્થે
આ પાકની વીધિ કરવાની જરૂર છે

સાનાવ ૨૦૮ મો—તે પછી નમોગત તથા કરેમિ
બતેનો પાક રેવી હવનથી બને છે ?

હિતાર—પરમેટીની સાક્ષીથી ને હમ્મકાએ કરેમિ-
બતેની વીધિ મુજબ સારવ જોમને અદકારી આગેપણુ
વીધિમા પ્રવેશ કર્યો હોય તે હમ્મકા રજુ પ નીવડી છે
તેપણુ છે નાથ ? નમારીજ સમીયી આગેવેવા સરે અનિ

આરોનો સૂક્ષ્મ દોષ નિગેરેથી વધારે વિમુખ રહેવા, શરાનાર કરેમિ બંતેનો ઉચ્ચાર કર્કણ એવી કલ્પનાથી પ્રાકોચ્ચાર કરેનો સવાલ ૨૦૯ મો—અદિ મગલોચ્ચાર કરવાનું પ્રયોજન શુ ?

ઊત્તર—વીધિ માર્ગ મુજબ અતિચારોને યાદ કરીને તે દુષ્ટત્યોને - વિષ્ણુ આપી ફૂતાર્ય થયો છુ તેજ મારે મગલોત્સવ છે અને તે ઉત્સવના મદદગાર પણ પરમેષ્ઠી છે તે મહા મગજરૂપ છે, તે હમેશા મારા સુદૃઢમા મહાય થાગે એ પ્રયોજન છે

સવાલ ૨૧૦ મો—તે પછી નીચવાર ઇન્દ્રામિદા મિતો યાદ બણે છે તેનું પ્રયોજન શુ ?

ઊત્તર—પ્રથમની રીતે સૂક્ષ્મ ને રચુજ અતિચારોને યાદ કરીને વિષ્ણુ આપ્યો છે પરંતુ જોઈએ તેટલી રીતે નિવર્ત થઈ શકાય ન હોય તો, તે હવેના ઇન્દ્રામિદા પડિ કમિડ, અને એ દેવસીઓ, આપ્યારોકક એ પાંડ્યા પૂર્ણ રીતે નિવર્ત થવા બણુ છુ તે પ્રયોજન છે.

સવાલ ૨૧૧ મો—પ્રથમ પ્રારબમા ધરિયોરહી પડિકમી હતી, તેમ છતાં આ જગ્યોએ ફરી પડિકમવાનું પ્રયોજન શુ ?

ઊત્તર—પ્રથમની ધરિયાવહી પડિકમવી ને સાવધ જોગ સેવવાની બધી કરવા માટે છે, અને અદિતું પ્રયોજન તો માત્ર સર્વ અતિચારોને સચારીને છાડવાની કલ્પના સાથે સવિધ્યાન મિહિમિદુક્ક કરવા માટે છે

સમણ સૂત્ર ત્રિપે

સવાલ ૨૧૨ મો—સમણ સૂત્ર એટલે શુ અને તે કુશ છે ?

હિતર—મમણ એટલે સમજા પરિણામે વતના ।
માધુ તેઓને સમજાના સખના મોગ સૂત્ર તેથી સમજ
સુત અને તે પાગ છે

સવાવ ૨૧૩ મો— જો સાધુના સૂત્ર ૬ તે સાધવી
રા માટે બળે છે ।

હિતર—સાધવી નિય રૂપે બુદ્ધ મણ્યાવ છે પરંતુ
સમજના પેદાશ નેતો મમાવેલ માવ છે મટે તેઓ
બધુનાના અધિમરી છે

સવાવ ૨૧૪ મો—તે સૂત્ર સમજના છે તે
આવડેને બધુનાનું શુ પ્રયોજન છે ।

હિતર—માત્ર સમજ સન્દ જોતા ને તે મૂળના
તેઓ અધિમરી નથી પરંતુ તેઓ ૧૧ કટલીક વત ક્રિયાઓ
જોતા તેઓમા દેશ કરીને સમજ સન્દનો આવિભાવ
થપેવે છે તે એમને ઉત્કૃષ્ટ પડિમા મદલ્ય કરે કે ત્યારે
તેઓ ' મમણ બૂપ કહેવાવ છે તે વખતે તેઓ
મમણ સૂત્ર બધુના મોગ માવ તેવો મજર છે કેમકે
તેઓ પોસલ ઉપસમ કરે છે, ત્યારે નિદ્રા લે છે પારણે
ગોચરી કરે છે ચાર દક સજ્જાવ તથા તે દક પ્રતિ
લેખણા રૂપરમાજન કરે છે તેથી તે મૂળની વીધિ
મુજબ આગમણ કરવાની જરૂર પડે છે

પહેલા સમજ સૂત્ર વિષે

સવાવ ૨૧૫ મો—પહેલું સમજ સૂત્ર ધાર્મિક ૩
મમા સુ મદદ કરે છે ।

૧ વસાઈક ઉપસલો નજરે તેવા સૂત્રો જોવામાં ૩
-થી પુજવા

હિતર—સંખ્યાભ્યામા લાભેલા દોષથી નિવર્તે થ
જાની મદદ કરે છે

સવાલ ૨૧૬ મો—ધર્માર્થી જનોને અવિનાશરથા
કયારે થાય છે ?

હિતર—ગતિના તોળ પડે મા યાય છે તે મિત્રાય દ
સાત પહોર “ સુસંત નમિમ મા નિર્ગમન કરે છે

સવાલ ૨૧૭ મો—નમિમ કેટલા પ્રકારી, તેના
નામ શુ અને તે કાણુ કરે છે ?

હિતર—નમિમ આઠ છે તેમા પહેલી બુદ્ધ નમિ
મ તત્ત્વ જ્ઞાનીઓ કરે છે બીજી અબુદ્ધ નમિમ જદમગ
મુની જનો કરે છે ત્રીજી સુસંત નમિમ મ જ શ્રા-
વક વિગેરે કરે છે તેમિત્રાય કમ નમિમનો અર્થ પ્રત્યક્ષ છે

સવાલ ૨૧૮ મો—અવિન સગથી આગોપબુ કહ
નમિમયજો કરે છે અને તે સાથી ક રી પડે છે ?

હિતર—બીજી તથા ત્રીજી નમિન કરના દર્શન
વર્ણા કર્મચાળા છે તેથી કરી પડે છે

સવાલ ૨૧૯ મો—સંખ્યાસ્થામા કેટલા દેવો
દોષ લાગે છે

હિતર—જાની પહેળી ૧ દગદાર પચાસીમાં પડી
સમય વિમસ કરના વિગેરે પદર દોષ લાગે છે તે ૧૨
વેકથી આગોવીને શુદ્ધ મનુ

સવાલ ૨૨૦ મો—આગોવવાની ક્રિયા ત્રી ગીને છે ?

હિતર—મસ્તિષ્ક વિગેરે વીધિ કરીને ચાગ લેમ
રમના કાવોમગ્ન પહેલુ સમખુ મન બધુકુ તે ૫
છી એક છે એક છે એક છે

બીજા સમણ સૂત્ર વિષે

સનાય ૨૨૧ મો—બીજુ સમણ સૂત્ર શા વિશે છે અને તે પર્વે ક્રિયામા શુ મદદ કરે છે ?

ઉત્તર—એ સૂત્રમા જોયરી કરવાની વીધિ મુજબ આદાર વિગેરે કલ્પના પદ્યથો લઈ શકે તો ' યમ ' એ દેવે મદાવત મુખતિ મુખ્તી અથવા દેશ ત્રત વિગેરે પૂવ ક્રિયા તથા ' નિરમ ' એટલે દશ વતિ ધર્મ વિગેરે ઉત્તર ક્રિયાઓનુ આતધન કરી સમય છે

સવાલ ૨૨૨ મો—જોયરી એટલે શુ ?

ઉત્તર—ગાયની રીતે બિદ્યા લેતી તે નેમકે દ્યેત મા જીવ આરો કરનારી ગાય ' કરમણુનો ઉપગ્રો બામ ચરી ઉગ્રપૂર્ણ કરે છે પણ કરમણુનુ મુળ ખેડતી નથી નેમત ઉત્તમ બિદ્યાચરો બિદ્યા લેતા દાતારનુ મન દુબા તી બિદ્યા લેતા નથી તેનુ અપર નામ બમર બિદ્યા કહેવાન છે

અવા ૧૨૨૩ મો—ઉત્તમ મદાત્માએ કેવી બિદ્યા લેછે ?

ઉત્તર—સુત્રબિદ્યા તથા બાવ બિદ્યા

સવાલ ૨૨૪ મો—એ મે બિદ્યાનું લક્ષણ શુ છે ?

ઉત્તર—સુત્ર બિદ્યા એટલે કુપા વિગેરે ગમે તે પરિસદ આરી પડે તે વખતે દાવ માન પરિણામથી કમા જાની રીતે કલ્પાત કરીને અકલ્પતી રીતે બિદ્યા લેવા છાએ નદિ તે અને બાવ બિદ્યા એટલે બેતાળીશ, સુ તાગીશ ને ૮૦૦ દોષ રહિત નિર્દોષ બિદ્યા લઈ સતે ૫ રાખે તે

સનાય ૨૨૫ મો—બિદ્યાને આટલે મુદરથના દારમા પ્રવેશ કરવા તથા પ્રવેશ કર્યો પછી કેટલા દોષ હા ગ ?

૧ જોતમા ઉ ૧૦૦ જુવાર બા તરી વીચરેના ૭૧

હિતર—પ્રવચ કરતા પાપ અને અપશુદ્ધતા કમાડવાડે, વાસેલાં કમાડ ઉવાડે અથવા ઉમરા વચ્ચે મોડાં આન, વાડાં તથા બાળક વિગેરેને દુખ ઉપજે તેવી રીતનો પ્રવેશ એ ત્રણ અને પ્રવેશ કર્યા પછી અદ્યનીક ચીજોનો સંપર્ક થવા વિગેરે તેર દોષ એ કુલ સોળ દોષ છાડના.

સંવાસ ૨૨૬ મો—ગૃહસ્થના કરેના મોળ દોષ છાડીને જાગી લીધેલા આહાર વિગેરે ચાદ પ્રમાર, તેનું ઉપભોગ પરિભોગ કરતી વખતે તે નિર્દોષ છે કે સદોષ છે ?

હિતર—તૈસગી મહાત્માઓ ઉપભોગ સહિત અમમત્વભાવે, જોજો અપતા પદાર્થોનો ઉપભોગ પરિભોગ કરે તે તે સર્વ નિર્દોષ અને નિર્જરા હેતુ મણાય છે તે સિવાય મદ પૈરાવ્યથી તથા શુન્ય ઉપયોગથી અમત્વભાવે ઉપભોગ પરિભોગ કરવામા આવે તો તેને સોળ દોષ લાગે છે, એમ મજીને ઉત્તમ પુરુષો તેને પણ છાડે છે તેથી મહા નિર્દોષ થાય છે.

ત્રીજા સમણ સૂત્ર વિષે

સંવાસ ૨૨૭ મો—ત્રીજું મમણ સૂત્ર શા વિષે છે અને તે ધમ ક્રિયામા શુ મદદ કર છે ?

હિતર—એ સૂત્રમા શાસ્ત્રાધ્યયન કરવનો તથા ધર્મોપગરણ જોવા પુન્યાનો વખત બતાવેલા છે, અને તેમ કરવાથી 'મન્નમ' આપાદ રહે છે તે મદદ છે.

સંવાસ ૨૨૮ મો—એ મે બામતો માટે કયો ખત નિર્માણ કરેલો છે ?

હિતર—શાસ્ત્ર, માટે વિષમ તથા રાત્રિનો પહેનો ને છેલ્લો પહેલ મળી કુલ ચાર પહેલ છે, અને ધમા

પ્રશ્ન : જો તા પુનઃગણે માત્ર દિવસને પહેલે તે હોય
પણ છે

મ નાથ ગુરુ મો—અને તે વખતે શાસ્ત્રાધ્યયન
કે નુ ન મોંચમ છે તેમ જાણ્યા ગયા અને તેમને કહેવાય
શુ પ્રેમોચ્ચર ?

ઉત્તર—શાઅ એ દેર વાળી છે તેમજ બાલુવા ધાતુ તથા ચંદબુ કરણ થોડા જ રિતેરે લાઈ અને વૃદ્ધિમત્ત બોલે તત્તવાની બાગનોનો સમાવણ કરેનો છે તે શાઅને ગમ્યવન કરનાર જે શાઅસિંગ તથા હપરોગચનો હોય તેો નો મહ રીતે લાનીમરક નથી પરંતુ દેરથોમે તેમજ રવ બારથી મુખ્ય થયેલો હદમત્ત નિરોધ કરે-ગ વખવમી શાઆપ્તવન કહે તેો તેને લાનીમરક છે

સુધાનુ ૨૨૦ મે—તે હની તેના જિંદગી સ્વભાવની
 ઉ કે ધ્રુવ બીજી રીતે છે ।

ટિપ્પણ—નિઠ્ઠ સમાજી થાય છે તે તે અવગ
 વીક જામકે સિદ્ધાંત બુદ્ધિએ સાબિતો અધિભરી દોના
 નથી તેમ જતા થાય તે તેનું પરિણામ વિપરીત નીકડે
 છે પણ રૂઢ પુરોનું કથન એવું છે કે નિરોધ કરેલા અ
 કાગ વખતે અન દેવો દરમ નીકડે છે તે વખતે તેની
 દટિએ પાન્યો એ જોડી સ્થિતિમાં દોપ નેને તેમ સ્થી
 વિમા દેવાનું આસીરૂચન બોલતો જાય છે કે અરતુ
 અરતુ તથાતુ એ ઉપરથી એવો સબવ થાય છે કે
 શુન્ય ઉપયોગી જોડેને તેમ સત્કુમર અમગ વખતે સા
 આ' ભન કરતા અટકાવીને ચાર કાળમાં અધિયન કરતા
 નિમાયુ કરેનું છે એમકે તે વખતે તે એને સ્વસ્થાનકે
 મિતર રહેતનું છે તદ્ ઉપમત વાચક ગમ્ય આ જાએએ
 પખા ત છે ન તુ તે કરજનું પ્રયોગનું નથી

સવાલ ૨૩૧ મો—ધર્મોપગ શુ 'જોઈ, પુણ વા
પરવાઅર્થે જે રખત જતાઆ છે તેનું શુ કાણુ છે અને
તે સિવાયના વખતમા તેમ કરે તો શુ નુકસાન છે ?

ઉત્તર—પટેના પહેરમા જોયેલા ઉપગરણ, તોજન
પહેર મુખી વાપરવારે તથા છે'ના પહેરમા જોયેલા આરના
સુમોદય સુત્રી વાપરવાને કામે આવે' કે, તે વીધ માગત
તે મિનાય જે વખતે જે ઉપગરણો લેના મુખ્યા કે વાપરના
તે મર્મ જોઈ પુછને તેનો ઉપયોગ કન્વો તે ન્યાય છે

સવાલ ૨૩૨ મો—ઉપરના ન્યાય વિરુદ્ધ વર્તનારો
કેટલા દોષ છે ?

ઉત્તર—અતિકર્મ નિગેરે ચાર છે

સવાલ ૨૩૩ મો—તે દોષનું નિચારણુ કેટલે પ્રકારે
કે થાય છે ?

ઉત્તર—જે પ્રકારે તેમા પહેલો મિઠામિદુષ્કર
વાવી પહેલા ત્રણ અતિચાર નિષ્ફળ થાય છે ને પ્રાયશ્ચિત
કરનાથી છેલ્લો અનાચાર દોષ નિષ્ફળ થાય છે

ચોથા શમણુ સૂત્ર વિષે

સવાલ ૨૩૪ મો—ચોથુ શમણુ સૂત્ર શા વિશે છે ?

ઉત્તર—તેરીય જોનાનુ ચિત્તાન કરના તથા વીચ
પ્રકારે જમાતના ઠાગના વિશે

સવાલ ૨૩૫ મો—તેરીશમાથી પહેલો પ્રકાર કિયો ?

ઉત્તર—એક પ્રકારના અમજમ

સવાલ ૨૩૬ મો—અમજમ પ્રતે કહોડો ?

ઉત્તર—જે અમતિપણે રહી પાય આશ્રવનુ
ચેતન કરતુ તેજ અમજમપણુ છે અને તે અમજમનુ

મામાન્યપણુ છે

સનાતન ૨૩૭ મો—બીજો બોલ શનો છે ? અને ત મરવાથી તુ ઉત્પન્ન થાત છે ?

ઉત્તર—બીજો બોલ રાગને દ્રવ્ય છે તે કમથી ચાર કમથી થાય છે તેમથી આક્રમ ઉત્પન્ન થાય છે તેના ઉદયથી અગ્નિર પાપ થાય છે તે ચતુર્થી ચાર મતિના ચોવીસ દક્ક અને તેની ચોરસી લાખ જેની છે તેમા જીવન કરવાનું બને છે

સવાલ ૨૩૮ મો—ત્રીજા બોનમા કેટલા પ્રકાર છે ?

ઉત્તર—પાંચ છે તે જેવા કે ત્રણ પ્રકારે કમથી દ્વય ત્રણ પ્રકારે આત્માને ગુપ્ત ન રાખે, ત્રણ પ્રકારે રાજ્ય રામે ત્રણ પ્રકારે ગણ-અહંકાર કરે ત્રણ પ્રકારે રાજનિય વિરુધ્ધે તે

સવાલ ૨૩૯ મો—ચોથા બોનમા કેટલા પ્રકાર છે ?

ઉત્તર—ચાર છે તે જેવા કે ચાર કમથી કર ચાર મદ્ય અચાત્ ચાર પ્રકારની કલ્પના ઇન્દ્રિયા ગુપ્ત થાય ચાર વિન્યા કરે તથા ચાર ધ્યાન કરે તેમા નીચ ધ્યાનથી ઉત્તમ ધ્યાનમા ધસે પહોચાડે તે

સનાતન ૨૪૦ મો—પાંચમા બોલમા કેટલા પ્રકાર છે ?

ઉત્તર—ચાર છે તે જેવા કે પાંચ પ્રકારની પાપ ક્રિયા કરે છે જેમા તેર તથા પચીસ ક્રિયાનો સમાવેશ થાય છે તે તથા પાંચ ઇચ્છોને તેમથી જેવીક વિપ્ર અને તેમથી બસે ને જાનન વિકાર ઉત્પન્ન થાય છે તેનું શેવન કરે પાંચ મ્યગ મત તથા મૂળ મતમાં દોષ સમાડે અને પાંચ સુમતિની વિરુધ્ધ કરે ને

સવાલ ૨૪૧ મો—છઠ્ઠા બોનમા કેટલા પ્રકાર છે ?

હિત્તર—એ હે તે જ્યા કે છાયા પિ દિમાં કરે

તથા કનિષ્ઠ સેશ્યાથી હિત્તમ સેશ્યા વિરુધ્ધે તે

મવાલ ૨૪૨ મો—સાતમા તથા આઠમા બોલના કેટલા પ્રકાર છે ?

હિત્તર—એ બોલનો અઠેક પ્રકાર છે તે એમકે

સાત મમથી તથા આઠ મમથી મમ વિરુદ્ધ વર્તે તે

મવાલ ૨૪૩ મો—નવમા બોલના કેટલા પ્રકાર છે ?

હિત્તર—એક છે તે નવમા કહેવાય છે

સવાલ ૨૪૪ મો—તે વાક મને દર્શી ?

હિત્તર—અહ્યર્થ મત્તને

સવાલ ૨૪૫ મો—અહ્ય તથા અર્થ મને કહો છો ?

હિત્તર—અહ્ય સંજ્ઞા તે પન્થામા છે તેના રસ્તાપર

ચાલુ તે અર્થ છે તેથી અહ્યર્થ કહેવાય છે

સવાલ ૨૪૬ મો—એ વાત કેમ કરવાથી પતે છે ?

હિત્તર—મન તથા હંદ્રીઓના વિવરણે, માન વૈરા

અર્થ દર્શાવીને, સરીરના વજ્ર બાંધીને રાહી સખવાથી

સવાલ ૨૪૭ મો—અહ્યર્થનું રક્ષણ કરવાને

વાક કરે છે તે કિયાનું નામ શું ?

હિત્તર—શુભિ અથાત્ શુભ કરી સખવું તે

મવાલ ૨૪૮ મો—શુભિ સંજ્ઞા કેટલા બોલનો

સમાવેશ થાય છે ?

હિત્તર—મત્તર બોલનો, તે એમ કે ત્રણ ભેગને

શુભ કરવા, પાચ હંદ્રીના વિવરણે શુભ કરવા, અને નવ

પ્રકારે અહ્યર્થવ્રત્તને શુભ કરવું તે મત્તર

સવાલ ૨૪૯ મો—દસમા બોલમાં કેટલા પ્રકાર છે ?

હિત્તર—એક છે, અને તે જનિધર્મથી ઓળખાય છે

સવાલ ૨૫૦ મો—જાતિ યેણુ, અને તેનો મમ શું

હિતર—મન તથા ઇન્દ્રિયા વિજગે છે તે ન જાતિ છે, અને તેના ધમ સૌ ઉપર સમાન દૃષ્ટિ તખ્તવાનો છે તે ધમમા મુખ્યતાએ કરીને ક્ષમા સખવી તે વીગેરે દશ રૂપ છે

સવાલ ૨૫૧ મો—અગીવારમા બોલુ કૃત્ય સુ અને તેના કષ્ટ કાણુ છે, તે કષ્ટા કેટલો વખત લાગે છે ?

હિતર—એ બોલમા અગીવાર પડીમા એટલે અભિ પ્રત તખ્ત છે તે કષ્ટવ્ય વ્રતધારી આત્મને કરવાનું છે તે ક્રિયા કરના બાસક માસ લાગે છે તે એમ કે, પહેલીમા એક માસ એકાતર અપવાસ બીજા એ માસ છઠ્ઠા, ત્રીજા ત્રણ માસ અઠ્ઠમ એમ દરેકમા અઢોઢ માસ તથા અઢોઢ અપવાસ વધારના ઉપગત અતી ક્રિયા કરી પડે છે

સવાલ ૨૫૨ મો—વારમા બોલનું કન પ સુ અને તે કન કરે છે તથા ને કરતા કેટલો વખત લાગે ?

હિતર—એમા વાર પડીમાના—અભિમદ તખ્ત છે, તે મુનીમદાસજ મદલુ કરે છે અને તેના વખત આઠ માસ સુધીનો છે તે મદલુ કરનારને (૨૫) બોન વધારે પામવા પડે છે તે દશાસુ સકપસુત્રથી જાણુ

સવાલ ૨૫૩ મો—તેરમા બોલથી તેત્રીસમા બોન સુધીમા સુ કનું છે ?

હિતર—તે સન બોલ પ્રાકૃત્ય છે તેના નામ મુજબ અમ છે તે વધાયોગ્ય રીતે જાણવાની જરૂર છે

સવાલ ૨૫૪ મો—પહેલેથી છેલ્લે સુધીમા કેટલા બોન જાણુ આદરવા તથા હા વની જરૂર છે ?

હિતર—ચોવીસમા બોલનો પૂર્વભાગ^૧ અને એ ગજત્રીસમા બોલ એ મે જાણુશ ચોગ્ય છે ચોવાની ચોથી

ચોકડીનો ઉત્તરભાગ, ૧. પાંચમાની ત્રીજી ૧ ચોથી, છઠ્ઠાની
પંક્તિ ને બીજીનો ઉત્તર ભાગ, નવમી, દશમી, અગીયારમી ૧
બારમી તથા ત્રીદશીનું ગ્રહણ, મોઝમી, ઓગણીસમી, બા
વીસમી, ત્રીસમી, ચોવીસમીનો ઉત્તરભાગ ૨ પચસીસમી,
છત્તીસમી, સત્તાવીસમી, અઠ્ઠાવીસમી, એકત્રીસમી અને બ
ત્રીસમી એ મર્વે ચોકડીની મતલમે સમજી આદર્યા ચોખ્ય
છે, આ બાકી રહેલી ચોકડીઓ તથા વીસ જથ્થાની આ
શાતના, એ સર્વે જાકર ચોખ્ય છે

પાંચમા સમણ સુત્ર વિષ

મવાલ ૨૫૫ મો—પાંચમું સમણ સુત્ર શા વિશે છે ?

ઉત્તર—ચોવીસ તિર્થકરોએ જે માર્ગથી સર્વોત્કૃષ્ટ
મોક્ષપદ મેળવ્યું છે, તેજ માર્ગને પ્રથમ પૂર્વકે મહણ કરવો
તે વિશે છે

મવાલ ૨૫૬ મો—તે માર્ગનું નામ શું, અને તેમા
કાણે ચાલે છે ને તેમા ચાલનારો શુ ફળ પ્રાપ્ત કરે છે ?

ઉત્તર—તેનું નામ મોક્ષ માર્ગ છે, તેમા નિઘ્રમ
એટલે દ્રવ્યથી પરિમહની ગાઈ અને બાવથી મિથ્યાત મો
હની ગાઈ ઊડી છે, તેવા પુરુષો ચાલે છે, અને તેઓને
છેવટે સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત કરે છે

મવાલ ૨૫૭ મો—મોક્ષ માર્ગ કોને કહે છે ?

ઉત્તર—મોક્ષ એટલે કર્મ બધથી છુટા થના અર્થે,
માર્ગ એટલે શુદ્ધ શ્રદ્ધાપૂર્વક પ્રવચન રૂપ ક્રિયામા પ્રવેશ
કરવો તેજ માર્ગ અને તેમા ચાલનારો કર્મ મુક્ત થનાય છે

મવાલ ૨૫૮ મો—તે માર્ગ કેટલા વાક્યથી પ્રસન્ન

કરવા ચોખ્ખા છે ?

હિતાર—અલુતર, કેવળાચ વીગેરે સર્વ દુ ખ પ્ર
શીલુ એ દસ વાક્યથી

સવાલ ૨૫૬ મો—તે માર્ગના ઉપદેશક પ્રાણુ અને
તે કેવા છે ?

હિતાર—તેઓ પૂર્ણ તત્વજ્ઞાની છે, તે જોવા છે, તેવાજ
શબ્દોઆર કરે છે, તે આ પાઠ પોતેજ સાખીત કરી આપે છે

સવાલ ૨૬૦ મો—એ માગમા પ્રવર્તક યનારો કે
દલા બોલનો અધિભરી થાય છે ?

હિતાર—પામનો તે જોવા કે કર્મને શીધે ક્યાસ
હતી તે કાચ ચલથી પાકી જાય અથવા તેનો આત્મા
પામવટ ઘટ જાય છે તથા સિદ્ધપણું સર્વે પદ્યથોતું દર્શકપણું,
સર્વ બધથી પ્રગતપણું તથા ત્રિવિધી તાપ શાત ધવાથી થી
તણપણું અને દ ખાખિને પેતે પાર સ્થિતપણું એ પાચ

સવાલ ૨૬૧ મો— તે ધમનુ કેટલા પ્રકારે મઠ
શુ થાય છે ?

હિતાર—છ પ્રકારે તે જોમકે શ્રદ્ધા રાખવી, પ્રતીત
કરવી, પ્રેમ રાખવો દલભાનથી સ્પર્શ કરવો, અતઃકરણ
પૂવક તેમાં પ્રવેશ કરવો તેમજ બળવિર્વ પૂવક વિશેષ પ્રવેશ
કરવો, જોમ પોતે કરવું, તેમજ હમ્મ કરનારને તે મુજબ
પ્રવેશ કરવા ઉત્કેરણી કરવી

સવાલ ૨૬૨ મો—એવા મોક્ષ માગમા પ્રવતક
યનારો પ્રાણી કેટલા બોલવું આસપેન કરવા તથા કેટલા
થી વિમુખ રહેવા ઉમો યદ ઉચમ કરે ?

હિતાર—આત્મ આસપેન કરવા તથા આકર્ષી નિ
મુખ ગહેવા તે જોમકે સજ્જમ, ધર્મચય અકારીશ ક્રમ
અવહાર, તથા અપનિક વસ્તુ લેવી, જ્ઞાન તથા સમકીત

કરણી, અને સમકીર્ત શ્રદ્ધા, સુખોષ અને પ્રવચન માર્ગે એ આઠ પરીણામે વત્તવનો તથા એ આઠના પ્રતિપક્ષી અમળમે વિગેરે આઠથી વિમુખ રહેવાનો ઉવમ કરે છે

સવાલ ૨૬૩ મો—ચાદ આવેલા તથા ન આવેલા અતિચારની આભોચના કરવા પૂવક પાપથી વિમુખ રહેના પછી અને વદન કરવું ?

ઉત્તર—ચોવીસ ભાવ તિર્થકરોને

સવાલ ૨૧૪ મો—તે પછી કાને વદન કરવું ?

ઉત્તર—પ્રવચન માર્ગમા પ્રવર્તક યનારા સાધ, સાધવિહને

સવાલ ૨૧૫ મો—તે સાધ, સાધવિહ કેટલા છે, તેનો દ્રવણોગ કેવો છે, અને તે ક્યાં વિચરે છે ?

ઉત્તર—ઘોડામા ઘોડા બે હબર કોડ છે અને છેવટ નવ હબર કોડ છે, તેનો દ્રવણોગ, રજોહરણ, ગુચ્છો, પાત્ર વિગેરે ચાદ ઉપગમ્મો ખાણ કરવાથી ઓળખાય છે, અને તેઓ કમજુમી સોકોને રહેનાના ક્ષેત્રમા એટલે આપે 'ભુમિમા વિચરે છે, તેમજ દેવગોગે દેવતાના અપહારથી કચ્ચિત્ અકર્મે ભુમી સોકોના ક્ષેત્રમા પણ અતર્મુદ્ધતે વીગેરે અમુક મુદત સુધી વિચરનાનો સભવ છે

સવાલ ૨૧૬ મો—ઉપગની રીતે પ્રવર્તક થવું તે મુની જનોનું તથા નતધારી આવરુ કષ્ટભ્ય છે, પરંતુ જો મત વગરના સત દિવસ અનાચારજ સેવે છે, તેમ જના મતધારીની રીતે નિત્ય પ્રતિક્રમણાદિ ક્રિયામાં પ્રવેશ કરે છે તે કયુ મત પરિત કરવા પારે છે, અને તે કષ્ટભ્ય ચોખ્ય છે કે કેમ ?

ઉત્તર—ઉપગની રીતે પ્રતિક્રમણ ક્રિયા, માત્ર ન તથાગી પ્રાપ્તિને અતિચાર આભોવીને તેથી વિમુખ રહેવા

અર્થે જે એમ જોડાવ પણ મદજુ કરવો તે અયોગ્ય છે
સમજ કે તે ક્રિયામા પ્રવેશ કરનારો પ્રાણી ચાર પણ
માથી અમુક પણ મદજુ કરી પ્રવેશ કરવા યોગ્ય થાય છે
તે એમ કે પહેલાં પણ સમજીત તથા દેશવન અને મન
મતના અતિયારો વીગેરે પાપ સ્થાનકથી વિમુખ રહેવા
પ્રવેશ કરે છે તે સર્વોત્કૃષ્ટ છે બીજો પણ, જે મહા નૃદાવત
છે તેણે કમચાર તો નહીં પણ સમજાવ્યું પૂર્વે નોમતરી
આવવા સ્વર, સામાન્ય ચિન્ન, બહિષ્કાર વીગેરે અમુક
ઉત્તર પન્થમાંથી ક્રિયા કરવા ઉચિત કરે છે તે પણ સુખ
કાર્ય છે તે કાન અણુ કરવાથી જે દોષ લાગ્યો દોષ તેથી
નિરત થવા કરે છે બીજો પણ જોને ત્રિશોદશિ મદન
બાજત ન સમજાવ્યું દોષ, તેને અમૂઢા રૂપ દોષ ઉત્પન્ન
થાય છે તેથી નિવર્તે થવા અર્થે પ્રવેશ કરે છે એથી
પણ છતાંમથી ત્રિદશ પદ્મમાં અધ્યાત્મ ઉચ્ચ બાવન
કરવા વીગેરેથી દોષો ઉત્પન્ન થાય છે તે અનાનોગ મિથ્યા
તરીકે ધાર્યા છે તેથી નિવર્તે થવા અર્થે કરે છે એ ચારમાંથી
અમુક પણ લઈને પ્રતિક્રમણ ક્રિયામા પ્રવેશ કરવા જરૂર છે,

સપાલ ૨૧૭ મો—છતાંમ પદ્મ જે મુનીમનો
છે તે ઉપયોગ રૂપ થમ કથા કરે તો તેને દોષ ઉત્પન્ન
થવા સંભવ છે અને તેવાઓ તે ક્રિયામા પ્રવેશ કરે છે
તે યોગ્ય છે પણ સુ ! આવકોનો મમાપરેલક પધો છે
કે તેઓને તે સળથી દોષ લાગે છે ?

ઉત્તર—જે આવકો મીતાથને અધીગત સુત્ર અપાત
જેઓ ગુરુવચનને આધીન છે તેવા આવકો અસ્થ રાખા
ધ્યવન કરવાના અધિકારી હોય છે તેનું પ્રમાણ એ છે કે
' પદ્મ મુર્ખદ, મુખદ જિજ્ઞસુ ચમ્મ પારિજદ ' હતિવચ
નાત, વળી અવસ્થક ગુરુશીમા પણ કહ્યું છે કે ' તા જિજ્ઞસુ

લાવડમી, ચૌદસી સુ ડવવાસ કરેઈ, પુખ્ત્યે ચ વાચદ ” ૪
ત્યાદિ પગભાણે છે, માટે ચારે પક્ષ ઠાળાએ પ્રતિક્રમણ ક્રિયામાં
પ્રવેશ કરીને મિથ્યા દુષ્કૃત્ય કહેડુ તે ચોખ્ખ છે

સવાલ ૨૬૮ મો—આ પાઠની અંતે બે ગાથાઓ
છે તે શા ઉપયોગની છે ?

ઉત્તર—પહેલી ગાથાથી, એમ મમજલુ કે અનાદિ
સંસારમાં પ્રવતક ચલાથી, રુગ દેવની પગીપુતીએ કરી
માટે સર્વ પ્રાણી સાથે પ મ્પગ પૈત્રાનો સબધ છે માટે
તેઓ સાથે મૈત્રીભવ રાખવા ક્ષમા કરે હું, તેમજ તમે
પણ મારા અપરાધની ક્ષમા કરો બીજી ગાથા પ્રતિક્રમણ
અધ્યયનનો ઉપમહાગ દર્શાવે તથા છેલ્લીનારે મગજ
પ્રદર્શનને કરવા બાંધે છે તે એમકે એવી રીતે મે પા
પાતિયાગે પ્રકાશ કર્યું, આત્મ સાથે નિધુ, ગુર સાથે
મહાજ્ઞા કરી અથાત્ અત્યત દુઃખ (ખોટું જાણું)
તે પછી “ સમ્મ ” કહેતા સમસ્ત આ રમ્મ ઉપરના
અજ્ઞાણપ વીગેરે સર્વ પદ સાથે બેડીને કહેવું, કે નિરિવ
થો । કર્મની પડિ-નો કહેતા પાપની પ્રતિકાત એકતે
પાઠે કરતાં મગજાય ચોરીય છનો સ્તન ॥ પૂર્વ નમ ।

કરે હું, આ સ્થાનકે પથ પ મેટીને વધાએ પ ગુણ
નિબ્ધન પાથ વદણા કરી આ ગાથાને છઠી વદણા
આનકને કરી એનું ઉપનામ હ ખામણા પણ કહેવાય છે

સવાલ ૨૬૯ મો—તે પછી શું કરવું ?

ઉત્તર—ચોતરથી લાખ ચોની ॥ જીવે પામે ધ્યેના
અપગધાની ક્ષમા માગી

સવાલ ૨૭૦ મો—પ્રથમની બે ગાથા વડે ક્ષમા
માની છતાં પુનરાવર્તન કરવા શું જરૂર છે ?

ઉત્તર—ત્રિગોચરમોપ થસ માટે.

સવાળ ૨૭૧ મો—તે પછી હું કરતું ।

હિતર—બેચાર ગુરવદન કરતા ઇચ્છામીખમામમણ
બણતું

સવાળ ૨૭૨ મો—મીઠા આવસ્થકમા ગુરવદન
કરેલું છે તેમ છતાં આ પ્રસંગે પુનરોક્તિ કરવાનું હું
પ્રયોજન છે ।

હિતર—પાપથી નિર્લેપ સ્વરૂપ યોગે આવસ્થક
નિર્લેપ પૂર્ણ થયેલો છે તે ઉપકાર સવ ગુરનો ■ તેથી
વિશેષાર્થે વદન કર્યું

પાપમા આવસ્થક વિષે

સવાળ ૨૭૩ મો—પાપમા આવસ્થકનું નામ હું ।

હિતર—ઠાપોત્સમ

સવાળ ૨૭૪ મો—ઠાપોત્સમ નિષિતો પ્રથમ સા
માપક આવસ્થકમા કરેલી છે, તેમ છતાં અહીં પુનરોક્તિ
કરવાનું હું પ્રયોજન છે ।

હિતર—તે સ્થાનકના ઠાપોત્સમથી સવ અતિચારે
આગાવી જીવ રતવના પૂર્વકે ગુરવદન કરી, પ્રતિક્રમણમા
પ્રવેશ કર્યો હતો તેમ છતાં સુત્ય ઉપરોક્તથી રચુજ તથા
સુદ્ધમ અતિચારોનું ચીતવન કરી નિવૃત્ત ન થવાથી હોમ
તો વિશેષાર્થે અહીં ઠાપોત્સર્ગ નામનો આવસ્થક કરવાની
આવશ્યકતા છે

સવાળ ૨૭૫ મો—ઠાપોત્સર્ગે પ્યાનમા કેટલી સત્તા છે

હિતર—ગુર જતોના કથન ઉપરથી જણાય છે કે
પ્યાનની અગ્રાધ સત્તા છે તે જ્યેષ્ઠકે સો મણ દુધથી ભરેલા
ધાત્રમાં પાસેર ખટાણ પડે તો તે ખટાણ સર દુધની મધ

તાને ઘાસી, પોતાપણે તદ્દતર કરી, પોતાનું દધી^૧ એવું
ઉપન્યાસ ધાર્યું કરે છે, તેવીજ રીતે કાયોત્સર્ગે ધ્યાન પોતાની
શક્તિ વડે પાપરૂપ રજકણોના સમુદાયને દહન કરીને આત્મ
રસરૂપને પ્રત્યક્ષપણે રસશીત કરે છે

સંવાસ ૨૭૬ મો—આ આવસ્યકના કાયોત્સર્ગને અર્થે
એવો જનમેદ છે કે કેટલાક જનો સોગસ્મથી ધ્યાન સ્થાપ
કરે છે તેમજ કેટલાએક ધર્મ ધ્યાનનું કરે છે તેનું કેમ ?

ઊત્તર—વાસ્તવિક રીતે જોતા એ જોતા પરમાર્થ
એકજ છે કેમકે વિશેષ કરીને સુક્ષ્મ અતિચારો આજો
વીને તેમાથી નિવર્તે ચલાવું છે તેને માટે સોગસ્મના
“સમાધિવર મુનમદિત્વ” રાખ્યાથી એવો સ દ્રષ્ય થાય છે કે
હે નાથ ! મારા જેનું સર્વોચ્ચ સમાધીસ્થાનક અને આપો
આ ઉપરથી સમજાવું કે સ્થુળ તથા સુક્ષ્મ અતિમાગેની
નાસ્તી ક્રિયાથીજ સમાધી સ્થાનક પ્રાપ્ત થાય છે તે ચો વ
છે ખીજ પક્ષમાં ધર્મ ધ્યાનના સોગમેદનો વધાર્યે ચીતન
કરવાથી એકત્વ બાવ થાય છે પણ તે અતિચારોની તાત્કા
લિકા સિવાય યતો નથી માટે તે પણ મોઝ છે

સંવાસ ૨૭૭ મો—જો એમજ છે તો ધર્મ ધ્યાનના
કાયોત્સર્ગે વખતે અકાળનો બાદ છે કે કેમ ?

ઊત્તર—નથી, કેમકે આવસ્યક મુત્ર, કાળી ઉત્કાળીક
સુત્રોથી વિરક્ત છે તેથી આવસ્યક સુત્રની નેમનમા આવેતો
પાક ન સુત્રની પદ્ધતિ મુજબ બધુવો યોગ્ય છે તે એ
કે ભગવતીજ વીગેરે કેટલાએક કાળીક સુત્રો, નિયમમગ
વાચતા તેને અંગે આવેલા નમોમર તથા નમોયુષ્ય વીગેરે
કેટલાએક સુત્રાઓ, તેના નિયમસર બધુવ છે પણ તેના
તેજ મુત્રાઓ, આદરકમા આવેલા હોય છે માટે તેના

તો સંદેશ ગણાય છે

સવાલ ૨૮૭ મો—શુભ ભવિષ્ય અને વર્તે
એ તથા કાગળાથી કથા કાઠનું પ્રતિક્રમણ દર્શાય છે ?

જિતાર—શુભકાળનું

સવાલ ૨૮૮ મો—વતમાન તથા ભવિષ્યકાળનું પ્ર
નિમ્નલે કેમ થવું નથી ?

જિતાર—શુભકાળમા કર્મ કરેલા દોષ છે તેથી વર્તમાન

કાળમા પ્રાપ્તિત આલોષી નિવર્તે થવું અને તેમ થવા પછી
નવી આવકને રોકવા અર્થે ભવિષ્યમા સમઘી પચ્ચમા
થું કરવા એમ વર્તમાનકાળ સવર ખાતે, અને ભવિષ્યકાળ
ની આગ રોકવા ખાતે નીમેલો છે

સવાલ ૨૮૯ મો—કેટલા પ્રકારે પચ્ચમાથી શુભ થાય
છે અને તે કેવી રીતે ?

જિતાર—દાસીય રીતેર છ પ્રકાર છે તે એમકે દા
સીય કહેતા નેટલી હવું પચ્ચમાથી કર્મ છે, તેટલી હદે

સુધી પૂરું કરવું પછીય કહેતા તેટલી હદ સુધી તેને યાદીમા
દખા તેવું રજીશ કરવું તીરીય કહેતા પૂરું થવા વખતે
તે પચ્ચમાથી તારણ કરવું કે અધિક પચ્ચમાથી પૂરું થવું છે
કીતીય કહેતા તેવું કિર્તન સ્થિતિ કરવી કે એ મળ વલ્લુ
ગણવક છે સેવીય કહેતા તે મળથી છુટા થવા ખતા
ને રોમા આપવા અર્થે લાવેલી ચીજમાથી પ્રથમ પુરને
તોર ઉપગ્રવને આગવીય કહેતા એ મળ મને
રીને ૧૪૫ થાઓ, એ છ રીતે વત સિદ થાય છે
સવાલ ૨૯૦ મો—કેટલા પ્રકારથી પ્રતિક્રમણ
અને તેના ઉત્તરમેદ દેવા છે ?

જિતાર—મિથ્યાત અવત, પ્રમાદ કથાય અને
ભોગ એ પાશ, અને તેના ઉત્તરમેદ

તે એમકે પચવીસ, બાર, પાચ, પચવીસ અને પદ્મ એમ
ક્રમવાર ગણતા કુલ બાસી પ્રકારથી, છુટા ચલુ

સવાલ ૨૯૧ મો—એ પાચ બામતથી નિવર્ત
યવા માટે કેટલા વખત નીમેલા છે, અને તેનું પ્રમાણ શું ?

ઉત્તર—પાચ વખત નીમેલા છે, તે એમકે દેવસી,
રાયસી, પક્ષ સબધી, ચોમાસી ૧ વાર્ષિક અર્થાત્ સવત્સરી
તેમા પહેલા બે વખત આવરવકથી સમજાતા, અને પાખી
મબધી ભગવતીજીમાં સબ આવકની અને ચોમાસી
સબધી ચાતાજીમાં પચકજીની સાક્ષીથી તથા સવત્સરી
મબધી દસ કંપની સાક્ષીથી મમજવા

સવાલ ૨૯૨ મો—એ પાચ વખતમા કેટલા
ભોગસથી કાપોત્સગ કરવો ?

ઉત્તર—દેવસી, રાયસી સબધી ચારનો, પમ
સબધી બારનો, ચોમાસીના વીસનો, તથા વાર્ષિકમા
માસીય ભોગસનો કરવો

સવાલ ૨૯૩ મો—કાપોત્સર્ગ મ્વજનિથી કરવો કે
ખીજનના કરવાથી પ્રમાણ સખવો ?

ઉત્તર—ખેતાની જાને ઉપયોગ સહિત નિર્દોષપણે
કગાથી પ્રમાણિક ગણાય છે.

સવાલ ૨૯૪ મો—દેવસી, રાયસી, વીજેરે પાચ
વખતના પ્રતિક્રમણ જુદા સમજવા માટે શું આધાર છે ?

ઉત્તર—આધાર માત્ર એટલોજ કે દેવસી રાયસી,
સબ તે દોઢેલા બે વખતમા બોલાવા કરે છે પરંતુ
પાખી, ચોમાસી ૧ સંવત્રગીની સાજે પ્રતિક્રમણ કરતા
દેવસી, સબને બધે પખી, ચોમાસી ને સવત્સરી એવા
સબને ઉચ્ચાર કરવો તે એમ કે —

“ જ્ઞામિન મને તુમહિ જમણ, નાયસમાજે, પદ્મલી
પદિકમ્મગુ ઠાવમે વાંચી ” એ રીતે જે જે પાકમા દેવસી

(૧૪૬)

દોષ તે તે પાડ્યા યોગાસી તથા સવત્સરી સબ્દ એ સવાલ રહ્યો મો—આવશ્યક એટલે શું અને કેવા પ્રકાર છે ?

હિતાર—અવશ્યક કારણસર કરવું તે આવશ્યક છે તેના લોકિક અને લોકેતર એવા બે પ્રકાર છે સવાલ રહ્યો મો—લોકિક આવશ્યક કેને કહેશે ?

હિતાર—શ્રુતસંસાર ચલ્લાવના અર્થે પ્રિતિપૂર્વક ન માનના કામ આવશ્યક કરવા પડે તેને કહેવાય છે સવાલ રહ્યો મો—લોકેતર આવશ્યક કેવા પ્રકાર છે

હિતાર—લોકિક જ્ઞાનદારના પાપરૂપ કાર્યોમાં બધે તેને કરતા છે તેની ક્રિયા શું, અને તેના ઉપાસક કેમ છે ?

હિતાર—લોકિક જ્ઞાનદારના પાપરૂપ કાર્યોમાં બધે તેને કરતા છે તેની ક્રિયા શું, અને તેના ઉપાસક કેમ છે ?

હિતાર—લોકિક જ્ઞાનદારના પાપરૂપ કાર્યોમાં બધે તેને કરતા છે તેની ક્રિયા શું, અને તેના ઉપાસક કેમ છે ?

હિતાર—લોકિક જ્ઞાનદારના પાપરૂપ કાર્યોમાં બધે તેને કરતા છે તેની ક્રિયા શું, અને તેના ઉપાસક કેમ છે ?

૨૦૦ - મામાયક કહે છે કેમકે તે મર્મ મોક્ષ થવાના કારણિક છે અને તેઓનેજ મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય છે જીને “ નત્રક ” ન્યાયવાળો જીવના ગુણને સામાયક માને છે કેમકે સર્વ જીવોનું આત્મગુણુ સમાન છે, ત્રીજો “ વ્યવહાર ” ન્યાયવાળો, મમતા પૂવક યાનાએ પ્રવર્તે, તેને સામાયક કહે છે ચોથો “ સ્થુળ ગુણુ સુક્ષ્મ ” ન્યાયવાળો, શુન્ય ઉપયોગ દોવા જતા ભાષા વત્તાએ પ્રવર્તેના જીવને સામાયક કહે છે પાંચમો “ સખ્દ ” ન્યાયવાળો પ્રવચન આદરવા પૂર્વક વિષય કથાવના સાગીને સામાયક કહે છે, છઠ્ઠો “ સં મભિરૂદ ” ન્યાયવાળો, અપ્રમાદી અવસ્થાએ વિચિત્રાથી જે ગુણુ ઉત્પન્ન થાય છે તેને સામાયક કહે છે સાતમો “ એર- જૂત ” ન્યાયવાળો મિત્રસ્થ, જોગ અશુદ્ધ બાવરૂપ પાંપમા વર્તેલા હોય તેથી નિવૃત્ત થઈ શુદ્ધભાવમા પ્રવર્તે છે તેને સામાયક કહે છે,

સંવાદ ૩૦૦ મો—કવરના માત ન્યાયવાળા ખીજા નાવેસ્થકમા પ્રવેશ કરતા કેવી શ્રદ્ધા રાખે છે ?

ઊત્તર—પહેલો, સામાન્યપણે શુન્ય ઉપયોગી દ્રવ્ય આત્માઓની સ્તવના કરવાથી મોક્ષ કહે છે, અને વિશેષથી ચોવીસ જીવના આચાર નિષેધાનું સ્તવન કરતા મોક્ષ કહે છે જીને, આત્માનું સ્તવન કરતા મોક્ષ પ્રાપ્તી કહે છે ત્રીજો, જુતમજ તથા બરિધ્યકાવના ચોવીસ જીવના વક્તવ્ય ગુણનું સ્તવન કરવાને મોક્ષ પ્રાપ્તી કહે છે ચોથો, ગુણ ન્યાયી, વર્તમાન જીવના ગુણનું સ્તવન કરતા મોક્ષ પ્રાપ્તી કહે છે તેમજ જીવના નિર્વાણનો જે સમય છે તે સજ દ્રવ્યને સ્તવનાથી મોક્ષ પ્રાપ્તી કહે છે, અને તે શુદ્ધ મ શુદ્ધિવાળા સમજનો પામમો, સમન્મત્થમા રિયત રહેવા અરિદ્ધતને તથા નિદ્ધ અનર્યા પામેલાનું સ્તવન કરવાથી મોક્ષ પ્રાપ્તી કહે છે છઠ્ઠો, જે જીવ મોક્ષના પવા

(૧૪૮)

ય અનુભવે છે તેવું સ્તવન કરવાથી અને સાતમે અકમલ
સિદ્ધ સ્તવન કરવાથી મોક્ષ પ્રાપ્તિ કહે છે
સવાસ ૩૦૧ મો—સાત ન્યાયવાણા ત્રીજા આવર્ય
કમા કેવી અદાથી પ્રવેશ કરે છે ?

જીતર—પહેલા બે ન્યાયવાણા વિનયવાદી હોવાથી
એમ માને છે કે સર્વ જીવમા સ્વનયનની સત્તા સરખી છે
તેથી તેઓ સર્વને વદન નમન કરવાથી મોક્ષ પ્રાપ્તિ ક
છ ત્રીજે સાધુના દ્વન્વચાર અનુસાર જોઈને વદન
નમન કરવાથી એથી સ્થુળ ન્યાયવાણા ને સાધુ કાયાએ
ચારિત્ર વાગનો દેખે તેને વદન નમન કરવાથી અને છેલ્લા
૧જી વાચવાળા શુદ્ધ જ્ઞાન દર્શનાદિકના અનુભવી મહાત્મા
વદન નમન કરવાથી મોક્ષ પ્રાપ્તિ કહે છે
સવાસ ૩૦૨ મો—એ સાત વાચવાળા એમ
આવર્યકમા કેવી અદાથી પ્રવેશ કરે છે ?

જીતર—પહેલા બે ન્યાયવાણા માત્ર સર્વ જીવને
પ્રતિક્રિયા કરે છે ત્રીજે પ્રતિક્રિયાથી ક્રિયા કરનારને
પ્રતિક્રિયા કરે છે અને સુક્ષ્મ ન્યાયી ને સમે ઉપયોગ
સહિત ક્રિયા કરે તેને પ્રતિક્રિયા કરે છે સિવાય છેલ્લા ત્રણ
ન્યાયવાણા શુદ્ધ જ્ઞાન દર્શનને પ્રતિક્રિયા કરે છે
સવાસ ૩૦૩ મો—એ સાત ન્યાયવાણા પાચમા આ
૧૨૫કમા કેવી અદાથી પ્રવેશ કરે છે ?

જીતર—પહેલા બે ન્યાયવાણા સર્વ જીવને કાયેત્સગ
કહે છે ત્રીજે શુદ્ધ ક્રિયાથી એટલે માત્ર કાયાને સ્થિર
કરે તેને કાયેત્સગ કહે છે એથી સ્થુળ ન્યાયી ને સમે ઉપયોગથી
કાયેત્સગ કલાને આ સુખ ન્યાયી ને સમે ઉપયોગ
સહિત કાયેત્સગ કલાને કાયેત્સગ કહે છે સિવાય છેલ્લા
ત્રણ ન્યાયવાણા શુદ્ધ જ્ઞાન દર્શનને ઉપયોગમા વચવ

અવધાન ૩૦૪ મો—એ સાત ન્યાયનાના છૂટી
આવશ્યકતા સ્વીકારવાથી પ્રવેશ કરે છે ?

જિતર—પ્રશ્ન એ ન્યાયના આત્માને જ પચ્ચખાણુ
કહે છે ત્રીજો માત્ર શોક લગ્નથી ચાર આહાર વીગેરેનો
પાત્ર કરે તેને પચ્ચખાણુ કહે છે એથી સ્વયં નથી શુન્ય
ઉપયોગી કવચી કર્તો અને સુક્ષ્મ થાયી ઉપયોગથી કર્તોને
પચ્ચખાણુ કહે છે, તે સિવાય તથા ન્યાયવજા જ્ઞાન દર્શ-
નના પાંચામે વર્તમાનજ પચ્ચખાણુ કહે છે

અવધાન ૩૦૫ મો—તે ઉપરના સાત ન્યાયવજા
પાત્રપોતાના પક્ષ મુજબ જ આવશ્યક માને છે તો પ્રવચનનો
આરંભક કેવા ન્યાયથી જ આવશ્યકતા પ્રવચ કરે છે ?

જિતર—ઉપરના સાત ન્યાયનું અનુકરણ કરીને સ
મમાનુભાસ યોગ્ય રીતે કરે છે

અવધાન ૩૦૬ મો—જ આવશ્યક કરવાના કારણુ કે
દત્તા અને તે કેરી ગીતે થાય છે ?

જિતર—દાજ, સ્વભાવ, નિયત કર્મ અને પ્રકાર્ય
એ પાંચ કારણુ છે, તેનું ઉપદાન પાંચ મમસાય પણ
કહેવાય છે તેમાં જે અને જ આવશ્યકની ક્રિયામાં પ્રવેશ
કરવાનું જો છે તે સમયનું નામ દાજ છે જ આવશ્યક ક-
રવાનો જે જ સાદ છે, તેનું નામ સ્વભાવ છે નિયમથી
ન્યાયી યજ્ઞ પુરું જ આવશ્યકમાં પ્રવેશ કર્યો, તેનું નામ
નિયત છે મોદી કર્મની પ્રકૃતિઓનું, સ્વયંપ્રમમ થવાથી
જ આવશ્યક કરવાના અધિકારી-થવાય છે, તેનું નામ કર્મ
છે, જ આવશ્યકની ક્રિયામાં પુરું ધ્યાન ખેંચવા ઉદ્ધાગ
કર્યો તે પુરુષ છે એ પાંચ કારણુને અનુસરતી રીતે જ
આવશ્યક વિવેક દર્શિવાજા કરે છે

અવધાન ૩૦૭ મો—ઉત્તર, વચ અને પ્રશ્ન એટલે શું ?

જિતર—એ તથા સમજને ક્રમવાર એવો અર્થ થાય

છે કે ઉપત્તિ નાસ્તી આ? અખડ
સંનાય ૩૦૮ મો—જ્યારે એમ છે, તો હ આપ
સ્વક્રમ કોની ઉપત્તિ કોની નાસ્તી ને યનુ અખડપણ છે

ઉત્તર—પહેલા અવસ્થાથી પાપનુ સમજ કરવા ૩૫
અણુની બીજથી સમજીત સુદિના અણુની નાનકથી
નિવનના અણુની જાન દરની શુદ્ધિ દર ૩૫ અણુની આ
પાચમાથી જાન દરની શુદ્ધિ દર ૩૫ અણુની આ
છૂટાથી નવી આપને રોકવા ૩૫ અણુની જે ઉપરના
નથી જે હ અણુની ઉપત્તિ આપ છે તે / ઉપત્તિ
સમજવી તેમ થવા વખતે જે કુચ્છેમા થઈ પડે છે
તેજ નાસ્તી સમજાવી આ? હ ૫ । યએના અણુમા કાપન
દેખી ૧૬૧ ૩૫ સંકિત છે તેજ એનુ અખડપણ છે

સંનાય ૩૦૯ મો—હેય હેય આ? ઉપદેવ એટલે સુ
ઉત્તર—એ તબુ સખનો આય કમચાર એ છે કે
હાડુ ભખુડ અને આદરુ
સંનાય ૩૧૦ મો—એ એમ છે તો હ આપમ્મક
મા તેનો સમાવેશ શી રીતે થાય છે ?

ઉત્તર—હ આપમ્મક નવ તથા વિષેપાનુ જાન
થાય છે તે હેય ' એટલે ભણુત્ર યોગ્ય છે કેમકે આવ
ભણુપણાથી ૧૬૫૬ અણુએ મ થયો ૧ થયું નથી
આર નિષેપામાંથી જે નામ સ્થાપના અને દવ એ તણ
છે તે મોક્ષાએ કેવળ " હેય એટલે હાડગ યોગ્ય હ
અને જોયો આવ નીલોષો છે તે કેવળ ' ઉપદેવ ' એ
દલે આદરવા યોગ્ય છે

સંનાય ૩૧૧ મો—શાઅકારો આર નિષ્પાથી મો
શાય સદગ થવા ધારે છે તો આ સ્વજે તબુ નિષેપા હ
ચ એમ કેમ કહે છે ?

ઉત્તર—ભાન નિષેપાનો અગાવે હાડગ યોગ્ય ?

તે જમકે નિહંવ હરીજને પાચ જાન ઈ થો તથા પાચ
કમ દરિયો વાગે સર્વ અવપર છે પરંતુ માત્ર એટલું
રિત નિયત છે તેમજ બાકી શુન્ય નિલેષ મોક્ષાર્થે નિયત છે

મનાલ ૩૧૨ મો—જો બાવના પુત્ર આજે નિલેષ
માન્ય છે, તો જોનના પરિત્ર પાપમા રથાપના માટે ખ
ગુનનો વિચાર કમ આવે છે ?

હિસાર—જોને તે તો જોનજ છે તેના પરિત્ર ન્યાયો
આદત હનમાદમા રિસાદ સુદની નામ્તી છે કેમકે નિનગ
જોણે સમૂપથી રિત પ્રુતો જે કથન કરે છે તે કથન
નામદારથી રિસાદ ચલકપ છે તેમ જતા સાકાર નિગમ
સમૂપ રજુરથમ રોપીને રજાએ હદમસ્ત સદીએ
વચન સુદ કરે છે તે બાલક રીતે જોતા સમૂપનું
પ્રાધાન્યપૂર્ણ છે જે રિવખીઓ સમૂપના કર્મથી પુગ
થતા હજી છે, તઓની નિવચ સુદિ છે તે સુદિનો લાઇ
જો દેવ તમા ગુરુનું રથાપન કરી તે રિત મમદા દિયા કરે
છે, તે રથાપના માત્ર પોતાનું શુદ્ધ અકલ્મ છે, અને તે
શુદ્ધ બાવનાના નામથી જોળખાય છે કેમકે પોતાની
બાવનામાં દેવ તથા ગુરુને ધર્મનો દમેસા આવીબાક
થોતા હોય છે તે સિવાયો અવ ફૂલ બાળ હવોને મટે છે

સવાલ ૩૧૩ મો—નવ તત્વમાથી કેવા તત્વમા
જો આવશ્યકો મમાવેશ થાય છે ?

હિસાર—કપસમીક બાવથી પહેલો આવશ્યક જો કે
શુભ આશ્રમ છે તો પણ તેનો મરત તત્વમા મમાવેશ
થાય છે, માટે સવર કહેવું બીજા આવશ્યકનો મોક્ષ તત્વમા
મમાવેશ થાય છે બાકીના ચાર આવશ્યક કપસમ બાવથી
કળા જો કે શુભ આશ્રમ છે, તો પણ તેનો સમાવેશ
નિર્વૃત્તતત્વમા થાય છે તેમજ વિશેષ કરીને આ માત્ર પર્તિ
ખૂતી જોતા જ આવશ્યક માન્યબાવે છે તેનો નિર્વૃત્ત

તતમા સમાવેશ થાય છે

સંપાદ ૩૧૪ મો—હ આપસ્યક કાવનુ પગાર્ય સુ

ઉત્તર—અશુભ કમથી વિમુખ થવાનું
સંપાદ ૩૧૫ મો—હેવટમા કેરી કલ્પનાથી રથુષ
મગન કરતુ આને કાના મન નામથી કરતુ ?

ઉત્તર—નિવસપણે હ આપસ્યક ની કિયા કરી
કૃત્યો થયો છુ તેના ઉત્સાહમા હે સિદ્ધ ભગવાન ?
તમા । કિર્તનરૂપ પહેલુ શુધ્ધ મગન કરુ છુ તેમજ ખાંડુ
સ્થુષ મગન વતમાન તિથક ભગવાનુ અને નાંડુ સ્થુષ
મગન માત્ર ધર્મગુરુ ધમાચાવનુ કરુ છુ એવી રીતે ઉત્સુક
બાવથી તથુ સ્થુષ મગન કરવા

સંપાદ ૩૧૬ મો—નમોસ્થુષ એક જ તિનથી
બરેલુ છે તો શી ખાતી થાય કે આ સિદ્ધનુ અથ અ
રિદતુ અને આ ગુર કિર્તનુ છે ?

ઉત્તર—ખાતી માન એટલીજ, કે સિદ્ધ પ્રથમ
સાક્ષર અવસ્થામા તેવાળીજ બોલના અધિભરી દગ
પણુ વતમાનમાજે હેવટના દસ બોલ પ્રાપ્ત કરીને નિરમગ
પવસ્થાએ સિદ્ધ પદમા રિયર થયા છે તેથી પહેલુ સ્થુષ
મગ તેના નામનુ છે વતમાન માજે અરિદત સાંડ
અવસ્થામા હોવાથી પ્રથમના તેવાળીજ બોલના અધિભરી
છે, પણુ હવે પછી દસ બોલ પ્રાપ્ત કરવાના હવાગમા બે
માઠને અનમાદીપણે રિયર છે તેથી તેઓ ની રતન વ
અર્થે હેલો સખ્દ માથુ સંપાધીઓ કામસ એમ બે ।
લવનુ છે અને તેજ સખ્દ ગુરના નમોસ્થુષને અતે બોલ
વાનુ છે પરવ ગુરના રતનમા એટલો ફેર છે કે જે
પાના સત્તમ ગથી જદા તથા યાન અભ્યાસ અને પ્રત
યોગે મદજ કરવાની સક્તિ ઉત્પન્ન થઈ છે તે ગુરના
મા સાથે પાચમા ખ મથુની આદિના સખ્દો તેજ

ઉદ્દેશ = કાપ્યસ પાત્રોએ કામમ ' કહી અટકવું
 સવાલ ૩૧૦ એ—ઉપની વિધિ મુકામ દમેમા બે
 વખત ૭ આન પદ કરવાનો જૈન કોમળા મર્વન પ્રચાર છે,
 તે એકમ રીતે છે કે તેમાં કાષ્ટ નવલેદ છે ?

હિતર—૭ આવશ્યક કરવા એ શબ્દ તો હિતની
 માગતો છે, તેમાં મતભેદ નથી, પરંતુ અપરાધ માન
 બદ એવોજ છે કે ચોરીથી તિથિકરોમાથી પટેલ તથા
 હિત તિથિકરના શાસનમા પ્રવતક યજ્ઞસ મુની વર્ધને
 મટે હમેશા મર્યા અને પ્રભાને ૭ આવશ્યક કરવાની
 રજા છે તે સિવાય બીજાથી માડીને તેથીસમા તિથિકરના
 શામનનાં તેમ નથી કેમકે તેઓને જમારે સુદમ યા તથા
 દોષ હોય છે ત્યારે તેઓ તેજ વખતે અવરમ કરીને યથા
 યોગ્ય આચર્ય કર્યા કરી, લાગેલા દોષથી નિવર્તે થાય
 છે તેજ તેની પુણ્યતાની નીચાની છે

સવાલ ૩૧૧ એ—૭ આવશ્યક કરવાનો હેતુ શું ?

હિતર—સામાયિકથી આવનો અમલો ગણીને જીવ
 કામમા લાગેના અતિચારો આજોવસ તે પછી ચોરીથી મથુ
 આથી સમજીતની અને મુરુદનથી જ્ઞાન દર્શનના આચાર
 ની શુદ્ધિ કરવા તે પછી નિશેષે કરીને આસ્તિત્વાચારની
 શુદ્ધિ અથે પ્રતિક્રમણ કરવું તેમ હતાં કથાપાદિક અતર
 દોષ રહી જાય તો તેને યજ્ઞવા અથ પાત્રમો કાયોત્તમ
 કરીને, અનામત કાળ સજાથી પચ્ચખાણ કરવા કે જોધી
 કરીને અનત કમ નિજરીને અચળ પદ લક્ષ સમાપ

કૃતિ પ્રશાસન કુમુદાવલી અપૂર્ણ

(१५५)

प्रथमथी आश्रय आपनार अहस्थानां नाम
उपलेख (२१)

१ ओ. निभूतन देवकृत

१ गारत नल्लेखन इदमान ओ-३५५५५

१ त भुमानसस कदान

१ ५५५५ भूषण करसन

१ राठ क्षणीयम ओ-३५५५५

१ १ १ ल नयद रधुनायनाह इ-५५५ ओ-५५५५

१ नली भूषण इ-५५५५

१ रोठ भीमयद निभूतनसस

१ ओठ नरोतम इदीयद

१ केठ नरोतम भुसानस

१ ओठ प्रभुतम नरोतम

१ भा येनभाह नदाल

१ भा कपुरयद पितामह

१ भागिया ननभागी पुनभाह

१ होली भीमयद सव

१ होली ओविण भाग

१ होली नानयद इदभय

१ होली अवंरयद विरयद इ अमकुषा

१ पारम अवंरयद नानयद भाग भाग भाग

१ होली भाग अवंर

१ भाग पदान अवंर

१ भाग नरोतमसस भाग

१ भाग ननयद भाग

१ भाग ननयद भाग

- ૧ " ઓધવતી ગમતી ગેશગા ॥ મેકેટરી
 ૧ " ચપુઆઈ લવતી
 ૧ " આણુ દઈ નીચાઆઈ
 ૧ " જામગત બાણુ
 ૧ " ચર્ણુઆઈ જોડાઆઈ
 ૧ " લક્ષ્મીચંડ જેનાજઆઈ મેકેટરી
 ૧ " ગોપાળાઈ દેવચંદ
 ૧ " લામતી હીરતી જીવજીવ
 ૧ " સુચંદ સામતી
 ૧ " જોયદ જુમઆઈ
 ૧ " લામચંદ બાહચંદ
 ૧ " અભેચંદ મુખવતી
 ૧ " રાઈ જોયચંદ
 ૧ દોશી નીકમતી હસાઈ
 ૧ આઈ પાર્શ્વિઆઈ

વીરમગામ (૧૫)

- ૫ શા સામગચંદ લાનચંદ
 ૫ શા જાનનાન પુરખોતમ હ પગમનઆઈ
 ૧ શા હરખોતન જીવસાઈ
 ૧ શા કેશવતી કુચચંદ
 ૧ શા નયુઆઈ ચતુરવસ
 ૧ આસાર હરખોતન પુરખોતમસાઈ
 ૧ આસાર હીતચંદ કુમર
 કેશીન. બંદર (૧૨) માણેચંદ જોડા
 ૩ શા લામતી હીરતી કુ
 ૧ શા માણેચંદ જોડાસાઈ
 ૧ શા માણેચંદ ધર્મસાઈ

- ૧ સા વલ્લભજી ભીમજી
- ૧ સા દવજી મનજી
- ૧ સા કેશવજી રામજી
- ૧ ગાંધી ધર્મસિદ્ધ વ્રમજી
- ૧ અસ્તર નરનેશ્વર રાજી
- ૧ સા ભ્રમજી દેવચંદ
- ૧ સા હરીદાસ દેવજી

પૌરણીકર (૧૦)

- ૧૦ શ્રીપોરજીદર નૈનપુરાકસમદ હ મ મોહનદામ કપુરચંદ
- મોખી (૧૦)

- ૧૦ ત વિનયચંદ પોપટબાઈ દફતરી
- ખલાલ બંદર (૧૦) ગાંધીજી રાજ આરક્ષ
- ૧ સા રતનચંદ મોતીચંદ
- ૧ સા દાગીદામ કુસમચંદ
- ૧ સા નગીનલાલ જવાબાઈ

૧ સા પાંચદ મોતીચંદ

૧ સા સુનીલા પુખ્તચંદ

૧ સા ગાંધીજી બાપચંદ

૧ સા હમનલાલ રાવચંદ

૧ સા પ્રચાલ જગજીવન

૧ સા ગોરબાઈ મોતીચંદ

૧ સા જાણાબાઈ ગુલામચંદ ગાવી

રસીગાપુર (૧)

- ૧ મમદાર દરખચંદ કેવજી હ મ
- મુખાઈ બંદર (૧૨)

- ૧૦ સા હમીદખા દેવજી કુવની હ
- દેવરાજ આરક્ષ

૧ માધી ખુમાલદમ ગીતધર

૧ મેક નારચુછ ઘવાબાઈ ઉપરેગસાળા

આટકેટ (૭) લાનચદ ટો મ ૬૧

૧ સા લાનચદ ટોક સી હ નિચ્ચદ

૧ સા નારચુછ દેનચદ

૧ સા રુમતેસી ઘવાબાઈ

૧ ઝોગ દેમવદાન કે ક

૧ સા નિચ્ચદ ટોક

૧ સા મોદનવાન રેમછ

૧ સા મબી ગાંડ વનુબન ગાંડાસાળા

ધોરાણ (૨)

૨ ધાતજ ગોન્ડા મના ને આકે રેનમજા હ
કામતર પોષટ વનખાળી ઘસ

અમનાનાદ (૩) લીન વેન મા

૨ સધાધી લીતચા રેનજ મરનારી ગોન્ડાસાળા

૧ મેક રેમધનાં લોખનાન

સોણત્રી (૧)

૧ સા મમનવાન માણેકચદ હા બાઈ રૂક્માબીયાઈ

બાનનમર

૧ બાપાબી પ્રેમચદ દેમચ

૧ બાપાબી વનુબન નિહુય હ મોમતીયાઈ

૧ સા ફાનનજ માણેચદ માધી

૧ સા છાસજ મારજ

૧ સા હમનવાન વરદ

૧ બાપાબી સુનીતન નરોત્તમ હ મોમતીયાઈ

૧ મોલી મુગજ નયુ

(૧૫૮)

- ૦૧ રા ગોખ સમજ હ અમરનવાધ
 ૧ કપાસી દરીયાવ લાગ
 ૧ સેડ દરિયાન છમનનાવ પાગીદાર
 ૧ રા મોહર ભ બમો સ માધી તાર માસ્તર
 ૫ બદલુ પુર બગાન
 ૧ બોટાના કયા સામજ
 ૧ રા પ્રાણુવન નિ પરમાનદ
 ૧ રા બગાનનાન ગબીર લહીયા
 ૪ રા માવજા ભાભાઈ,
 ૧ રોડ ચતુરુજ મળીયાસ માડવાગા
 ૧ રોડ નિર્યદ ખીમજા રમાવાગા

પાલસીબા (૪)

- ૧ રોડ જીવજી સમજ
 ૧ રા પ્રાગજ બેચર
 ૧ બાસાર લહેત મધા
 ૧ રા બાસાર પાન/પાન

-
- ૨ પુનાગર આજુદજ તારાય —ભમનગર
 ૨ બાસાર દનવન દાસ હેમરાજ —કોઠાર
 ૨ રા રા પિતા રા ન લાધીભાઈ દીશન —પાવલપુર
 ૧ રા બદલજ મીંગભાઈ સરપદ વહીવટદાર —સરપદ
 ૧ વડીન અભેચદ કાળીયાસ —બેતપુર
 ૧ પારેખ રજુએડ દેવસીબ ધ —ગામ ચરખડી
 ૧ દોસી બેહેચર બીજાભાઈ —ગામ મેડી
 ૧ રા મગનના અમરાજ —ગદાળી
-

નવી જાહેર ખંખર.

ઉમેદચદ્રજી કૃત જૈન ગરખાવળી

ઉપર નામનું પુસ્તક, જેમા જૈન કન્યાશાળાના અભ્યાસમા પુત્રે આપના અર્થે જ્ઞાન, શિરમ, તપ્ય, જ્ઞાન, જ્ઞાન, દર્શન, આગ્નિ તથા સામાયક પ્રતિક્રમણુ વ્રત નિયમો મહણુ કરવાની રીતી, અનિત્ય જાવના, પર્યુપણુના વાખ્યાન વીગે વિદ્યા વખતે, સાધ સાવરીના સામૈયા તથા વિહાર વખતે ગદાતી જોધવયક જુગ જુગ રમોમા સમયાનુમાટે ગાન ચોગ્ય મજ્જીમે જેમા અનેક નિશવો જાણુવા યોગ્ય સમાવેશ કરેલો છે તે સર્વ જાગ પૃથ્થ અને યોગ્યતાથી જાહેરો હ જાસ ઉપયોગનું છે તે ખાસ તરફથી હખર્ષુ જહાર પડમે તેની મિત માન = ૦-૨-૦ છે ૧૦ નકે એક એટ સામગી નકલો સમને પડશે સર્વ રકમ જ્ઞાન ખાતે અર્પણુ કરવાની છે માટે આદક થસ મરજી હોત તેમજ નીચે સંસ્કારે જામ નમ કેમણુ આ નકલ લખી મોકલવા રૂપ કરવી પોટોર આદકો સીર નોટપેડ પત તેજામા આવશે નહિ

ભાવનગર

શા ભગનાનલાલ ગણીર-સ.

૬ વડવામા વાચ ઉપર જણુ વાનજના ધરમા

મહેર ખખર,

મી ભારતગર દેવ જ્ઞાન મળી પ્રભા પ્રસ્તાવ
લખમા વેચાતા પ્રસ્તાવ

૧૫૫-૭ ૧૫ મિત્ર સમઠ બાગ ખીલે, ૧ ૦-૧-૫
સર

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

૧૫૫ ૧૫ મિત્ર ૧૫૫ ૦-૪-૫

ગાદેર ખખર

શ્રી સાવનગર જન જ્ઞાન મંત્રી પ્રભા પુસ્તકાલય
લવમા ચેન્નાઈ પુસ્તકાલય

મોચા ૨૭ ૧૫ કાગળ સમઠ બાજુ ખોલો, ૨	૦-૬-૦
સાથ , નેપા	૦-૪-૦
સુમેય મલ્લારાજ	૦-૬-૦
સુમેય સામા પ્રભા	૦-૨-૦
સુમેય મુગ અથ ૧ પ્રભા ૨૦ સુમે મલ્લારાજ	૦-૨-૦
કન નાં ધર્મો વિલીનુર ૨૦ સુર મંગે	૦-૬-૦
સન વિલામબુ	૦-૦-૦
પમખાજ માણ	૦-૦-૦
૪ હી સ મુગ બાજુ ખોલો ૧ નેપા નેપા	૦-૧-૦
અ સામા વિલામબુ	૦-૦-૦
સુમેય વિલામ પરીક્ષા ૮૬ હરીશ્રી	૦-૦-૦
મંગા ૧૫૫ મુગ ૮૫૭ સુર મંગે	
સુમે કની ૧૦૦૦ સુર	૦-૨-૦
મોચા ૨૭ ૧૫ કાગળ સુમે મલ્લારાજ ૨૦	
સુમેય બાજુ પરીક્ષા ૮૫૭ મુગ સુમે	૧-૨-૦
સુર પુસ્તક સાથ ૨૦ સુમે	૦-૧૬-૦

વિલામ પુસ્તકાલય સાથે સહી કરવા પામેલી રેક
કિમો મંગે જ્યાંજ્યાં અરીસાનો તથા ખાસ નેપા
ઉપર અરે સામા અરીસાનો ૨૦૦૦ પામે ૨૦
અથ મલ્લારાજ ૨૦

સર્વપુસ્તકાલય નવરત્ન મોલ-ઉપરના નામનું પુસ્તકાલય

બાપાજી મોપા ૧૭ નેપા

૬ મુગ સાથે ૨૦ અથ

